

L

20. VI. 23

U

FULGOR FULGINII

In Splendoribus

SANCTORUM

S I V E

Quà Beatitate Cœlitum, quà Sanctimonix laude
Illustrium Personarum Fulgine Civitatis

PROPALÂM EDIT

Sacra, quæ cogitavit Elogia cum suis notis

R. P. D. JULIUS AMBROSIUS
LUCENTIUS

Abbas Ordinis Cisterciensis, Sacræ Congregationis
Indicis Consultor, & pluriès in Sacrosancta Libe-
riana Basilica extra ordinem Pœnitentiarius
Apostolicus, necnon Apostolici Ca-
techismi in Urbe Minister, &c.

Ad Usum

Monasterij

J. Viri de Urbe

ROMÆ, Typis Bernabò Anno Domini M DCCIII.

SUPERIORUM LICENTIA.

SS.^{MO} PATRI, AC DD.
CLEMENTI XI.
PONTIFICI MAXIMO

JULIUS professione Monachus, conversatione
peccator, si quid potest ejus oratio, ex
intimis precatur præcordiis.

*Ulla magis lectio delecta-
tionem parit, quàm quæ
procedit de Scripturis
Sanctis, & recordatione
eorum, quorum bonis ope-
ribus ad devotionem ac-
cendimur, & perfectionem provocamur.
Hinc ego B. P. in labore, & ærumnis pro-
fessionis meæ singulare solatium inveni;
sive meditando eloquia Dei in Sacris li-
bris,*

bris, eaque, licet pusillus, in alios profun-
dendo, sive Sacrorum Pontificum in Ita-
licæ Sacræ diuturniori solertia reconcin-
nando opere; & quo in opere occupatus
obstupui; Fulginatium Sacra gesta revol-
vens: eam enim Civitatem in Umbris
nedum nominetenus fulgentem, sed certæ
sanctitudinis, & copiosæ pietatis luce mi-
rifica præfulgentem devota mente con-
templatus sum. Quare non improbandum
censui, Divino Sole rutilantem hunc ful-
gorem, peculiari (quantumvis imparis
Scriptoris) oratione, mortalium obicere
oculis, ut inde in umbris mundi hujus lu-
men verum semitis Viatorum magis, ma-
gisque semper effulgeat. Illud etiam de
Sacris Fulgini accuratiùs ad scriben-
dum me impulit; quòd varietate plurima
cum distrabantur Scriptores de Sanctis
his commemorantes, necessaria sustenta-
tione veritatis, opere pretium duxi, ad tru-
tinatam sententiam disceptantium di-
scrimina vocare.

His

His, aliisque omnibus sudatis meis studiis Fortunatissimum Auspiciū faciunt Nomen, Fastigium Dignitatis, Mens sanctissima Beatitudinis Vestræ. Quadrat ingentibus titulis his: Benè composita Vestræ Clementia, quæ vera tranquillitas nostra est: Continetur Studium Supremi Fastigii Vestri tuendæ Religionis, augendæque Ecclesiasticæ disciplinæ in omnem Orbis partem; sollicitat & Antipodas, haud obverso Romano Dogmati dorso, erecta ad Vaticani Polum cervice fidereis Apostolicæ Cathedræ fulciri legibus; Et ea quam præfert B. V. -probitatis speciem, æquè Vicarium se esse enunciat Potestatis, & Sanctitatis supernæ. Hinc meritò Supremus olympi Dominus, & rerum Moderator Claves Cælorum in terra vobis donavit; quas quò magis humiliter, eò meliori maturato consilio accepistis, ita iustè, benignè, & sapientèr eas versando, ut Christianæ in Reipublicæ administratione sibi, suisque reseratum Cœleste Regnum
facile

*facile inveniatur. Nec impavidum contorsit
animum vestrum, classico armorum ponde-
re pressum Orbem Cælo coram pacifico
Rege sublevandum in humeris suscepisse.
Sed quo longius exulat pax, eo propius exul-
tat Spiritus vester apud Deum, donec usque
inter tot strepitantia tonitrua, & bellorum
fulgura exaudiri suam, & sibi sponsatæ
Ecclesiæ, Sanctissimis interpositis preci-
bus, persentiat Altissimus vocem, quam &
in corda Principum sacerrima Christi
Regum Regis ab Arce sollicitudo vestra
immisit, Apostolicis expeditis viris, qui
æquissimis legibus illabentem divinitus
pacem suaderent, proponerent, & beni-
gniores inde influxus, tanquam arriden-
tiores aspectus exciperent.*

*Hanc dum sustinet V. B. immenso moli-
mine molem, supponitque manum ad re-
stauramenta Casuris; Fato factum est
ejus, qui & immobilia mutat, quod varia
per Italice, aliarumque Regionum loca
multiplici vice inter discordes Regnorum
fremi-*

*fremitus Tremenda Majestas Dominato-
ris Terræ, & Undæ, Terras, Undasque
commovit horribili impetu, & navium
multitudinem absorbit, & saxorum in
Tumulum Civitates posuit, & habitan-
tium loca proscissis rupibus, & montibus,
cavernisque apertis in ruinam dispersit.
Quid est hinc consistere in ævum Regna
posse arundineis tantum librata fulcris
potestatis humanæ? Et ò mirum! Senecæ
illud repetere fas sit B. P. de Terræ moti-
bus eloquentis naturalium quæstionum li-
bro 1. in præf. Hoc est illud punctum,
quod inter tot gentes ferro, & igne divi-
ditur. Ast, quod omnem mentis superat ca-
ptum, terram tanto circulante horrore, Urbs
maxima semel, iterum, tertioque tandem
visa est commoveri, ut ex eo horrifico tre-
more funditus evertenda formidaverit.
Imminens ferale spectaculum spectan-
dum non siccis oculis, & trepidante animo
precibus, & gemitibus apud iratum Deum
interpositis, avertere non dubitavit V. B.*
factus

*factus reconciliatio in tempore iracundiae.
Vestro exemplo corda sursum erigi, & vi-
scoso è terræ sinu pollutos quosque in subli-
me Caelorum ferri, ubi firmissima Statio
est, quisque agnovit. Hinc Populum æqua-
lance, & ad Dei placitum moderandum,
Pastoralis vester Zelus mentem convertit.
Debellovit, quam deterruerat Deus, laxio-
rum improbitatem. Luxum illum, qui mo-
destiam omnem, basim veram, & funda-
mentum virtutum, fugaverat, sustulit, &
ab inquinamentis mundatos omnes, spiri-
tus ut perficiatur in timore, veroque amo-
re Dei, ad Cathechesim compellit, ad sa-
cræ institutionem, videlicet illam de
Deo, Divinisque mandatis, & mysteriis,
quæ per aures efficacius ab idoneis Magi-
stris immittitur, quàm quæ tantum in-
tuentium oculis subjecta leguntur. Quinim-
mo, ut discant cæteri animarum Rectores,
& qui Optimates sunt in Ecclesiæ regimi-
ne, nosse, id optimum esse; pascere populum,
de ipso Sapientiæ fonte, sublimi videlicet
vestra*

vestra Cathedra, eructare verbum bonum,
inque corda nostra resupinare divinatorum
Charismatum praelucidam Urnam; ut fre-
quentius peregrinet, & in medio Ecclesie sa-
cris perficiendis intentus Liturgiis, anni
Orbiculantibus solemnioribus Festis, & in
secreto Purpuratorum congressu, Magno-
rum Pontificum, fando, & faciendo, virtu-
tum emulus. Reliquum est B. P. quod sicut
illi inter adversa Mundi, veluti in medio
lapidum ignitorum ambulantes, evola-
runt tandem in similitudinem fulguris co-
ruscantis cum preelectis fidei eorum com-
missis, ad Aram Caelestem, nullo ne defati-
getur mœrore animus Vester, terrarum
dum conspiciat perturbatam quietem: novit
Deus, quem sibi velit inde ad sui nominis,
& Apostolicę Cathedre gloriam machina-
ri triumphum. Certus quisque ex Epipho-
nemate Apostoli 2. Cor. c. 7. Quod: Qui con-
tristatur secundum Deum, nullum detri-
mentum patitur. Et tristitia, quę secun-
dum Deum est, Salutem operatur, & in

b

inde-

*indeficiens convertitur gaudium . Et uber-
rimum quippe obveniet Vobis cum eo ma-
jori glorię proventu , quò magis ipsam glo-
riam abnuìt , in Domino tantum gloriari
contentus: Et mea hæc est: De Sanctis scri-
bens sanctiora vestri pectoris adyta pene-
trare , & fiducialiter agens audeo intror-
sum Arcam illam recondere tributulum
hoc meum , ubi cum rigore Legis dulcedo
Manne asservatur : meque simul si vestri
Luminis , & ardoris protensę obumbrave-
rint Alę , Cælestes Charites mihi arridere
non dubitavero. Faxit Deus, quod celsissimo
procumbenti Throno postulata concedat
MAXIMUS. OPTIMUS. CLE-
MENTISSIMUS PARENS
CLEMENS UNDECIMUS.*

NOS

NOS D. LAURENTIUS CITERNI

D. G. ABBAS

*Monasterii S. Mariae Magdalene Cistelli de Florentia ,
necnon Congregationis S. Bernardi in Italia Sac.
Ordinis Cisterciensis Praeses Generalis , una
cum ceteris Regiminis Prov. Tusciae
Coabbatibus .*

CUM Opus cujus Titulus est: *Fulgor Fulginei in Splendoribus Sanctorum* à R. P. D. Julio Ambrosio Lucenti Abb. Cisterciens. , ac sac. Indicis Congreg. Consult. compositum , atque elaboratum RR. PP. Procuratores Generales Ord. Prov. Tusciae , & Lumbardiae in Rom. Curia S. Theol. MM. de mandato nostro attentè perlegerint , & examinaverint , dignumque Typis mandandum repeterint : harum nostrarum vigore , nostrique Autoritate Officii , servatis de Jure servandis , Facultatem , quantum in nobis est , concedimus praefato R. Abb. Lucenti posse opus praedictum subiicere Praelo . In quorum Fidem &c. Dat. Florentiae in Monasterio Cistelli die 22. Mensis Septembris , Anno 1702. Ita est in Actis .

D. Laurentius Citernei Abbas , & Praeses Gen.

D. Marcus Cecchi Visit. Sec. & Regim. Cancell.

O P U s cui Titulus *Fulgor Fulginii in Splendoribus Sancto-
rum* à Rmo P. Abbate D. Julio Ambrosio Lucenti
Ordinis Cisterciensis compositum ex commissione Reveren-
dissimi Patris Præsidis Generalis Congregationis Cisterci-
en. S. Bernardi in Italia recognovi, illudque tum fidei, tum pro-
bis moribus consonum adjudicavi, & prælo demandari posse
obtentâ licentia ab iis ad quos spectat. In quorum fidem
præsentès litteras manu propria exaravi, & subscripsi hac
die 21. Martii 1702.

*D. Philippus Maraviglia Abbas S. Crucis
in Hierusalem &c.*

L I B R U M, cui Titulus *Fulgor Fulginii*, à Rmo P.D. Julio
Ambrosio Lucenti Abbate Cisterciensi, ac Sac. Indicis
Congregationis Consultore compositum, Ego infrascriptus,
de mandato Reverendissimorum Patrum Regiminis Provin-
ciæ Tusciæ Ordinis Cisterciensis, attentè perlegi; Nec quic-
quam in eo Catholicæ Fidei, aut bonis moribus repugnare
inveni. Quare &c. In quorum fidem &c. Die 22. Apri-
lis 1702.

*D. Bernardus Barberi Abbas Monasterii
Trium Fontium de Urbe &c.*

Appro-

Approbatio Operis .

JU s s u Reverendis. P. F. Paulini Bernardinii Sac. Apostolici Palatii Magistri , Opus cui Titulus : *Fulgor Fulginei in Splendoribus Sanctorum &c. Authore Reverendis. P. D. Julio Ambrosio Lucentio Abbate Cisterciensi Sac. Congregationis Indicis Consultore* , singulari attentione simul , & oblectatione perlegi ; in quo nihil prorsus offendi , quod Catholicæ Fidei , bonisque moribus consentaneum non sit . Quin imo Author summo studio , eruditione , ac diligentia clarus , præclaræ Civitatis Fulginei nobilitatem , splendorem , ac pietatem optimè ostendit ex ejus Viris , nec non Fœminis tum sanctitate , tum veneratione , etiam ab antiquo tempore conspicuis . Quod utique nedum ad splendorem prædictæ Civitatis , sed etiam ad omnium animos excitandos , ad sectanda scilicet eorum , earumque vestigia , apprimè deservire poterit . Unde jure merito opus dignissimum , quod ad publicam utilitatem in lucem prodeat , existimo . Ex sacra Pœnitentia S. Mariæ Majoris die 29. Januarii 1703.

*Fr. Seraphinus Bertolinus S. T. M. , & Pœnitentiarius
S. Mariæ Majoris .*

Impri-

Imprimatur

Si videbitur Reverendissimo Patri
Magistro Sac. Palatii Apostolici.

*D. de Zaulis Episcopus Verulanus
Vicesgerens.*

Imprimatur

Fr. Paulinus Bernardinius Ordinis
Prædicatorum Sac. Apostol. Pal.
Magister.

Vere

Verè, Aviteque Religionis
CLARISSIMIS VIRIS
CLERO, ET POPULO
FULGINEÆ CIVITATIS

Salutem, & in CHRISTO JESU veri
luminis Claritatem Precatur

D. JULIUS LUCENTI *humilis Abbas*
Cisterciensis ex Ordine S. Benedicti &c.

ACRIS Ecclesiæ facibus, quæ splendor
rem dedere Italiæ, aliquid addere in
meo post Reverendissimum Magistrum
meum Ughellum opere, cum attentius stude-
rem, Fulgore perfusus vestræ inclytæ Patriæ,
religiosa me Virtus compulit ad præclariora pro-
gredi plurimum, è vestro gremio, qui prodire
ad Beatas cœlitum sedes illustrandas. Quare, &
quod mihi commune est, aliarum Civitatum
celebrare nobiliora facinora, vestrum sive Ci-
vium, sive quorum Virtus apud vos eximiè
comprobata eluxit, ad prodendam cum laude
posteris memoriam, non minus jucundè, quàm
de cæteris concupivisse peculiare fuit. Et hæc
animum

animum meum invasisit cupido: ea quæ mirabilia in Vobis operatus est Deus, ad solius Dei Gloriam in aperto commendare; ut Luceat Lux vestra coram hominibus, & videant opera vestra bona valde, & quippe ad invidiam, non eam, quæ obrectationis est, sed ad omnem virtutem via, quæ inspecta, cæteri æmulentur charismata meliora, & virtus in vobis laudata magis semper elucescat. Fulgineam gentem ita literarum, & armorum studiis cultissimam, atque ingeniorum industria ad proficua quæque natam dignoscant alii: Meum hîc est, erga Divinam rem Fulginatum pietatem, Mores suavissimos, & mira erga omnes charitatis officia commemorare. Multiplici doctrina, atque in scribendo felicitate à meo Ughello pluriès commendatus Patritius vester Ludovicus Jacobillus cum literarium edidit opus de Sanctis, atque Beatis Umbriæ, quos ad cœlitum Gloriam evexit Fulginium, conspiciendos inter cæteros immixtos Umbros proposuit triplici volumine populari lingua proloquente. Meus jam nunc calamus ad eorum singulariter Elogia acumen invertit, quorum aspectu ex ipso Fulginiî nomine meus lucidiùs oblectetur, & Latiali fermone, parvo quamvis libello, latiùs, & ubique Gentium, ubi Roma-

næ Re-

næ Religionis reboat vox , in Lucem spatietur .
Satis mihi , & plus satis erit , elaborasse pro ve-
stris Divis , quos & meos Advocatos , & Patronos
esse exopto . Et utinam Scriptor Ego Fulginas
Vester in illorum sortem vocer ; hanc mihi certè
polliceor , si una mecum hoc munusculum
meum , quod imo ex corde vobis offero , ad Aras
Sanctorum Vestri cœtus offerre non dedignemi-
ni . Et ea est quædam , quæ Voti movet me , religio ,
Lucere in conspectu Domini Luce Sanctorum ,
quos celebro , Fulgentissimæ Vestræ Civitatis ,
quam Deus una cum quolibet Vestrum in lon-
gævus conservet annos , & omnium simul cœle-
stium , atque terrestrium benedictionum plenif-
sima cumulet , exornetque manu . Data Romæ
è Monasterio SS. Viti , & Modesti die Mirabi-
lis Conversionis Doctoris Gentium salutari An-
no 1703.

INDEX ELOGIORUM

Temporum servato ordine.

AD VIRGINEM MARIAM DEI MATREM, cui
attitulatum fuit primum Cathedrale Templum Fulgi-
natensis Ecclesiæ. pag. 1

ELOGIUM I.

In nunquam Occiduum inter Umbros Apostoli PAULI Docto-
ris Gentium fulgorem. 5

ELOGIUM II.

Ad Urbem Fulginiam Ubrorum clarissimam. 15.

ELOGIUM III.

S. CRISPOLITUS Episcopus, & Martyr Fulginas. 27.

ELOGIUM IV.

S. BRITIUS Episcopus Fulginas. 31

ELOGIUM V.

S. LEVIANUS Fulginas Confessor, S. Constantii Perusini Epif-
copi, & Martyris Fulginatis, sac. Corporis reconditor. 37.

ELOGIUM VI.

S. JOANNES ANACHORETA, & Martyr Fulginas. 42

ELOGIUM VII.

S. FELICIANUS Episcopus Fulginas, & Martyr. 48

ELOGIUM VIII.

SS. Martyres Fulginates HERACLIUS, JUSTUS, MAU-
RUS. 54

ELOGIUM IX.

S. MESSALINA Virgo, & Martyr Fulginas. 57.

ELOGIUM X.

C 2

SS. CAR-

SS. CARPOPHORUS , & ABUNDIUS Martyres Fulginates . 59

ELOGIUM XI.

Sancti de Laodicea Soria VINCENTIUS EPISCOPUS , & FLORENTIUS Monachus , Fulginates . 63

ELOGIUM XII.

S. DOMINICUS de Fulginio Mirabilis Abbas Soranus Ordinis S. Benedicti . 67

ELOGIUM XIII.

Titulo S. Crucis SAXOVIVUM celebre Sanctorum Domitium . 73

ELOGIUM XIV.

Specabilis Dei Famulus MAYNARDUS Saxovivensis Archidiaconi primus Archimandrita . 79

ELOGIUM XV.

B. ALBERTUS Fulginas Saxovivensis Abbas 85

ELOGIUM XVI.

S. BONFILIUS ex Ordine S. Benedicti Abbas , & Episcopus Fulginas . 88

ELOGIUM XVII.

S. RAYNALDUS , & BB. PHILIPPUS , & JOANNES Patritii Fulginates de Trinciis , & Episcopi Nuceria . 93

ELOGIUM XVIII.

Beati ex Ordine Minorum Fulginatenses Viri THOMAS Martyr , Confessoresque ERMANUS , LEONARDUS , MARTINUS , MATTHÆUS . 107

ELOGIUM XIX.

Novi fideris indicio Tribus Puellis innotescit Fulgineum ad Cælum iter . 113

ELOGIUM XX.

B. JULIANA Fulginas Ordinis Servorum B. M. V. 116

ELOGIUM XXI.

B. AN-

B. ANGELA Vidua , & PASQUALINA Virgo Tertiaria
Ordinis S. Francisci Fulginates . 118

ELOGIUM XXII.

B. ALANUS Ordinis S. Benedicti Abbas, & Saxoniensis
Monachus . 123

ELOGIUM XXIII.

Mirabilis Dei Famulus JOANNES DE ELISEIS Fulginas,
dictus de Alvernia Ord. Min. 127

ELOGIUM XXIV.

S. PETRUS Confessor Fulginas, & Fulginatum Divus Tute-
laris, Petrus lacrymosus nuncupatus, & Almificus. 135

ELOGIUM XXV.

Clarissima Sanctimonialis ANNA Virgo Fulginas Ordinis
Prædicatorum . 139

ELOGIUM XXVI.

BB. PHILIPPUS, & JACOBUS Fulginates Ordin. Minor.
pro fide Catholica apud Bevaniam Martyres . 141

ELOGIUM XXVII.

Ex Divino instinctu Betlehemiticum Fulgini Monasterium
Ord. Cisterciensis erigitur . 144

ELOGIUM XXVIII.

B. PAULUS Trincius Ursinus Romano-Fulginas Ord. Min.
Reformationis S. Francisci de Observantia, vulgò Fratrum
Calepodiatorum, Author . 146

ELOGIUM XXIX.

B. HIERONYMUS De Aptis Fulginas Ordinis Prædicatorum . 153

ELOGIUM XXX.

B. ANTONIUS Ordinis Minorum apud Fulginates Tertiarius
Laicus . 156

ELOGIUM XXXI.

B. PLACIDUS Fulginas Ordinis Ambrosiani . 159

ELOGIUM XXXII.

Quingue

*Quinque Sanctimonialis Angeli monitu Fulginium veniunt, &
S. Lucia reclusorium excitant.*

161

ELOGIUM XXXIII.

B. ANGELINA in Connubio Virgo, & apud Fulginates Sanctimonialium Ord. Min. Mater precipua.

165

ELOGIUM XXXIV.

B. MARGARITA Virgo Fulginas, & Abbatissa ex Ord. Min.

168

ELOGIUM XXXV.

B. PAULA Virgo Fulginas Ord. Minorum.

170

ELOGIUM XXXVI.

B. SCHOLASTICA Virgo Fulginas, & Abbatissa Ordinis Franciscani.

174

ELOGIUM XXXVII.

B. ANGELINA a Spoleto Virgo, & Minialis S. Lucia Fulginii.

176

ELOGIUM XXXVIII.

B. COECILIA Sanctimonialis Virgo Fulginas Ordinis Minorum.

178

ELOGIUM XXXIX.

Venerabilis Soror LUCIA Virgo Fulginas Monialis, & Abbatissa Ord. Minorum.

182

ELOGIUM XL.

B. FRANCISCVS a Brixia Confessor Ord. Minorum apud Fulginium.

184

ELOGIUM XLI.

Dignus Dei Famulus AVGVSTINVS Fulginas Ordinis Minorum.

186

ELOGIUM XLII.

Christiana Virtutis fecunda Virgo MARTHA Fulginas Abbatissa Ordinis S. Benedicti.

189

ELOGIUM XLIII.

Insti-

Institutio Oratorii BONI JESV Congregationis S. Philippi Nerii. 191

ELOGIUM XLIV.

Rev. Dei Servus Pater JO. BAPTISTA JACOBILLVS Fulginas, Sacerdos Congregat. Oratorii S. Philippi Nerii. 197

ELOGIUM XLV.

Digna Dei Ancilla Soror PAVLA A S. VRSVLA Virgo Fulginas. 200

ELOGIUM XLVI.

Fulginio plauditur eximia erga Deum, & Calites pietate fulgentissimo. 203

ELOGIUM XLVII.

Ad Illustrissimum, & Reverendissimum DD. Julium Troilum Fulginatium Episcopum. 206

ELOGIUM XLVIII.

PRO

PROTESTATIO AUTHORIS.

CV M Sanctiss. D.N. Urbanus Papa VIII. die 13. Martii anno 1625. in Sac. Congregatione S. Romana, & Vniuersalis Inquisitionis decretum ediderit, idemque confirmaverit die 5. Julii anni 1634. quo inibuit, imprimi libros hominum, qui sanctitate, seu martyrii fama celebres è vita migrarunt, gesta miracula, vel revelationes, seu quaecumque beneficia, tanquam eorum intercessionibus à Deo accepta, sine recognitione, atque approbatione Ordinarii, & quæ hætenus siue ea impressa sunt, nullo modo vult censerì approbata. Idem autem Sanctiss. die 5. Junii anni 1631. ita explicaverit; ut nimirum non admittantur elogia Sancti, vel Beati absolute, & quæ cadunt super personam, benè tamen ea, quæ cadunt super mores, & opinionem cum protestatione in principio; quòd iis nulla adsit auctoritas ab Ecclesia Romana, sed fides sit tantum penes Auctorem. Huic decreto, ejusque confirmationi, & declarationi observantia, & reverentia, quæ par est, insisteredo, profiteor, me haud alio sensu quidquid in hoc libro refero accipere, aut accipi ab ullo velle, quam quo ea solent, quæ humana dumtaxat auctoritate, non autem Divina Catholica S. Romane Ecclesie, aut S. Sedis Apostolica nitantur: iis tantummodò exceptis, quos eadem S. Sedes Sanctorum, Beatorum, aut Martyrum Catalogo adscripsit.

Ita sentio profiteor, & protestor D. Julius A. Lucentius Romanus Abbas Cisterc. &c.

A D
VIRGINEM MARIAM
DEI MATREM,
Cui attitulatum fuit primum Cathe-
drale Templum Fulgina-
tensis Ecclesiæ.
ELOGIUM I.

M A R I A
DEI-HOMINIS MATER ET VIRGO

Quod est
MIRABILITER MIRABILE
Tu sola excelsior Olympi Solo
Solem conditorem Solis
Obumbrata Virtute Altissimi
Tuo tegisti sinu
Ne propalàm fieret Fulminator cælestis
A Donec

*Donec processurus spectaculum faceret
Humanitate mansuetudine
Induta Divinitas.*

*Magnum signum Visum in Cælo
Mulier amicta Sole.*

*Quid si Sol
Muliere amictus perhibetur in terra?
Tu fons lucis*

*Qua procedit à Patre luminum
Astris sanctitatis irrigans universam terram.
Electa ut Sol*

*Matutina irradiatione solem præveniens
Soli suppres lucis radios
Copiosè in Orbem diffundis
Lucis inaccessibilis thalamus
In te manet in quo manes
Dum in tua se clausit viscera quæ nō capit Orbis.
O mira Vicissitudo!*

*Vestiris MARIA ab eo quem Vestis in mundo
Mundissima tua carnis substantia
Filii reverberata splendore
In vestimento Divinitatis.*

*O quam bellè
In te consociata sunt cælestia terrenis!
Da Virgo, & Mater
Ecclesia præelecta Sponsa*

Præ-

*Pradilectum in sinu Patris
Speciosum forma præ filiis hominum
Sponsum JESUM filium tuum.*

Exultanter tibi occurrit

FULGINEA PLEBS

Et ex te & per te

Fulgore Divina Majestatis ut impleatur

Vix excussa idololatræ cæcitate

Filium Dei in te Incarnatum

Fideli mente confessa

Te Matrem imploravit

Adoptione filiali

Posito primario Templo in tui nominis honorem.

Deprecantem igitur

Innociduis tuis radiis illustrare

Ne dedigneris

Ut hoc tuo lumine refulgens

In tenebris, & in umbra mortis

Videat lumen

Et ex te, & per te

Fulgore vitæ Beata

Latificetur in Cælis.

Et hoc fiat omni mundo,

sed

*specialiter fiat mihi maximo peccatori indignissimo
famulo tuo Julio Lucenti Sacerdoti Cisterciensi,
qui tibi hoc Opus, ex corde D. D. D.*

A 2

Nota.

OLUISSE Christianos non solum mente, & intimo cordis, sed palam etiam, eo ipso tempore, quo fides enunciata ab iisdem profitebatur, Dei Jesu Virginem Matrem, exploratissimum est ex quamplurimis testimoniis ab Eminentissimo Annalium Ecclesie scriptore Cardinali Baronio pluribus in locis, & praecipue tomo 1. ad annum Christi Domini 57. n. 100. Recrudescente quamvis in Christi Confessores persecutione saevissima adhuc Ecclesie, & tituli erigebantur in Dei, & Sanctorum, qui pro fide offundebant sanguinem, honorem. Cultus iste in fidei primordiis in cryptis, & privatis domibus fidelium, ubi ad synaxim conveniebant, & nondum pace quantumvis exoriente, impensis, & ornatu illustres plures in Christianorum locis visae sunt construi Ecclesiae. Et ipsis Apostolorum temporibus, Christiani, licet persecutionibus agitati, ipsis Apostolis Petro praecipue, & Paulo titulos crexerunt; sed & praestantiores Ecclesiarum dedicationes, & foundationes Templorum titulo Genetricis Dei, & Salvatoris Jesu Christi Virginis Mariae decorabantur. Et hoc fuit peculiare institutum S. Crispoliti primi Fulginatensium Episcopi, qui in Umbriae Provinciam ab Apostolorum Principe Petro missus, & a S. Britio ex Petri delegatione ordinatus Fulgini Episcopus, cum Evangelii lucem sibi commissae plebi aperuisset, Templum Mariae Deiparae illud dedicavit, & pro Cathedrali in ejusdem honorem haberi voluit, quod deinde, alio subrogato majoris structurae, in minorem Collegiatam transiit, quae S. Mariae nuncupatur ad Portas, seu foris Portam, cum extet extra murorum ambitum. Sed, & erga suum in fide Magistrum Apostolum Petrum obsequentissimus Crispoltus, ut intellexit cum

5
eum jam Romæ celebri coronatum martyrio, & ipsi sacram
ædem erexit, quæ deinde injuria temporum collapsa, conter-
minam S. Caroli Ecclesiam accepit.

Suam igitur tanquam Christianæ fidei initiatricem, &
fulgoris sui verum lumen veneratur Fulginium MARIAM,
totumque se ejus fidereis pedibus advoluit, & precatur, ut
perennem in suo sinu faciat mansionem, terribilis ut ca-
strorum acies ordinata contra mundi nequitias, & demonia-
cas omnes insidias.

In nunquam Occiduum inter Umbros
APOSTOLI PAULI
Doctoris Gentium fulgorem.
ELOGIUM IL

Divini Opificis Ingenio
Sidereis cælatum notis
PAULI
Inscribito Nomen in Umbris.
Ac veluti atro in Marmore
Aurea Luce insculptum legito
PAULUS
Orbis Domitor Pater Urbium
Ecclesiarum Princeps
Adversus Principes, & tenebrosas Mundi Potestates.
Decer-

Decertans

Indomitam Sathana frangit licentiam

Sic Orbem domuit.

Spiritu afflante superno

Perditam Vitam fecit redire bonis

Sic dicit Patrem.

Sacris dum subegit à se genitis Ducibus

Confitere Ecclesiarum Principem.

Vas Electionis

Opobalsamum Effundens

Quo

Ab immani Inferorum Hydra

Sauciatas animas aeterna saluti restituit.

Pradicator Veritatis

Tenebrionum fraude

Dolis & mendaciis universum Orbem aspersum

Claritate Divini Verbi expurgavit.

Doctor Gentium mirificus

Aeterna Vita Monimentis

Errantes in invio Viam salutis docet.

Mundi Magister.

Qua

Nec Platonius nec Peripateticus

Philophari scrivit

Divinitatis enodavit theoremata.

Quare

Maje-

Majestatis Divinae de Deo Trino-Uno & Homine-Deo

Buccinator Egregius

Idololatriam ejurare mortales compulit

Quibus suffecisset unius Altissimi

In Christo JESU Auctoritas.

Veruntamen in omnibus

Ipse PAULUS nec Modicus nec Paulus

In eo quippè Maximus

Post Petrum

Unus cum cæteris

Mirabiliter in potestate aequalis

Quòd inter omnes pusillum se dixit

Apostolorum novissimum abortivum, & minimũ

Tanta celsitudinis firmissima locavit fundamẽta

In ipsis etiam cum Petro

Romanis Arcibus

Unde

Primas habet coronam justitiæ, & Solium gloriæ

Ut fulgur fulmen ut vibret in pervicaces

In novissimò die Judex processurus cum Christo.

Gaude, & Latare UMBRIA

Valida hac Fidei fundata columna

UMBRIUM fidei PAULUM dum habes APOSTOLUM

Intemerata manens nullis concussa procellis

Nec caliginis Ullis obnubilata Umbris

Note.

Notæ.

PAULUS initiatus Apostolus, Spiritus Sancti Unctione magistra, excellentior omnibus aliis Apostolis in doctrina, quibus æqualis erat in potestate, non aliquam determinatam Provinciam, ut cæteri, accepit ad prædicandum, sed universum Mundum; dictus ideo Doctor Gentium, prædicans etiam in sortibus aliorum Apostolorum, tùm quæ ad Catholicam fidem, tùm quæ ad bonos mores spectant, & Ecclesias instituens pro custodiendis ad Jesum conversis, Collega factus Ducis sui, cæterorumque Apostolorum Principis Petri in Apostolatu Romano, quem ut præcipuum sequebatur, & obsequebatur. Per Umbriam enunciaſſe Verbum Dei, constans est traditio, & Fulgencis Lucem Evangelicam aperuisse. Est, & Pagus Fulginium propè, ubi commoratus fuisse dicitur, & hospiti suo, ejusque familiæ in posterum gratiam sanitatis conferendæ indulſiſſe sub certa quadam precatione pro torminibus ischiadis; ut recitat noster Ughellus to. 1. Ital. Sac. col. 730.

Verùm, quæ ad Tanti Herois promeritas laudes humili nostro Elogio concinnavimus, cum nobis campum aperiant contra eos, qui malitiosa nimis, & inversa interpretatione ex iis undè effertur suis præconiis fama, laus, & gloria Pauli, ejus Apostolatam confundunt cum Petri suprema à Christo Domino Vicaria singulariter in omnes accepta potestate. Et hi quidem Catholicæ Ecclesiæ hostes Vaferrini obiicentes sibi in os semper mendacia sua, modò Divinum Gregem omni destitutum visibili capite prædicant; modò (& quid monstruosius?) duplici confingunt capite consarcinatum, asserentes æqualis potestatis Paulum cum Petro esse in uno, eodemque mero, absolutoque Imperio Universalis Ecclesiæ regiminis.

Et jam nunc intuendum, an ex eo quòd asseratur Paulus

Ius æqualis in potestate cum ceteris Apostolis, possit ne inde confundi Primatus Petri cum Apostolica potestate Pauli ? qua assertione sive solidior nulla, sive confirmatione inter Sanctos Patres, & Doctores Catholicos de Apostolatus quidditate prodire unquam potuit. Ea enim est, quæ à Christo Domino immediatè processit: sive si Apostolos spectes in Episcopali dignitate, sive mediteris in Apostolico munere, quoad utramque prærogativam omnes pares fuerunt constituti Episcopi, Doctores, & Pastores animarum; itaut possent ubique in toto Orbe terrarum Apostolica, & Ecclesiastica munia ritè obire ex illo, Matth. cap. 28. *Euntes docete omnes Gentes &c.* & Marci 16. *Euntes in univ. Mundum predicate Evangelium omni Creatura &c.* & Joannis 20. *Sicut misit me Pater, ego mitto vos &c. insufflav. & dixit eis: Accipite Spiritum Sanctum, quorum remiseritis peccata remittuntur eis, quorum retinueritis retenta sunt &c.* Et adeo pares fuerunt in hac prærogativa omnes Apostoli, ut nec Petrus potuisset hanc jurisdictionem eis restringere, quam à Christo Domino ad fundandam Ecclesiam independentè à Petro acceperant, & de hac paritate, & æqualitate plurimi elocuti sunt SS. Patres, quos inter S. Carthaginensis, & totius Africæ primas Cyprianus in hæc verba erumpit: *Hoc erant utique cæteri Apostoli, quod, & Petrus pari consortio præditi, & honoris, & potestatis &c.* lib. de Unit. Ecclesiæ. Et ipsa Sancta Dei Ecclesia in suis liturgiis indiscriminatim Apostolos Divini operis Vicarios, & Pastores concinit &c.

Nec ullus hinc aperitur aditus obloquendi ab A Catholicis contra Catholicos ad destruendum Petri Primatum, & supra omnes Apostolos jurisdictionis spiritualis potestatem. Quandoquidem ea jurisdictionalis potestas, quæ facta est communis à Christo omnibus Apostolis in univ. Terrarum Orbem, itaut possent regere, & gubernare totam Ecclesiam, absolvere, excommunicare, fidei dogmata aperire,

B

Episco-

Episcopatus, & Episcopos instituere &c. ea erat extraordinaria, & delegata, & qua talis non transitura ad successores eorum quoad potestatem jurisdictionis. Non autem sic in Petro, qui singulariter à Domino constitutus est Pastor ordinarius, cum potestate ordinaria in toto Mundo perpetuum duratura, atque adeo ad posteros ejus successores, usque dum hæc Ecclesia militans erit, successivè transmittenda. Et in eo Petrus supra Coapostolos suos potestatem habebat, quatenus ipsi erant, sicut cæteri fideles, Christi oves, cum soli Petro dictum sit; *pasce oves meas ordinaria siquidem pastoritia.*

Et hæc satis indicata desuper his, quæ habent in communi æqualis extraordinariæ potestatis inter se omnes Apostoli. Nec ideo hæreticum inde sequitur dogma contra supremam Petri peculiarem potestatem: Et sicut Magnus Gregorius hom. 27. inquit: *Hominem habere commune esse cum lapidibus, vivere cum arboribus, sentire cum animalibus, intelligere cum Angelis, non inde sequitur paritas brutorum cum homine, & hominis cum Angelis &c. absolute loquendo.*

Jam nunc ad Paulinum Apostolatam, qualis is fuerit examinandum deveniamus. Hic enim, & quidem præ cæteris Apostolis, mirabiliter à Christo immediatè processit. Cum enim alios elegit Apostolos, hos elegit non ad eorum petitionem, sed ex beneplacito suo nil tale præsumentes ad Apostolatam vocavit, ut ipse dixit: *Non vos me elegistis, sed ego elegi vos.* Hoc unum tamen erat in eis; quod non renuentes, non contradicentes, sed promptè paratos, & obsequentes elegit. De Paulo autem non sic, quem conversurus ut esset, & Apostolum faceret ex officio, descendit Christus non vocatus, sed provocatus à spirante minarum, & cædis in discipulos ejus, ad tantum Apostolatam eum necessarium existimans, enuncians de eo: *Quoniam vos electionis est mibi iste, ut portet nomen meum coram Gentibus, &*
Regi-

Regibus, & Filiis Israel: Act. 9. hinc ipse ad Galatas scribens cap. 1. dicit se accepisse Evangelium non ab hominibus, neque per hominem, sed per revelationem Christi. Et quæ divinæ Sapientiæ fluentia profudit Jesus per longa temporum intervalla in cæteris Apostolis, ut eloquitur Petrus Damiani Opusc. 35. num. 3. subito, & totum se simul in Vas electionis immergit. nec distinxit à Petro in manifestatione suæ divinitatis, unde ille audivit: *Beatus es Simon Bar-Jona: Quod ergo Petrum Dominus per multa argumenta adhuc mortalis edocuit, hoc totum repente B. Paulo constitutus jam in gloria Paternæ Majestatis exhibuit.* Quare, & ipse Apostolus de se ad Galatas 2. fatetur: *Qui operatus est Petro in Apostolatuum circumcisionis, operatus est mihi inter Gentes.* Et hæc de firmissima vocatione immediatè per Christum factæ æqualiter cum cæteris Apostolis, quinimò, & mirabiliori modo de persona Pauli, & hinc assertio Catholica est: *Quod æqualis erat in potestate cum cæteris Apostolis, & quippè sano modo intelligitur de communi eorum potestate, non de comparativa ad Petrum, quæ cum singularis esset in illo, ab ea communi præscinditur.*

Qualis quantusque fuerit inter Apostolos, & præ cæteris Apostolis Paulus per mare, perque aridam, agnoscat dum audit ejus Apostolatuum supparem pronunciari in potestate cum cæteris Apostolis, & præ cæteris extolli, dum & in sortes aliorum suam falcem immisisse legitur.

Equidem quod commune erat promiscuè omnibus Apostolis in facultate potestativa Apostolatus, hoc uni datum est Paulo, & in hoc præcipuè ejus opera spectata est, quod plures nationes docuit, & ad fidem convertit quàm cæteri Apostoli, in quem prospiciens S. Jo. Chrysostomus hom. 2. inquit: *Angelis quippè sæpè diversarum Gentium cura commissæ est; sed nullus illorum creditum sibi Populum ita gubernavit, ut Paulus universum gubernavit Orbem.* (Et infra) *Michaeli gens commissæ est Judæorum: Paulo verò*

terra, ac maris, & universi Orbis habitatio, ipsumque desertum. Et hom.8. *Paulus alter Aaron totius Mundi Populis inuestus Sacerdos.* Hinc meritò ipse Paulus 2. Corinth. 11. dicit se habuisse sollicitudinem omnium Ecclesiarum: ubique enim Evangelicam disseminando doctrinam, Ecclesias erigendo, Episcopos ad curam animarum instituendo, & ubi opus erat absolvendo, corrigendo, puniendo, etiam immisso fulmine excommunicationis, quæ nonnisi ab Apostolatu potestativo procedebant. Quare idem Chrysostomus in allegatum ad Corinthios locum dicit Paulum totius terræ curam gessisse, & cum cæteri Apostoli missi sunt ad Provincias certas, Paulus ordinatus est à Deo ad omnes Gentes sine certæ Provinciæ determinatione, unde ipse de se verissimè asserit Corinth. 1. 15. plus omnibus laborasse.

Paulini Apostolatus cursum metitur D. Hieronymus in cap.5. Amos, & scribit Paulum non solum plantasse Christi Fidem per totum eum longissimum tractum, qui est à Jerusalem, usque ad Illiricum, ut etiam ipse ait ad Rom. 15. sed etiam à Mari rubro, usque ad Oceanum per totum ferè Orbem, ut priùs eum terra defecerit, quàm studium Apostolatus. Totus in Pauli profusus laudes exultat S. Augustinus lib. 14. c.9. de Civit. Dei, & nos pulsat: *Ut eum potissimum commemoremus, qui in Ecclesiam Christi ex Gentibus venimus, Doctorem Gentium in fide, & veritate, qui, & plus omnibus suis Coapostolis laboravit, & pluribus Epistolis Populos Dei, non solum tantum, qui præsentibus ab illo videbantur, verum etiam illos, qui futuri prævidebantur, instruxit. Illum, inquam, Virum B. Paulum Athletam Christi, doctum ab illo, Unctum de illo, Crucifixum cum illo, Gloriosum in illo.* (Et infra) *Desiderantem videre Romanos, ut aliquem fructum habeat in illis, sicut in cæteris Gentibus.* Augustino antiquior Magnus Athanasius Paulum Orbis habitati Præceptorem vocat, Serm. in Assump. Christi. Et noster S. Bernardus serm. 2. de Purificat. Mariæ: *D. Paulus conversus*

ſus Converſionis miniſter factus eſt in univerſo Mundo: & denique Nicephorus lib.7. hiſt. Eccleſiaſt. cap. 1. docet; quibus in partibus continentis quiſque Apoſtolorum Evangelium prædicaverit, & quomodo Paulus tanquam cœleſtis avicula omnes totius Orbis Provincias pervolaverit.

Mandaverat Chriſtus Apoſtolis, quòd eſſent teſtes ejus, uſque ad ultimum Terræ Act. 1., & Marci 16., quod ut convenientiùs fieret, partiti ſunt inter ſe totum Orbem per duodecim partes juxtà numerum Apoſtolorum, & Provincias inter ſe ſorte diviſerunt. B. Matthæo obvenit Ethiopia quantum ad partem Nubianorum, B. Jacobo Majori Hiſpania, Minori Judæa, Jeruſalem ordinatus qui fuit Epiſcopus, B. Thomas ad Indias abiit, prædicavitque Parthis medis, Perſarum gentibus, Brachmanis, Hircanis, Batrianis ſecundum quosdam. B. Simoni Terra Ægypti, B. Andræ Terra Græcorum cum quibuſdam adjacentibus. B. Petro, cæteroqui ſupremo in omnes Orbis partes, pertinebat peculiari ſorte Italia, cum tranſtulerit Sedem ſuam in Urbem. Soli Paulo non fuit assignata aliqua Provincia, quia Spiritus Sanctus prohibuit dicens, quòd Paulus deberet ſegregari à cæteris act. 13., & ob hoc prædicabat, & Apoſtolatus poteſtatem gerebat in ſortibus aliorum Apoſtolorum, dum accepit totum Mundum, & ideo vocatur Doct̃or Gentium, ad Timoth. 2. *Ego poſitus Prædicator, & Apoſtolus, Veritatem dico, & non mentior. Doct̃or Gentium in fide, & Veritate.* Quòd verò in ſortes Apoſtolorum omnium tranſierit, & ubique aliorum ſuo Apoſtolatu ſpatiatus fuerit, accuratiſſimè enunciat Oecumenius, qui enumerat peregrinationes omnes Apoſtolatus Pauli. Nonnè Joannes Summus Apoſtolus, & Evangeliſtarum Maximus curam gerebat Eccleſiarum Aſiæ, quibus tanquam ſibi ſubditis præcipuè ſcripſit librum Apocalypſis? Paulus tamen ſupra 24. annos diverſas in Aſia fundavit Eccleſias, ita ut à Jeruſalem uſque in Illyricum impleverit Evangelium Chriſti, ut ex lib. Act. & ejus Epiſtolis.

Et

Et ulteriùs videns plures Ecclesias , vel à falsis Prophetis , & Pseudo-Apostolis subverti , vel deviare à rectitudine fidei coram , & scripto monet , corroborat , arguit , & ad viam Veritatis reducit , ut ex Joanne Friedo de Scriptoribus Eccles. lib. 1. c. 2. par. 3. Et si in Epistola ad Romanos 15. de se contestatur inquires : *Sic autem predicavi Evangelium hoc , non ubi nominatus est Christus , ne super alienum fundamentum edificarem &c.* Ibi ex modestia loquitur Apostolus , & quippe posuerant fundamentum alii Apostoli , ipse tamen vel labe factatum instauravit , vel inchoatum perfecit ædificium , quinimò tanquam egregius agricola seminavit bonum semen , plantavit mirificas arbores . Qui dixit : Ego plantavi , Apollo rigavit , Deus autem incrementum dedit .

Ex his igitur satis etiam , superque constans hæc Veritas est ; cum potestate Apostolatus introisse in sortes omnium Apostolorum Paulum , & in eam etiam Petri Romanam Petro consimilis in Apostolatu , cui tamen subdebatur tanquam cellissimo culmini omnium Apostolorum , & cum facultate ordinaria perpetuò duratura Dominici Ovilis supremo , universalique Vicario .

Ceterum prerogativa Apostolatus Pauli ea est , ut cum nudè pronunciatum hoc nomen *Apostolus* per Antonomasiam Paulus intelligitur : ut advertit S. Augustinus ad Bonifacium lib. 3. c. 3. dicitur insuper Princeps Apostolorum similitudinariè cum Petro , & caput Nationum , & quod obtinuit totius Ecclesiæ Principatum quoad eminentiam doctrinæ , laborum , & molestiarum , non autem quoad eminentiam supremæ , universalisque potestatis , & jurisdictionis , quæ unicè erat in Petro , & ad dexteram si quando adstans Petri visitur , honoris ergo doctrinæ est , & universalis prædicationis , & insuper , quia repræsentat Ecclesiam Gentium Sinagogæ præpositam , quarum Magister præcipuus in vocatione ordinatus fuerat à Deo . Fuit pariter cum Petro ædificator Romanæ Ecclesiæ , & Romanus Episcopus , non propriè , & in ri-

in rigore , sed similitudinariè , & in officio Adjutoris Petro subordinati; quia ut habetur in textu *cap. Romana extra de appell. lib.6.* Episcopi , & Adjutoris idem est tribunal . Sed de his videfis Epiphanium hæresi 27. , Eusebium hist. lib.3. c. 2. Leonem Magnum serm.1. de Petro , & Paulo . Adrianum.I. Epist.89. Gregorium VII. in Conc. Rom.VII. Ambrosium in Carminibus de SS.Petro, & Paulo,Adrianum II. Epist. I. ad Basilium Imp. , & nostræ imbecillitatis adest Apologeticus discursus jam typis consignatus , quo expurgamus à consimili impostura de re Ecclesiastica literaria meritissimum Virum ex Ordine S.Benedicti Abbatem Constantinum Cajetanum in nostro ad Italiam Sacram opere tom.1. ubi de Casinensi Episcopatu col.612.agimus quisque contrarium crocicans suo silentio perditus , nil habet , quod obloquatur Paulinæ Majestatis obrutus Luce . Et jam progrediamur ad ulteriora .

AD URBEM FULGINIAM

Umbrosum clarissimam .

E L O G I U M III.

Lucem in Umbris dum noveris

Lector

Ne stupeas

Habet enim & UMBRIA Solem suum

FULGINIUM nempe

Non unum irradiatum splendore

Sed

Sed

*Nobilitatis antiquitate Religionis firmitate
Literarum excellentia honorum insigniis
Copia divitiarum armorumque decore*
LUCIDISSIME EFFULGENS.

Notæ.

UMBRIA hoc tempore notissima Italiæ Regio ,
Augustissima olim , quæ nunc angustiori limite
clauditur , à Picentibus Septentrionem si spectes ,
Meridionalem si plagam respicias confinia habet Patrimonii,
& Sabinæ, cui oriens Sol Aprutinus est, subtrahit serò Peru-
sinus ager . Umbros authores habuit, Italiæ populorum an-
tiquissimos illos , qui variis gestis bellis , sedibus suis pulsi
sunt à Tyrrhenis, trecentis, & amplius deletis illorum Oppi-
dis , Regio Tyrrhena permansit , quæ nunc Etrusca est .
Inde emissus Umber Transyberim sua tentoria posuit , latissi-
mamque Provinciam sibi instruxit Etrusca feliciorem . An
locus incolæ, an incolæ fecerit nomen loco , adhuc lis sub ju-
dice est . Ab Imbre Umbriam , qui dicunt , hi sanè ab indi-
genis nomen accepisse ferunt , qui è Noetica stirpe magno
Cataclysmo subtratti , superstitesque inundationum im bri-
bus , Umbri sunt dicti , & Umbriam , idest Imbriam, primò
nuncuparunt , quam incoluerunt regionem . Vel sanè, quòd
ea Italiæ Regio ab his tunc primùm, cum facies terræ iterùm
inhabitari cœpit , suos advenas Umbros ab Umbra denomi-
naverit ; quòd ipsa circumsepta montibus Apennini altissi-
mis, nimiùm obnoxia soli, Umbrosa esset , & Umbria appel-
lata : alii verò ab Umbrone Etruriæ Fluvio cognominatam
scribunt,

scribunt . Delatum inde nomen gentis antiquæ novæ regioni obvenit , ubi plurimas inter , quæ emerferunt , illustriores Civitates , Fulginium caput extulit ad omnium rerum ubertatem in extenta planitie : & Fulginium , quæ , & Fulginia dicta hæc Civitas est , vel à conditore Fulginio Umbrorum Duce , vel quod illam admirarentur mortales amænissimo in loco sitam , & præ cæteris claro sub cælo irradiatam Solis fulgoribus , ut de ea scripsit Nicolaus Perottus Archiepiscopus Sipontinus , Soxoferratenfis , natali solo gloria Umbrorum , in sua Cornucopia .

Et hinc jam primò exuberans hujus Civitatis fulgor ab origine , & antiquitate ; quòd ab omnium antiquissima Italiæ gente progenita fuerit , & ante Urbem futuram rerum Dominam septingentis circiter triginta annis suos habuerit natales : quod equidem ad Patriæ suæ decus non trepidat affirmare Jacobillus , cum de ea disertissimè agit , ad Umbros à Tyrrenis pulsos ejus exordia reiiciens , deque his non temnendos testes adhibet in dissertatione Fulginæ Civitatis , quam vernaculo idiomate cudendam curavit anno 1646 . & ibi pag.4.

Et hæc nobilitas fulgidissima est , quæ petitur ab antiquitate , ut advertit Philosophus lib. 3. Top. , & 2. Rhet. Æternitas enim , quæ solius Dei est , nullis creaturarum modulis , sed suo tantum Trisagio commendatur ; & antiquitatem , quæ magis sapiunt , eidem cum propiùs accedant , nobiliora sunt . Carthaginem Virgilius , Italiamque ab antiquitate celebrat primo Æneid.

Urbs antiqua fuit (Tirii tenere Coloni) Carthago .

Est locus (Hesperiam Graii cognomine dicunt)

Terra antiqua potens armis , & ubere gleba .

Quòd si illustrior ea nobilitas est , quæ ab antiquitate petitur , si quam præferunt claritatem præclariore Italiae Provinciæ , hanc ab Umbris derivatam agnoscunt , quorum in sinu complectebantur , cum Umbria latissimos fines anti-

C

quitus

quitus commensurasset; cujus rei fidem faciunt plures effossæ de sinu antiquitatis marmoreæ inscriptiones, quæ celebriores Italiæ Provincias appposito prænomine Umbriæ extollant, uti sunt Umbria Tuscia in Piceno, Umbria Sabina, Umbria Crustumina, Umbria Fidenata, Umbria Senonia, Umbria Camertes. Quod si tam latum ejus sinum apud antiquos meditemur, inter celebriores totius Europæ regiones Umbria accensenda est, uti de ea, imitati dissertationem Jacobilli in opere de SS. Umbriæ to. 1. insignes Scriptores enarrasse comperimus: *Plin. loc. cit. c. 16.*, & *lib. 3. c. 5.*, & *14. lib. 5. c. 32.* *S. Isidor. Etimol. l. 24. cap. 4.* *Dion. Alicarn. l. 1. Fr. Leander in Ital. de Umbria, & Thufcia. Ciattus p. 1. l. 1. & 2. hist. Petrus. Merula parte 2. Cosmogr. l. 4. c. 18. 2 l. 24. Pomponius Mela l. 2. cap. 4. Gadocus Hondius in nova Ital. descript. de Umbria Strabo, Vaterculus, Ptolomæus, Livius l. 9. Cato de Orig., & alii.* Ab his Umbri antiqui, seu prisca nuncupantur, & Vetus Umbria, & quandoque Aborigines dicti, id est sine certa origine, quod investigabilis sit eorum antiquitas, adeoque super cæteras Italiæ nationes magnæ vetustatis decora produnt, sed jam ad Fulginium clarissimam Umbrorum sedem redeat noster sermo.

A principio Fulginium habuit suæ genesis Duces, parui dein Etruscis Italiæ Regibus, quibuscum pugnam facere in Romanos ad Imperium Orbis inhiantes, Romamque subigere dum intentant anno C. V. 445. exterriti, fusique Fulginates cum sociis victoriam dedere Q. Fabio Maximo Rulliano Cos. Ductoriq; Romulei exercitus, quem, & audaciæ ultorem senserunt, excidio à propriis sedibus extorres facti: Sed nec satis maturati fuga, qui ad poenitentiam mutari debuissent, noviter bellum instaurant bellantium turmis admixti cæteris Umbris, Etruscis, Gallis Senonibus, Samnitibus, agnovere arma Romana nulla Imbrium vi demergi posse, quæ in immensum jamjam attollenda forent, superum sic auspice Numine. Fractum iterum hostilium robur tot Legionum

gionum, eodem vindice Fabio, cum cæteris perdomiti sunt Fulginales ann. C.V. 458., ut de his *Tit. Liv. Dec. 1. lib. 9.*, & 10. *Blondus Sabell. Tarcagnota vol. 1. par. 1.* Nec ideo inglorius Fulginas miles, quia vacua in alios contulit arma: laboris, & periculi militaris officii fungi cupidus, experiri cum Romanis animumque, virtutemque suam voluit. Signa deinde pacis, amorisque à Romanis accepit Fulginium libertatem, & Romanam civilitatem inter Romanas Præfecturas connumeratum ann. V.C. 488. & quippe inter eas, in quibus nundinæ agebantur, & hujus conditionis Præfectura loci dignitas est; ut recitat *Sextus Pomp. Feff. lib. 14.* Hinc opes, & aurea Civitas si forum ibi vigeat nundinarium, quod & usque nunc haud imminutum perdurat apud Fulginales: quare in id respicientes Fr. Hieronymus Capugnanus, & Franciscus Scottus in *Itin. Ital. in Fulgin.* dixerunt. *Fulgineum mercatura dives, maximè verò rerum saccharo coopertarum, Nundinis valdè frequentatur.* Et nundinationum tempore ab immemorabili, & ex Summorum Pontificum accessione privilegiorum quinque delecti Prætores è consilio, & gremio nobilium Civitatis jus omne sustinent in Civitate, ejusque districtu agnoscendi, terminandique causas omnes, sive civiles, seu criminales summarie, simpliciter, & de plano, sola facti veritate inspecta, & manu regia. Quod equidem, quid magnum est, ad claritatem Civitatis comprobendam, cum Præfecturæ studio opes in Nundinis, & auctoritas Civibus accedant.

Sed anno post quarto ad majorem Populi Romani comitum delecta hæc Urbs, Municipium dicta est, & una subinde è lectissimis Umbriæ Civitatibus, quæ præcipuo Romano foedere claruerunt. Et hinc Fulgini Fulgor magis excrescit, quò magis ejus imago sublimiori claritati accedit summæ nobilitatis, quæ omnium maxima est, Romani Imperii. Hujus igitur in potestate fuit, sicut Sol astris, cæteris locis suum splendorem communicare, & honoris titulos tri-

buere. Hanc suscepit benè gerendæ Reipublicæ rationem Populus Romanus: eos qui suæ se potestati primùm submississent, non subditos, sed socios, amicos, concives, & gloriæ, honorisque omnis militaris consortes habere: decretumque est, ex quo in Regni societatem, & in Civitatem Italos vocarunt, Gallis etiam Cisalpinis, & Venetis idem honoris impertiendum esse; & UNIVERSOS ITALOS ROMANOS NUNCUPANDOS ESSE, ut apud Strabonem legitur *lib. 5. Geograph.* Modicum erat inter Præfecturas connumerasse Fulginium: nam etsi jure Civitatis donabantur loca in Præfecturas assumpta, tamen Præfecti Romani jure obstricta erant. Si verò Virtus Civium majora exposceret, ad Municipii decora assumebantur. Cicero Cn. Lerium Flaccum præfuisse in Præfectura Fulginate commemorat *pro Lucio Var. orat. 2. ut in fragm. operum Cicer. apud Priscian. Gram. & Quintil. lib. 4. & 5. c. 13.* qui & Cajum Ancarium Rufum è Municipio Fulginate fuisse asserit. Quantum fœderis, & gloriæ habuerit hæc Civitas apud Romanos, depræhenditur, dum simul cum Camertium sede extollitur ab eodem Oratorum Principe *pro L. Cornelio Balbo in orat. ubi inquit: Ate ex conjunctissima, atque amicissima Civitate fortissimum quemque esse delectum; neque Fulginatium, neque Camertium fœdere esse exceptum, quò minus eorum Civibus à Populo Rom. præmia Virtutis tribuerentur.* Quantum præsidii fuerit Romanæ rei Fulginium, arma, & Viros Publio Cornelio Scipioni jungens, in Africam ad bellum militares, cum ducerentur Legiones, narrat Silius Italicus *lib. 8.* Acies Fulginea in asperrima quæque irrupit, subiitque fortiter, cum bellum ad Cannas faciendum esset. Quod, & sæpius præstitit effuso agmine, sive ut Principem Urbem adversus hostes tueretur, sive ut hostes, exterasque gentes in ditionem Romani nominis traheret. Et meritò Municipipes facti Romanorum Fulginates, ea ratione, quòd etsi Romano sub Imperio essent, suis tamen legibus viverent, & cum jure suffragii muneris omnis,

omnis, honorisque cum Romanis participes fierent. Sed cum non adeo firma fides sit humanarum rerum, quæ deinceps labefactari non possit, cum sociale Marsicum bellum exarsit, & contra gliscentem Romanam rem ad defectionem vocarentur circumvicini populi, cum cæteris contra Romanos dextras armavit Fulginium. Ast Romani, qui primum improspere pugnaverant, dein reassumptis gladiis Victores Marfos ad internicionem usque delerunt, & in Fulginates jamjam graviter sævitum à Lucio Portio Catone Conf. Rediere ad Romanum foedus. Sed frequentiores aliquando cum ebullirent inter Romanos civiles seditiones à Fulginatibus in partes distractis vario exitu dimicatum est. Post declinationem Romani Imperii Barbarorum in Italiam irruentium, & Fulginium absorptum est inundationibus. Verùm hoc mirum: Quò magis hostilium cladum impetu deprædata deiiciebatur hæc Civitas, eò generosiori animo à suis Civibus in pristinum statum restituebatur. Contigit tamen, quòd aliquando muris exuta, variantis fortunæ posteritati exemplum tale fuerit; ut eam appellaverit Appianus *lib. 4. Civil. Bell.* Imminutum quoddam, & ignobile oppidum: & sicut Jolim Roma crevit Albæ ruinis, ita Fulginii pristinum splendorem refecerunt ruinæ conterminæ Civitatis Forostaminii.

Forum Flaminii parùm à Fulginio distans quondam celeberrima Civitas, & Romanorum Municipium, suam originem reiiicit in eum Cajum Flaminium juniorem Conf. cujus genitor C. Flaminus, magnis sumptibus Flaminiam de suo nomine illam Viam stravit, quæ ab Urbe per Umbriam Ariminum usque ducebat: opus tamen inchoatum à Patre, ex eo genitus Flaminus perfecit, ingredique voluit Flaminiensem, cui sui nomen imposuerat, Civitatem: hanc evertit Luitprandus Longobardorum Rex anno redempti Orbis 740., quo met adverso fato excisum etiam Fulginium fuit. Flaminienfes igitur, Fulginates, alique attigui populi suis laribus, tectisque nudati in unum convenere, & ex ruinis

nīs

nis præcipuè Fori Flaminii, feliciori omine Fulginii iterum extulere muros, & murorum intra circuitum ædificia construxerunt. Nec fidam in posterum quietem recepit Fulginium. Centum post annos plurimum desævientes Saracenos persensit: anno deinde 915, & 924. Ungharos irruentes sustinuit: indoluit cedens modò Guelfæ, modo Ghibellinæ factionibus. Cum deinceps armorum potentia in Fridericum II. Imperatorem recidisset, hujus fortunæ arridens Fulginium, contra jus societatis in Perusinos, Perusinumque agrum irruit, ut Imperatori morem gereret. Hinc laceffit Perusinus Populus injurias Vindiciis delevit, & quod malum, quod infelix esset Fulginatibus dedit anno salutis 1282. Sed quæ nequissima conditio temporum sæpius adversi irrogabat, avertere cupiens Fulginas Civis, conversus ad Superos, Votis imò de pectore ductis, præsidium, auxiliumque de alto imploravit ann. 1289. Nec omen visum est cecidisse in casum: siquidem opitulante sanctissimo Fulginatium Episcopo Feliciano (ut cœlitus revelatum fuit) quievit hæc Civitas, & præpotentior armis, opibus, literis, pacisque artibus facta, solius Romani Pontificis suave Imperium agnovit, & colit, usque modò. Ante, & post reparatam à Christo Domino salutem Fulginii fieri mentionem comperimus: Qui de eo scripsere, præcipui sunt *Cato Censorius lib. de Origin. Urbin. Latii. Cicero Orat. pro Lucio Corn. Balbo, pro M. Varrone, pro Lucio Vareno Caesar lib. 5. de bello civili, Silius Ital. lib. 4. 6. & 8., Plinius lib. 2. & 3., Titus Livius in suis lib. à 1. usque ad 10., Appianus Alexandr. lib. 5. de bel. civil., Scotus, & Campagnanus in Itin. Ital. parte 1. Priscianus lib. 7. de Arte Gram. Blondus Ital. Illustr. lib. 1. ubi de Umbria, Nicolaus Tignosius de Origin. Fulgin., Sigismundus de Comitibus Fulginas celebris Scriptor in Comment., & hist. sui temporis, Fr. Jacobus de Bergamo lib. 13., Volaterranus lib. 6. Geogr., Fr. Leander Albertus in Umbria, Zacharias Lilius in Brev. Mundi, Marius Niger in Geogr., Durantes Dorius in hist. Trincia,*

Trincia, Felix Ciattus Hist. Perus p. 1. , Pompejus Compagnanus in Regia Picena , Marcus Guazzus , Laurentius Scraderrus , Merula , Cluerius , Maginus , Wadingus , Arturus , Panvinus , noster Ughellus , Baronius , & laudatus Jacobillus , aliique plures apud ipsum . Et hoc plurimum confert ad veræ nobilitatis fulgorem probandum , cum magna laus sit , ex omnium sententia , laudari à dignis Scriptoribus , suumque nomen ad posteritatis memoriam in libros referri , & exprimi æneis , marmoreisque tabulis , & quod aliquod magnum hac in re sit , Virgilianum illud carmen effatur Georg. 3.

Tentanda Via est , qua me quoque possim

Tollere humo , Victorque Virum volitare per ora.

Veruntamen nullus moveatur , quòd quandoque Fulginium Oppidum , & Fulginates Oppidani apud antiquos Scriptores nuncupentur , ut habetur apud Plinium lib. 3. cap. 14. allegatum à nostro Ughello to. 1. Ital. in descript. Ecclesiæ Fulginatensis . Quisquis enim pervoluerit vetera historiarum documenta , & juris codices , proculdubio præcipuis etiam Civitatibus hoc Oppidi nomen assutum fuisse comperiet ; cum sæpe indifferenter legatur , eandem Civitatem Oppidum , & Urbem appellari : ut latè observatur in ipso linguæ latinæ thesauro in verbo Oppidum . Quod si aliquando Oppida ab Urbibus in eo discriminantur ; quòd Urbes majores , amplioresque sint , oppida verò minora , & obscuriora , procul id à Fulginea Civitate , quam Romanorum fœdere claram , nobile , ac perantiquum eorumdem Municipium , & Præfecturam agnoscimus . Ravenna Urbs undequaque celebris , ut notat Rubeus in hist. Raven. fol. mihi 10. sæpius ab antiquis Oppidum nuncupatur . Uni quippe Romæ propter maximam super omnes excellentiam Urbis nomen servatum videbatur , ut habet Cagnol. in proxm. ff. in 5. *Illud verò* n. 274. Centostorenus Jurisconsult. in sua consul. impress. apud Barbof. in can. 2. dist. 80. incip.

cip. *Posita confitit.* in fin. versic. *Non obstat.* Et quidem in jure habemus exemplum in proæm. ff. in 5. *Hac autem,* & in 5. *Illud verò.* Ubi Berytus prius Civitas, postea verò oppidum dicitur; cum tamen Berytus Civitas sit Metropolitana in Provincia Fœnicix æqualis Tyro constituta ab Imp. Valente, & Theodosio in l. *unica, cap. de Metropolitana Beryto lib. 11.* ex his igitur satis illibata perdurat nobilitas, & fama Civitatis Fulginex, ab ipsis suis exordiis.

Nec ideo quis gravetur, ex eo, quod inibi nundinæ exercerentur non Fulginium ex ea præfecturarum classe accensendum sit, cujus vigore etsi incolæ Cives Romani acclamarentur, non suis tamen legibus uti possent, nec è suo gremio Magistratum extollere, sed Romano jure, & imperio omninò obstrictos fuisse, cum Municipii, & Colonis præclariora quæque facinora sustinuisset; Ea enim erat celebriorum Urbium in Italia conditio; ut ex Municipio fieret Præfectura, & vicissim Præfectura in Municipium transiret, & ex utroque Colonia, & utrumque ex ista, & in Urbe exinde forum nundinarium celebre haberetur, ut de his Svetonius, Festus, aliique.

Si Civitatis splendor ulteriùs postulandus sit à literis, quos, quantosque viros Fulginium ediderit omnium scientiarum, & liberalium artium genere cultissimos commemorat Jacobillus, ubi agit de Scriptoribus Umbriz, & Fulginatium Chronicis. Contuetur Orbis universus literarum fulgorem, & fœlix ea Respublica est, in qua vel Philosophi regnant, vel Reges Philosophantur. Nonne, & Fulgentissimus nobilitatis gradus est doctrinæ eminentia, & eam habere perfectionem intellectus, quæ est res per suas causas intueri? Hanc animi, ingenii que sortem celebrat, Virgilius 2. Georg.

Fœlix, qui potuit rerum cognoscere causas,

Atque metus omnes, & inexorabile fatum.

Fulgidissimum nobilitatis sertum auxere, ex Urbe Fulgini, qui inde prodeuntes ad varias locorum, & personarum

narum dominationes assumpti fuerunt. Purpuratos Patres, Sacrorum Principes, Regularium Ordinum Præsides, sive Generales, Provinciales, Abbates cum Pontificalium usu, Rectores Civitatum, Romanæ Urbis Senatores duos, & Gubernatorem, Fidei Inquisitores, Summorum Pontificum Consiliarios, & à secretis, aliosque summis dignitatibus exornatos celebrat allegatus Jacobillus. Quod si ex Tacito 2. Hist. & 15. Ann. *Vetus, ac pridem insita mortalibus potentia cupido*: Eaque cunctis affectibus flagrantior: Quia, ut Salustius scripsit: *Natura mortalium avida Imperii est*, quo magis fulget dominio, eo nobilior est, cum alioqui discrimen nobilitatis sit, servire, & cæteris subdi, & id longè sit à perfectione naturæ integræ, cui *Dominamini* à Deo dictum fuit *Genesis cap. 1.*

Cum rusticitas, & barbaries ob lapsum naturæ occupavit Orbem, & perfidus frater in fratrem innoxium irrupit, tanta temeritas deprehendit homines, ut terram, quam divisit eis, & jura Deus in funiculo distributionis, simul tumultuariè confunderent, & turpissimè invicem sibi usurparent. Hinc factum consultissimè, quod armis Principes, & Populi sua quæque tuerentur, & arrepta recuperarent: & arma si justè adhibeantur justitiam decorant. Et apud Romanos eo in pretio erant armorum Præfecturæ, quòd gloriosum certamen gloriosus subsequeretur triumphus: adeoque ex armis nobilitatis splendor exoriebatur, de cujus decore librum edidit Lucanus, *Æneidos* conscripsit Virgilius, & Priami nobile bellum cecinit Horatius. Arma literas fulciunt, & si togis cedunt; sine armorum præsidio haud in pace togati suam vitam ducunt. Qualis, quantave fuerit Fulginatum laus in armis Jacobillus commemorat, qui plures insignes Viros memoratu dignos enumerat, quorum gloria in armis latissimè diffusa auro pretiosius bellicosum ferum illustrantes Patriæ suæ clarissimum fulgorem addiderunt.

D

Sed

Sed quòd accensissimi , & fulgentissimi honoris , splendorisque Fulginæ Civitatis celebre , Populi Religio est ; quam in Fulginatibus extollit Romanæ elocutionis Princeps locis supra allegatis , asserens : *Fulginates Viros valdè religiosos fuisse* , Et hoc equidem ex eodem Oratore de Arusp. respons. Romanorum summæ laudis fuit : *Non calliditate , aut robore , sed pietate , ac religione omnes Gentes , nationesque superavisse* . Et licet pietas , religioque Ethnicorum falsa fuerit , ea tamen , quæ fecerunt , laudabiliter ita fecerunt , ut plausum promeruerint , quamvis non ad finem veræ pietatis , religionisque referebantur . Ita S. Augustinus docet , bonas , & laudabiles esse Infidelium Virtutes *lib. de Spir. , & lit. cap. 29. , & Epist. 5. ad Marcellinum scribebat* , Romanos suam Remp. auxisse Virtutibus , & si non habentes veram pietatem , custodientes tamen sui generis probitatem . Deum quoque ostendisse in Romano Imperio , quantum valerent civiles etiam sine vera Religione Virtutes : & fortius divino ex ore lib. 1. Machabæorum Virtutes Romanorum egregiè commendantur cap. 8.

Singula hæc obiter enunciavimus , quæ ad efformandam , stabiliendamque nobilem Civitatem , Civesque ingenuos conducunt . Sed inter decora plurima , & si millena enumerentur , in omnium Virtutum confesso sublimiùs fulget pietas , & Religio ; unde seriò dixit Lactantius lib. 5. Inst. cap. 20. *Nihil esse in rebus humanis Religione præstantius , eamque summa vi oportere defendi* .

Hac Pietatis , Religionisque significatione quantum potuit pro ratione illorum temporum , quibus veri luminis splendor non illuxit mortalibus , effulsit ut Roma Fulginium , cui par cum Roma Tulliani Eloquii plausus datus agnoscitur : quòd si ex eo promeruit Urbs Princeps Orbis S. Doctoris Augustini Elogium ,* in hac parte felicissimè commendatur etiam Fulginium , Umbrorum verè Fulgor , jucunditas , & delictum , cum illustratum fuit Dei veri cultu
secun-

secundum instituta Evangelicæ veritatis, cui terque, quaterque dignus excitatur plausus ab arce Solis, & cujus digna Polo in terris attollitur acclamatio Fulgoris IN SPLENDORIBUS SANCTORUM.

S. CHRYSPOLTUS

Episcopus, & Martyr Fulginas.

ELOGIUM IV.

*Exulta ò Civitas
 Splendidissimum nomen Fulgoris
 Nunc tibi adest
 Suos ad te diffundit radios
 Empyrea Lux
 Converte gemina tua Lumina
 E cælo illapsum tibi intueri Solem
 CHRYSPOLTUS HIC EST
 Cardine ab utroque Orbis Sanctiore
 JERUSALEM & ROMA
 Prodit Dei fidem Fulginio laturus
 Errorum tenebras fugat
 Evangelii Lucem aperit
 Verusque Fulgor Fulginiū illabitur
 Factusque Evangelica Lampas
 Magnus in medio tui Apostolus*

D 2

Cœlesti

*Cœlesti Pastore dignam
Fulginatium figit sedem
Deipara sacrat & Apostolo Petro
Suoque tandem cruore illustrat
Succedentium Gloria Pastorum.*

Notæ.

CHRYSPOLTUS, qui Chryspolitus, & Cryspoldus nominatur, Petrum Apostolorum Principem in fide magistrum agnovit Jerosolymis adhuc comorantem, à quo in Italiam missus Fulginium venit: Vel sanè cum ipso Apostolo Petro, Britio Hierosolymitano, aliisque comitantibus Romanum iter aggressus est, Romanque ingressus Claudio Imperante anno salutari quadragesimo quinto, qui omnes Sacris initiati à Divo Petro aliquandiu occultè fidei propagationi insistentes, multos Christo pepererunt. Apostolica Romana legatione munitus Britius ad Umbros, aliasque gentes abiit, qua auctoritate plures cum ordinasset variis in locis Episcopos, Cryspolitum Fulginatibus attribuit, aliisque Umbriæ populis eo in munere præsto esse voluit, quos ex gentibus sua prædicatione vocasset ad Evangelii lucem; quare Vêctonienſes, & Nucerinſes suo Apostolico Præsulatu decorasse comperitur. Quos ad Dei cultum vocaverat, sacras pariter Aras habere voluit; ædes ideo statuit in Dei honorem per Umbriam variis in locis. Fulgini cum Apostoli Petri intellexisset triumphum per Crucem consumatum, titulum eidem erexit, & alterum in honorem Deiparæ Virginis, prior, tempore corrodente, penitus tandem excidit ann. 1614. alter pro Cathedrali diutissime

tissimè interservit, extat adhuc Collegiata Ecclesia intra murorum ambitum, quæ extrâ primitus constructa fuerat. Denique multos cum crudisset in fide, miraculis, & Doctrinis Umbriam impleffet, plurimis superatis sævissimis tormentis, gloriosissimi martyrii palma sectus medius potitus est in cœlo die 12. Maii Christianæ salutis anno 93., quod contigit Veſtonii, ubi Corpus honorificentissimè sepelitur sub Ara maxima Ecclesiæ ejus nomini sacræ Veſtoniensium præcipuus dictus Patronus, à quibus officio colitur, & celebri anniversaria solemnitate gloriosi certaminis triumphus memoratur. Ad fidem adduxerat Crispoldus Bubulcum, qui aratro terram dum proscinderet feralibus luporum dentibus arreptus jam ipse in frustra proscindebatur, ni accurrens Crispoldus ab eorum rabie miserrimum cœlesti Imperio liberasset. Ita ereptus Bubulcus Crispoldi meritis, & gratiæ Christi id tribuendum agnoscens Christum confessus est, & pro Christo cum Crispoldo ignes, tormenta que varia cum defatigasset, capite cæsus martyrii coronam promeruit. Cruciatuum forciam, & capitalis sententiæ consortem habuit Bubulcus Teutillam Crispoldi sororem. Bubulcus iste ex Ughello, loco allegato, Baruntius nuncupatur, à Bovum cura Bobulcus tantum enunciatur in Actis SS. à Papebrochio, & Enſchenio ad diem 12. Maii, ubi arantem inquit invasisse Lupos diversa per montis latera propè Bettonam sæpius discurrentes, & in posterum indè secessisse fugatos ab animarum Pastore Crispoldo. Ughellus enarrat Bubulcum hunc una cum alio Christi Confessore, Vincentio nuncupato, inaudito crudelitatis genere à Præfecto devorandum fuisse lupis objectum, & utrumque ereptum à Crispoldo ab ea immani lacinia. Hoc siquidem contigisse potuit lupos excitante tyranno in eum, qui ab ultranea luporum sævitia immunis à Crispoldo factus jam primò fuerat, & nunc secundò eos perdomuisse agnoscitur. In laudatis SS. Actis edicitur, Teutillam fratris agonî accurrisse cum duodecim mulieribus, quæ
omnes

omnes captæ, Idolis sacrificare nolentes post varia pœnarum genera jussæ sunt in mammilla torqueri : denique plumbatis cæcæ ad cœlum evolarunt . Nec ideo cum Teutillæ certamen indicavit Ughellus , diluit illud duodecim mulierum , quòd silentio involuerit .

Sed & mentem convertamus ad tempus Crispoldi adventus in Italiam , Fulginatemque Sedem , & Umbræ Apostolatum . Authores allegati operis de Actis SS. Crispoldi hujus gesta referunt ad Diocletiani Imperium , & collegæ Maximiani , authographo ducti Vallicellane Bibliothecæ : quod equidem Martyrum gestis consonat , eorumque expeditioni factæ ab Apostolo Petro ; sed ibi dum legitur , eos suscepisse martyrium sub Diocletiano, & Maximiano, excluditur ob nimis longam temporis distantiam missio facta ab Apostolorum Principe , & ne Apostolica expeditio destruat , quæ nervus hujus quæstionis esset , & perstet lectio integra de tempore martyrii sub Diocletiano , exploditur tempus personalis existentie Apostoli Petri , & refunditur in perpetuum munus supremæ Sedis Petri , cujus vigore quilibet succedens Summus Pontifex Petrus est . Sed solida , legitimaque historica enarratio omnium ante inspectam Valli-cellanam Scripturam cum de expeditione facta à Petri persona semper intellecta fuerit , non est , quòd pro elucidatione Diocletiani temporis effugium sit ad Petri sedem , vice Petri personali existentia , & semper idem Apostolicum inunus : Ughellus , & Jacobillus incontrovertibiliter tenent Crispoldum fuisse primum Fulginatum Episcopum , & quippe illucescente aurora Christiani luminis , quæ primam diem mortalibus Ethnicis aperuit in hisce oris , quando & apparuit Apostolorum opera Romanis in arcibus . Et hoc morali certitudine firmatur consensu omnium Umbræ Ecclesiarum , quæ cum de his Sanctis agunt , omnes mente una consentiunt ad hæc loca advenisse Petro impellente, Claudio Imperante, & demùm per orbita martyri sub Domitiano migrasse ad Cœlum .

S. BRI-

S. B R I T I U S ³¹

Episcopus Fulginas.

E L O G I U M V.

*Exiguo Israeliticum cœtu
Petrus profligaturus
Amplissimam Idololatricam turbam
Britio Apostolicum sceptrū in Umbros consignat.
Horruit Sathan
Feracem suam excetram
Ignito Divinissimi Verbi gladio
Perditam cernens.
Nodosis Virtutum fustibus
Magis quàm Pontificio Pedito
Cum deieisset Crispolytus
Inferni insurgentes Hydras
Ad Cælum secessit claro martyrii successu.
Tanti jacturam Protoparentis
Cum deslet Fulginium
Supplet Britius
Proficiuus Umbrorum Pastor
Et bonus Præceptor
Profunda aterna Sapientia Theoremata
Definiens*

Ad

*Ad vera Lucis auras
Fulginium ducit
Et docet*

*Dominicum custodiri diem
Per quatuor anni tempora jejunium servari
Donaque & Sacrificia
Pro mortuis offerri.
Denique argumento ad Hominem
In Christo ut probetur Deus.
Cruentus per clades sapius traductus
Finem in pace exceptit.*

Notæ.

DE hoc Britio agunt, Ferrarius in Catalogo Sanctorum Italiæ die 9. Septembris, verbis his: *Apud Spoletum S. Britii Episcopi, cujus Ecclesia Spoletina Episcopus fuisse traditur.* Item antiqua documenta Ecclesiarum Spoletanæ, & Fulginatensis; prioris Kalendarium ad præfatam diem de eo sic enunciat: *Apud Spoletum S. Britii Episcopi, & Confessoris, duplex.* Et in utriusque Episcopii aula majori inter cœteros Præfules extat depictus Britius iste cum subjecto lemmate apud Spoletanos: *S. Britius primus Archiepiscopus Spoleti*: Fulginates verò de eo sic subscribere: *S. Britius Hierosolymitanus succedit socio in Episcopatu ann. 93.* Et adnotandum obiter hic est: non ex eo, quòd in Aula Spoletana S. Britius attituletur Archiepiscopus, ut sunt, qui contendunt, ipsum sustinuisse Metropoliticum

ticum jus in Umbros è sede Spoletana, & Spoletanam Cathedralam aliquandiù fuisse totius Umbriæ Metropolim; ea conjectura ducti; quòd S. Britius plures apud Umbros instituerit Episcopatus, & in his Episcopos ordinaverit. Hoc equidem non Metropolitana ordinaria potestate, sed speciali, personalique delegatione ab Apostolorum Principe Petro sibi concessa: ut iis temporibus ad incrementum fidei, & ad fidei pascua ducendum novellas Christi oves pluriès ab ipso Petro, & proximè succedentibus Romanis Pontificibus perbellè, & ad tempus provisum fuit. Atque constans ea veritas est, & circa sacram Ecclesiæ œconomiam; Italiam omnem inspexisse Romanos Pontifices primævis iis temporibus non solum Maximo generali Pontificio, sed ut propriam Provinciam speciali Archiepiscopi jure; et si quem alium commemorare fas est in Italiæ, seu confiniis, seu conterminis locis, is profecto fuit Aquilejensis Archiepiscopus, longiori post tempore Patriarcha dictus, & huic adde Mediolanensem Archiantistitem. Antiquiori Ecclesiæ ævo unus resonabat Custodum Christiani Gregis titulus, & is erat Episcopi, & in Ecclesiæ Episcoporum Conciliis, nullus observabatur ordo præferendi in sessionibus, qui ampliori non unius Diœcesis, sed alicujus Provinciæ cura fruebatur: quare in Bracarensi (totius Galliciæ Metropoli Civitate) Concilio habito anno 563. provisum fuit, quòd quisque Episcoporum ratione antiquioris ordinationis præcederet, his tamen Archiepiscopi, seu Metropolitanis præferrentur, ut ex ejusdem actis habetur can.24. Quòd verò nomine Archiepiscopi resonet Britii Præsulatus, nil confert ad comprobandum Archiepiscopale Metropolitanicum jus. Siquidem non semper ad illud refertur sublimior aliquis Pontificius titulus simplici Episcopali pastoritia. Fuit olim Ecclesiæ usus indiscriminatim Episcopos vocitare Summos Pontifices, ut pluribus ostendit Baronius in notis ad diem 9. Aprilis, & recapitulat t.2. Anal. ad an.216. n.9., quod nunc reservatum videtur Summo

E

Pontifici

Pontifici Romano , & solus inter Pontifices Maximus dictus, qui & simpliciter Episcopus nomenclatur , sed Antonomasticè ; ut idem advertit Bar.an.349. num.7. , & olim Episcopi omnes dicebantur Papæ , quòd de solo Romano hodiè pronuntiatur : ut ex eodem ann.165. t.2. , & Archiepiscopi denominationem communem fuisse observat simplici cuilibet Episcopo , qui Metropolitano non subiiceretur, Macrius in Hierolex. Verb. Archiep. quin immò , & ex vulgi abusu Episcopos quoslibet Metropolitans olim fuisse nuncupatos . Sed de his fusiùs in nostra Italia Sacra , quam ex nostro Ughello exscribimus , & jam prælo damus , retundentes plurimum opiniones , qui nimio seducti Patriæ amore res suas , suosque Lares plus æquo extollunt .

Fuit præterea alter Britius pari sanctitate , & gestorum fama apud Umbros illustris ; sed unius , alteriusque acta adeo confusa leguntur , ut unus , idemque alter accensendus esset , nisi longeva intercapide temporis unum ab altero , quàm maximè discriminasset . Prior siquidem , de quo nunc agimus, missione sibi facta cum amplissima potestate ab Apostolorum Principe Jerosolymis in Italiam, Romamque venit, & ad umbros divertit , Evangelicum lumen super ipsos effudit , Spoletum sede Episcopali auxit , indeque jura suæ delegationis Umbris dixit, & pro Christi fide sævissimo in agone contendens, in somno pacis quievit, ebulliente sub Domitiano secunda persecutione In Christianos circa ann.97. die 9. Septembris. Posterior Britius inter Umbros item fulsit fervore prædicationis Evangelicæ , & culmine Pontificiæ dignitatis , qui post sævissimos pariter in odium fidei cruciatus cum aliquantulum respirasset ad requiem Sanctorum advolavit die 9. Julii circa ann.350. Et ipse annorum plenus , qui immani feritate ferocientem in Christi oves agnoverat , senseratque Diocletianum . Hunc ipsum referunt Martulæ ordinatum Episcopum à S. Cajo Romano Pontifice . Martula , sive Martana Urbs est in Umbria in finibus Tuderti sui memoria

moria tantum clara, eo in loco olim exurgens, qui nunc dicitur *S. Maria in Pantano*. Sublato Joanne per orbita Martyrii Ecclesiae Spoletanae Britius, ne periclitanti gregi in ea immanissima Diocletiani persecutione extremi quid mali contingeret, annuente Romano Hierarcha, simul cum Marulana Spoletanam pastoritiam gessit, donec usque Spoletanorum Pontificius decor à S. Silvestro Papa S. Martiali delatus est. Joannes iste Patruelis frater asseritur posterioris Britii, qui à priori nedum temporum prolixitate, sed & natali solo discriminatur, cum antiquior Jerosolymæ Civis, alter Antiochenus sit Anastasio piissimo parente, & æque nobili progenitus, quo suadente cum germano fratre Eutitio, & novem patruelibus, spretis mundi illecebris, & Imperatorum contra Christi confessores edictis, Romam ad sacra Limina, ubi pro Jesu honore vitam profunderent, advenerunt omnes. Cajus Pontifex Divini amoris incendio ignitos coram se genuflexos contemplatus advenas ad instar Apostolorum duodenarii numeri clericali militiæ eos omnes adscripsit, uno excepto Anastasio ad decrepitam ætatem jam vergente, eisque prædicandi Evangelium potestatem fecit. Sed jam furentè Juliano Apostata, Anastasius ad Aquas Salvias tertio ab Urbe lapide ductus ardens martyrii desiderium implevit die quinta Decembris, cujus meminit Martyrologium Rom., & Baron. in notis ad eam diem, sed locus reticetur. Filii, & ex fratre nepotes Roma abscefferunt, quos inter Britius Pontificio chrismate delinitus Martulæ confedit, Joannes eodem ordinante Cajo Papa Spoletanis Divinum jus dixit; ex iisdem Proculus Interamnensibus præfuit. Duos igitur Britios statuendos esse existimamus, tum ex antiquis Spoletinae, & Fulginatensis Ecclesiarum tabulis, tum ex antiqua traditione, & usu utriusque celebrandi anniversariam memoriam. Quòd autem horum acta adeo invicem confundantur, ut ex his unius, alteriusve gestorum veritas haud facile indagari possit, ipse Baronius in notis Martyrolog. ad diem 9. Julii

cum de secundo Britio agit, ipsa jam ferè præterit, inquit, *qualiacumque sint*. Et in notis ad decimam diem Decembris cum recolit solemnità SS. Martyrum Abundii, & Carpophori, horum acta admodum depravata deplorat: qui tamen ex antiquis documentis Spoletanæ Ecclesiæ ex eo glorioso agmine, adeoque generoso asseruntur stipite, qui cum nuper laudato Anastasio Antiochia Romam appulerunt. Junioris Britii, seniorisque vitam descripsit Jacobillus to. 1. de Vitis SS. Umbriæ, cui plures adstipulantur magni nominis Scriptores. Et ex his rem enucleat Ecclesiasticæ historiæ peritissimus Aloysius Lippomanus Veronensium Episcopus, qui in iis, quæ excipit sex voluminibus de Vitis Sanctorum seniore Hierosolymitanum, & juniorem Antiochenum Britium firmissimè commemorat. Utrique plura erecta sunt templa in Umbria, & alteruter proprium locum tumuli habet; antiquioris ossa conquiescunt in Ecclesia S. Petri prope Spoleum sub Principe ejusdem ara, quo in loco pia religione jam primùm à Fidelibus terræ commendata fuere, & quotannis celebri festivitate excoluntur die nona Septembris sub ritu duplici in universa Spoletina Diœcesi, Recentioris verò Britii devotissimè secuto obitu circa annum 350. die nona Julii sacri Cineres in ea S. Mariæ in Salustiano reconditi sunt Ecclesia, quam ipse in Deiparæ honorem excitaverat tribus secus milliaribus ab Urbe Spoleti, & quæ ab ejus nomine deinceps cum superextructo Oppido S. Britii nomenclationem accepit; ibique occurrente singulis annis memoriali obitus die festum solemne in ejusdem honorem celebratur. Sed & quatuor anni tempora, & Dominicum diem servari, & oblationes pro fidelibus defunctis offerri cum ex traditione Apostolica commendatum habeamus, & senior Britius id quippe suis ovibus observandum imposuit.

S. LEVIANUS FULGINAS,

Confessor S. Constantii Perusini
Episcopi, & Martyris Fulgi-
natis, sacri Corporis
reconditor.

ELOGIUM VI.

Nec levi putes inter Fulginii Fulgores
LEVIANUM carmine dignum

Qui

Nactus praeceptores primos in Umbris
Evangelii Pracones

Alacer Christi miles acer in hostes
In fidei castris adscribitur

Et certans ingenio inter sevas
Damonum turbas

Gravi subduxit imperio
Seductos mortales

Et suavi subjecit Christiadum jugo.
Æstuat pectore fervido

Suo irriguo sanguine
Messsem exhilarare Evangelicam
Donec triumphali Cruce

Procul

*Procul ejectionis Ethnicis
Fulgurium Fulgeat.*

*Plura quæ inter de Leviano
Memorare gestiret elogium
Haud obscuro atramento
Ea clarescant gesta*

Quod

*Divino delectus consilio
Angelo Duce*

CONSTANTII

*Fulguratis Martyris Perusiaque Pontificis
Cruentum Corpus*

*Irradiatum fulgore cælesti
Dum ei cælitum lumina pœana canunt
Sustulit humeris*

*Et fœda ceu rabie Luporum
Tuetur ab impiis*

*Quos & in agnos conversos
Christi coacervavit ovili*

*Atque Constantii Pastoris feretro
Colla submittere iussit.*

*O mirandum pietatis opus!
Qui funeris lucem fœdare cupierunt
Oculorum deperdito lumine
Lethale nefas detestantes
Novam in lucem rediere*

Tanti

*Tanti operis
 Coadjutores facti.
 Pietas hac in Constantiū Constantique loculum
 Constanter fecit
 Seu blandientem mundum seu ferocientem
 Premere.
 Viros si nosse vis quos sibi suppare
 Levianus genuit
 MICHAEL JOANNES EUSEBIUS NICOLAUS
 Hōs ad Divini Agni Epulas
 Duxit ceu Martyres
 Passura voluntas
 Non dissimilem Martyribus
 Qui duxere vitam
 Jejuniis Vigiliis flagris
 Precibusque assiduis.*

Notæ.

CUM S. Constantius Patritius, & Pastor Perusinus
 gravioribus disciplinis ad normam Christianæ pietatis
 primū à nobilissimis suis Genitoribus instructus,
 dein Clericali militiæ adscriptus à S. Herculano Perusinarum
 Pontifice, coque magistro plurimū cum profecisset in castris
 Ecclesiæ, demū eidem per Martyrium sublato, Clero, &
 fideli populo acclamante successor datus est, Summo Ponti-
 fice

fice S. Pio Primo circa ann. 164. Gentis suæ hæreditariis opibus in pauperes dispersis, prædicatione, vitæ exemplis, & ingentibus patratis miraculis pluribus in locis cum prope-modum gentilitatem evertisset ad Trivium Fulginatam post plura tormenta capite obtruncatus est die 29. Januarii an. 175. ætatis suæ 41. Relictum feris Corpus illicò ab Angelo tutelari semel, iterumque pulsatus per visum inde elevari, & ad tumulum deferri didicit Levianus humilis Fulginas, Vir simplex, & rectus, & constanti animo coram Deo ambulans. Ast dicto obtemperans inter noctis tenebras cœlitus præsignato inferendum tumulo dum extincti Præsulis corpus quæritat, luce superna circumfusus conspicit, & quàm sit pretiosa mors Sanctorum, ab Angelorum ibi psallentium turba intelligit: subire onus jubetur, & abire cum ea defuncti sarcina in viam lucis, quæ inter pietatis opera est, mortuos sepelire: sed vix gressum movet, cum in impios incidit quatuor tenebrarum Principis satellites, qui dum thesauro ex agro sublato vim facere audent, invisibili sauciantur vulnere, & ex vulnere cæci facti dedecora sua descent, & deprecante Constantii spiritum pro iis Leviano, ad lumen mentis, & oculorum veniunt, & ipsi facti spectaculum Christianæ pietatis simul cum Leviano succumbunt oneri, bajulantque ad sepulchrum propè Perusina mœnia, ubi mansiuncula extructa anachoresim duxerunt simul omnes usque ad obitum. Constantio superstitem virtutes suere in convertendis ad Christum Ethnicis, & cum jugi compunctione, & vitæ austeritate comprobare omnibus, Christiadum ritum, Angelicam esse vivendi normam. Deque his hoc mirandum assertitur; quòd inter sævissimas contra fideles persecutiones impunè contestantes omnibus Christi Divinitatem in pace quieverunt. Ubi sepulchrum effoderant Constantio, & eorum sunt recondita Corpora, ibidem postmodum fidelium pietas perhonorificum Templum excitavit de nomine Constantii Perusinarum Patroni, & eadem Urna excepit cum Constantio S. Le-
viani,

viani, & quatuor Illuminatorum sacra ossa. Accessit deinde peculiaris cura Alexii Presbyteri in exornando sub ara majori Constantii loculo an. 1205., & in cujus extremi agonis loco etiam Fulginates de ejus pariter nuncupatione Ecclesiam substruxerunt, quæ postea an. 1527. bellorum ingravescente procella demolita fuit. De Constantio, & Leviano Ughellus noster tomo 1. Ital. Sac. in Fulginatibus nu.3. & Perusinis nu.2. ubi varii Scriptores adducuntur, qui de his Sanctis Elogia retexerunt, qui licet non eodem anno, seu una, eademque die promeritas laborum coronas in æternæ vitæ consortio perceperint; eorum tamen, qui Leviano per insigne miraculum restitutæ illuminationis oculorum visum Evangelicæ lucis etiam sortiti sunt, adhæserunt, communeque cum ipso hospitium carnis cum spe simul inde transvolandi ad patriam coelestem obtinuerunt, pares quoque simul honores assequerentur.

Verum in his tempus demigrationis invertitur. Ughellus siquidem inter Fulginates loco superius allegato Constantium martyrio coronatum dicit an.175. sub Carisio Præfecto, & M. Aurelio Antonino Imp. subinde cum de Constantio in serie Perusinarum agit id evenisse scripsit ann.145. & ad hunc annum propius accedit, Felicis Ciatti ex Ordine Minorum Conventualium satis eruditi Scriptoris sententiam secutus in hist. Perns., & adducitur à Jacobillo t.1.ss.Umb. ad diem 29.Jan. atque vice anni 145. ibi edicitur annus 154. Et quippe si Constantium S. Herculani Perusinarum primi Episcopi alumnum asserimus, ut ejus Ecclesiæ tabulæ firmissimè testantur, cum S. Herculani persecutione desæviente sublati fuerit anno circiter salutari 90.& ipsi datus successor fuerit Constantius, æquior est sententia, quæ Constantii Præsulatum non protrahit in adeo prolixiora tempora, ad annum videlicet usque 175. quo anno, qui eum ex his humanis ereptum fuisse opinantur, ætatis annum percurrisse, etiam tradunt quadragesimum primum, & Perusini Pontifi-

catus circiter undecimum . Quòd si Herculaneus primus Perusinae ordinatus Episcopus impetrata missione ab Apostolo Petro , cujus magisterio in fide edoctus , Romam venit cum Britio Umbrorum deinde Apostolo , aliisque sociis , & cum ab anno Dominici natalis 57. sive 58. usque ad 93. plurimum insudasset in regimine sibi commissi gregis , quo lancea transverberatus curam ovilis transmisit in Constantium , inverisimile satis videtur Constantium protraxisse vitam usque ad annum 175. Et ipse Jacobillus cum de Herculano agit tomo primo pagina mihi 679. his certè consentit , qui in Constantio aliter dictaverat . Quæ verò Baronius incerto calamo in notis Martyrologii ad diem 7. Novembris de Herculano , deque ejus in sede Perusina scripserat , enucleat noster Ughellus in Perusinarum Catalago , cum secundo seu juniori Herculano pariter Martyre seniore hunc primum præponit Baronio , qui tunc temporis latebat .

Nobilibus ex Anglia atavis dictis ex insula Albionia de Albionis Constantium ortum duxisse apud Perusinos tradit laudatus Ciattus , dein nuncupata de Barzis familia , quæ Perusinae , Eugubii , & apud Picenos in Oppido S. Constantii nomen suum protendit : pariterque narrat demortui Constantii germanum fratrem in Angliam ad gentis suæ originis locum remeasse , ibique titulum in Martyris Constantii honorem excitasse .

S. J O A N N E S

Anachoreta, & Martyr Fulginas.

E L O G I U M VII.

*Gemmeis Martyrii fulgoribus
Fulgineo Natali.*

Coro-

Coronatorum primum

Intuere JOANNEM

Sole digna circumnectendum corona

Apostolici jubaris si intueberis in eo

Coruscantes Virtutes.

Proscripta Christi Fidei

Sub irato Judice nomen tenuit

ac

Fulgorem cum tenebris commutare nescius

Non expavit

Seu tormenta seu cades

Seu mortis supplicia teterrima

Et ne à luce sua excederet

Arctissimis nexibus Anachoretica disciplina

Se devinxit

Ut testimonio fidei probatus

Inveniretur

Circumiens in melotis in pellibus caprinis

Egens angustiatu afflictu

In solitudinibus errans

In Montibus in Speluncis in Cavernis terræ

Hoc implens quod antea edixerat

Paulus Heb. c. 11.

Quid ultra ?

Undique tutus

Per omnia tentatus

F. 2

Perens

*Perennis veri luminis fonte
 Dignus inventus.
 Tandem in occisione gladii
 Sub tegmine mortis
 aterna vita
 Adeptus est repromissiones.*

Notæ.

DUM maledictis, & atrocissimis tormentis exagibat^{ur} ab Idolorum cultoribus Christi fides, utroque Christiano parente natus est Fulgini Joannes salutari anno 1211. & Fidem, quam genitores à SS. hauserant Britio, & Chrispolito Principis Apostolorum discipulis, ipse ea divinorum præceptorum observantia excoluit, ut suo doceret exemplo, qualem vitam protrahere deberent, qui abjecto gentium ritu Evangelicæ militiæ nomen darent. In sancta educatione humanis, divinisque literis perlustratis soli Deo adhærere cupiens patriam, & parentes liquit, solusque secessit in abditam solitudinem regionis Marlorum ad lacum Fucinum, secus Cœlani oppidum, ubi extructo in honorem Evangelistæ Joannis tuguriolo, in eo arctissimam anachoresim incepit. Hic assiduis cœlestium contemplationibus, jeuniis, precibus, variisq; corporis afflictationibus membra contra dæmones ad luctam durare docuit, animumque adversus vitia robustissimū fecit. Nec adeo rem seorsum egit, quin, & aliis subsidium esset, & periclitantibus opem ferret. Errorem igitur idololatricæ superstitionis à vanis cultoribus excutere cupiēs Verbi Divini prædicatione, & Evangelicis documentis innumerōs Christo acquisivit, & acquisitos ad Christianæ

stianæ perfectionis apicem perduxit; Hinc plures, qui in fidem venerant, obnixè orans, ejus magisterii discipulos fieri, quos inter haud exigui numeri voti computes factos, recensentur præclari Anachoretæ Benignus, & Cœlestinus, qui ejusdem gesta scriptis suis posteris commendarunt, uti prodium habetur ex antiquis monumentis Ecclesiæ Marforum. Dum hac teneretur cœlestis vitæ ratione Joannes, contigit Imperatorem M. Aurelium Antoninum ad Marfos divertisse, æstivi temporis ut nimium feroces declinaret calores, cujus milites per montes, silvasque venatu cuntes, & magis quam in feras, in Christi Confessores sævientes, terrore perculsos fideles ad latebras quamplurimos, qui confugerant, & in montium, nemorumque abditis latitabant, detegerunt, & loco prædæ ad Imperatorem ducti, qui victimas diis offerre abnuebant crudelissimè trucidati sunt. In his martyrio coronati fuere nostri Joannis amicissimi tres viri, virtute cum eodem pares Victor, Joannes, Stephanus: horum corpora bestiarum voracitati inhumata relicta in ipso occisionis loco, milliaro circiter à sacro Joannis specu, ipse, cœlesti lumine duce, noctu sustulit, & honorificentiori tumulo, prout ea ferebant tempora, condidit. Sed cum cædes ubique, & immania tormenta in fidei professores excernerentur, inchoatæ solitudinis delictum Joannes ut prosequeretur, abditiores recessus quæsit, invenitque in ejusdem regionis monte asperrimo, ubi oratoriolo extructo, annum absumpsit, solitudinis tædium, mitissima immanium ferarum conversatione aliquando leniendo. Sed ne opus suum proximorum impervium caritati esset, repedavit ad Eremum, unde abscesserat: Verum, & hinc iterum abire cogitur, cum gentiles sæviori semper impetu in Christi cultores irrumperent. Quare secum suis assumptis alumnis, qui orationum, & cœlestium meditationum assiduitate animum in pace solitudinis excolere cupiebant, in Apuliam gressum inivit, & in Adriatici maris sinu è regione Gargani Montis Diomedæas desertas insulas contemplatus, illuc

illuc se contulit, Teucriamque ex his de nomine appellatam inhabitavit, quàm deinde Fidelium religio meliori omine Myrensi Nicolao sacram fecit. Hic ex alto sessionem exposcens præclaram impetravit à Virginum Virgine Maria, cujus in honorem propriis manibus sacram ibi excitavit ædiculam. Has inter rupes, insularumque latebras non temnendum auri pondus latebat, cujus nec memoria extabat, nec quis unquã ejus Dominus fuerit ad posteros conjectura erat. Dei Mater, quæ & rerum Domina est, magnificis in sui honorem rebus expendi volens, clara majestatis suæ apparitione illud Joanni huic Eremicolæ indicavit: qui ut illud detexit, conducto navigio Bizantium abiit, onustumque rebus ad magnum opus perficiendum retulit, opificesque adhibuit, quorum ingenio Virgini Deiparæ in cælum Assumptæ Templum statuit, delerumque ex eo fanum illud, quod Diomedæ Ætolæ Regi vana ibi gentium religio olim posuerat, cum ipse disparuit (ut Græci affabulantur) ejusque socii ob dolorem in illas aves conversi sunt, quas Diomedæas vocitarunt, & usque nunc præruptos scopulos ejus loci incolentes, vulgò nuncupatæ *Artene*, Solis fulgores, dum sustinere non valent, noctù frequentius quamdiù volitantes, voces emittunt infanrium vagitui similes, corpore grandes sunt, albedine cygnis pares, rostro tamen, & unguibus feroces; earum pinguedo vulneribus, doloribusque ex frigido humore hominum contractis membris saluberrima est, Inimica si ex venerea luerabes causetur. Postmodum hæc insula ab Joannis erecta Basilica S. Mariæ vocatur, & Tremetum vocat Tacitus, cum scribit ibi 20. annis exilium tolerasse Juliam Augusti nepotem, ideo quia adulterii convicta fuisset. Verùm tres enumerantur insulæ istæ; videlicet Carizzo, & Cappara; Maxima ea est S. Mariæ Tremitis dicta: ad hanc ab ipso extructæ Mariæ Ecclesiæ exordio frequentior populorum concursus, operam ingentes obrulit; accedentibus deinde magnorum principum largitionibus, ut post Anachoretas, & Sacerdotes, quos

quos ibi instituerat Joannes, instaurato magnificentius Templo, & amplissimo extructo cœnobio cum mero, & mixto imperio cesserit locus S. Benedicti nigri coloris Monachis sub præcipuo moderamine Abbatis Montis Casini, ut de his agimus in nostro Italiæ Saeræ post Ughellum opere, ubi de Casino verba reteximus, amotis deinde nigris, Cistercienses subrogati fuere, qui recesserunt commendatariorum incommodis advenientibus: modò Canonici Regulares Lateranenses inibi egregiè divina persolvunt, & præsidio militari Regni Neapolitani Regii Dynastæ hæc Insula munitur.

Joannes verò has inter confragrosas rupes sibi abripi solitudinis quietem agnoscens, ad se concurrentium frequentiam ob evulgatam sanctitatis suæ famam præcipuè detestatus, loco cessit, Romanumque arripuit iter ad sacra Apostolorum limina, assumptis secum itineris sociis Benigno, & Cœlestino sui magisterii alumni, virtutumque æmulis: Sacris consalutatis Principis Urbis, in Reatinum campum Sabinensis regionis secessit, in cujus abditis sibi constructa mansiuncula Benignum, & Cœlestinum ad sacram propè cælum in Maris ædiculam, quam de suo nomine S. Joanni Evangelistæ dicaverat, redire jussit, ubi se priùs captivum fecerat Christo in asceticæ vitæ gressibus. At ipse nonnisi in excessum caritatis vivendi metam pertingere exoptans, cum intellexisset augeri in dies tyrannorum rabiem in Christi fideles, proflavit in medium, & prædicationis armis dæmonis imperium, dum evertere studet, cœleste sibi invenit per orbita martyrii die 11. Januarii an. sulutari 174. Beati Viri cadaver pia fidelium turba devotissimè sepelivit in sacra ejus eremi ædicula, quàm ipse extremis vitæ obsequiis decoraverat, miraculorum gratia à Deo sapissimè illustratus. Disparverunt inde Sancti Martyris Reliquiæ, & apud Reatinos asservari fama est. Habetur in albo Sanctorum à Ferrario ad diem 17. Septembris, ad præfatam diem Januarii reiicitur à Jacobillo. Vitam ab ejus discipulis descriptam asservat Codex m.s. Ecclesiæ S. Io: Evan-

Evangelistæ Cæiani, de eodem monimenta Ecclesiæ Marforum, Mutius Febonius de SS. Marforum, & Benedictus Co-carella in Chron. Trinitis.

S. FELICIANUS

Episcopus Fulginas, & Martyr.

ELOGIUM VIII.

Legite attendite obstupescite.

Fulginii fulgore

Collucescere contendit tenebrarum Princeps

Victus olim nimia dementatus Luce.

Cecidit Lucifer ab alta Lucis Æde

Divino vibrante fulgore

Tenebrifer factus.

Fugienda petit

Fulgore Lumine Luce

Dum periit.

Ast artificium Damonis est

Sulphureis flammis clarum eliminare Lumen.

Non semel gemuit dejectus

Fulmine cælitum Fulgore Fulginii

Cælum temerè obnubilat

Et infando ausu cælitum Authori

Hono-

Honorem quem rapit
 Astris imponit
 Sidereoque serito
 Per scelus perque nefas
 Maculosum caput obtegit.
 Sic Cæli militiam
 Qua Sole micante regitur
 In malitiam mutavit Orci.
 Lumen redonavit UMBRIS
 Lux vera qua de Cælo est
 In tenebris Lucens.
 Torquetur Sathan
 Et in sede eadem Fulgoris
 Cum Deo consistere cupiens
 Ad scelus immane furoremque
 Conversus
 Idololatrici cultus jam ferè perditas
 Reliquias instaurat
 Et grave jugum durumque frenum
 Mortalibus agris imponit iterum.
 Tam atro vitiari piaculo
 Umbros suos non patitur Deus
 Quos esse quam Fulgentissimos vult.
 In Iustitia splendorem
 Vocat denuò
 Et tenebricoso Damoniaco agmini
 G Qui

Qui formidinem faciat fugamque festinet

Deligitur FELICIANUS

E sede sacra Fulginii

Novus Umbrorum Apostolus

Victor incedit

Et dum pellit ex Aris scelestia Numina

Cælestium vindicato culmine

Felicissimum triumphum instruit

Sanctuarium in quo Deus perpetuò quiescat

Statuit Baptista nomine

Qui testimonium perhibuit de Lumine

Suoque dein per orbita Martyrii

Insigne facit.

Fulginei soli cælestis Arcus

Sempiterni fœderis signum

Inter Deum suamque Fulgineam plebem

Versi color varietate Lucis

Lucidas ferens Virtutum gemmas

Optimo Felicitatis omine

Tutelare Numen

Pater Patria

Pharos accensa

Toti rutilans Umbria

Prospero pietatis successu

A FULGINATIBUS COLITUR.

Nota

Notæ.

FELICIANUS majorum splendore Fulginas, nobilibus, iisque Christianis parentibus, apud Forum Flaminii editus anno salutari 159. ad rigidiorē Christianæ institutionis formam educatus, Romam missus est, ubi literis, & sanctitate dum claresceret à S. Eleutherio Papa excipitur, & sacra adscriptus militiæ sacerdotio initiat, & pro gravioribus expediendis Summi Pontificatus negotiis inter præcipuos suos familiares adhibetur. Sed cum regundæ Patriæ pia quadam cupidine urgeretur, Eleutherio annuente, Forum Flaminii rediit, fortunavitque locum, cœlestis doctrinæ fulgoribus suos Concives, & conterminos populos è captivitate Principis tenebrarum eruens. Consalutatus deinde est à Clero, & populo Fulginas Episcopus, quem honoris gradum probavit Victor Papa, tantumque virum suis ipse manibus sacra unctione, Pontificio diademate, & pallio decoravit, cum amplissima potestate apud Umbros instituendi Clericos, Sacerdotes, Episcopos, consecrandique Ecclesias. Et hic præcipuè notandum, non ideo, quia Pallii honor cum præfata in Umbros facultate conceditur Fulginatenfi Feliciano, ideo Umbriæ Metropolita, sive Archiepiscopus in sede Fulginii cœsendus est, uti de Britio vanissimè contendunt Spoletani, ad hæc enim jura processit non ordinaria, sed Romani Pontificis speciali delegata, eaque personali facultate, ut illa temporum necessitas exposcebat: quod & itidem factum de Britio ab Apostolo Petro accinendū est. Nec fecit satis Umbrorum ambitus Feliciani Apostolicæ Legationi, in alias quippe regiones hæc protensa est: cum enim ex inferis superbiens repedasset ad ea loca idololatricus cultus, unde abscesserat veritatis Evangelicæ Sole exoriente, Verbi divini majestate, veluti è Cœlo immissa fulminum acie exterruit, & proligavit Felicianus jam fermè Universæ

Italiæ Novus insurgens Apostolus . Cum denique agnovisset ferocientem in Christianos Imperatorem Decium per Fulginatum Urbem Romam secum trahentem nobilissimos Abdon, & Sennen uti agnos ad Aras in odium fidei, accessit ad Christi Confessores, ut eos solaretur: à perfidis detentus, & dirè laceratus in extrema senectute, velut aquila juventutem renovavit in perpetua Sanctorum Luce die 24. Januarii an. 254. Et hoc mirificum in eo est; quòd cum in tantis laboribus vitam traduxerit, & in summa austeritate, plusquam senex, haud validissimis fractus ærumnarum asperitatibus, vitam lætus ducebat, oculatissimus in pastoralis cura, horribilis contra dæmonum frequentiores insultus; celebratissimus apud omnes, apud quos pertransiit benefaciendo; tandem Fulginate sanguine effuso cum purpurasset, ab iisdem pro parente optimo, & patrono maximo deinceps habitus est, Plurimis intra fines Italiæ Provinciis de multis sacris ædificiis à se erectis benemeritis, Interamnensibus S. Valentinum, Perusinis SS. Florentium, & Decentium ordinavit: quòd & facile contigit cessante aliquantulum procella persecutionum Philippo Arabo Romanum cum Christi confessione moderante Imperium una simul cum Philippo filio æquè Imperatore, & fidei insignibus decorato. In exordiis sui præsulatus Palladis fanum, ubi litabat supertiosa Fulginatensium gentilitas, expurgavit, & Christi Præcurfori sacrum fecit, ampliavitque, proximo attributo prædiolo, quòd de paternis bonis sui juris erat, aliamque superædificavit Baptistæ pariter in honorem Basilicam, quàm voluit esse pro se, & successoribus Episcopalem sedem, & ubi proprium sepeliendum Corpus statuit, uti evenit solemniter adveniente Clero, & Christiana plebe: sed excrecentibus crebris miraculis ad Sancti Pontificis, Martyrisque tumulum, factum est, ut e Baptistæ in Felicianum mutarit nomen illud Cathedrale Templum, Palatinum etiam nancupatum, ubi conquiescunt etiam sacri Cineres S. Florentii clarissimi Anacoritæ, cujus infra

Elogium

Elogium reteximus, quem una cum Baptista Joanne, & Feliciano, uti præcipuum Tutelarem venerantur Fulginates. Eo in loco, ubi Felicianus gravissima ætate confectus acerbissimos cruciatus mirantibus omnibus sustinuit per quam constantissimè, & extrema clausit propè Fulginium, plebs ipsi fidelis de ejus nomine Ecclesiam erexit, quæ S. Feliciani in Mormone vocitatur. Tanti inter oves Pastoris virtus est eximie probata Messalinæ Virginis, quæ tyrannico spreto Decii Imperatoris edicto, Carceri incluso Feliciano, famæ ne periret, alimenta suppeditavit, & pro mercede gloriosam in Martyrum choris coronam accepit. Sancti hujus plures gloriantur sacris exuviis, tanquam ditissimo thesauro gaudere. Commendatum siquidem habemus, ut Baronius indicat ad S. Feliciani diem 24. Jan. in notis Mart. delatas fuisse in Metensem Civitatem Galliæ à Theodorico Metensi Episcopo nomine Magni Othonis Imperatoris Oratore apud Joannem XIII. Papam, dum Roma Fulginium transiens ad suam sedem reverteretur, qui secum etiam detulit de Martyrum Ossibus Carposori, & Abundii, eamque ferream catenam, qua Felicianus vinctus obstringebatur. Novissimè sacra in summa Fulginatium e de lucidius, ut fulgeret par felix cum patrocinio Feliciani omen, maximam Templi aram elegantissimæ formæ structura exornavit, tum propria, tum majorum pietate insignis Fulginas Patritius Dionysius Rosciolus. Hic Bartholomæo genitore natus germanos fratres habuit Joannem Mariam, primum Lateranensis, deinde Vaticane Basilicæ Canonicum, & Maximæ Pontificiæ Aræ Altaristam, Urbani Papæ Octavi Pincernam, & subinde Pontificii cubiculi Præfectum; nec non Vincentium, qui in conjugem duxit Ludovicam prænobilem de Eliseis Viraginem Vincentii filiam, & fato surripiente sine prole abiisset è vivis, Dionysius superstes hæreditarias opes quodlibet pietatis in opus impendens, præcipuumque cultum Fulginatium Numinibus augere cupiens, ingenti, præfulgidaque mole insignivit,

vit, omnibus eam quæ præest pro Sancta Sanctorum sacris
 aris Felicianæ Basilicæ, stravitque ornatum, & prospiciendum
 similem illi erexit, qui Romano circum Petri Apostolorum
 Principis sepulchro assurgit. His addidit suppellectilem pro
 sacris expediendis pretiosam: Et ex ea ut loci sanctitate Di-
 vinam pulsaret misericordiam ad perpetuam Patriæ felicitate-
 tem, tres inibi Capellanas instituit attributo singulis censu
 in elemosinam quotidiani sacrificii, & de certo jure patro-
 natus esse voluit. Nec satis Dionysium piissima depluisse
 beneficia in Felicianum Templum: eo demortuo, Joseph
 Salvius Patritius Fulginas, novissimus de Rocciolis institu-
 tus hæres, ex his humanis decedens, & ipse opum resupi-
 nata Urna in S. Feliciani ex earum annuo censu perficiun-
 dum opus, divinis ibidem deservire honoribus, statuit.
 Generosas, pariterque religiosas inter operas hujus Basilicæ
 extat Sacellum Marchionum de Eliscis gemina luce præful-
 gens Mariæ Deiparæ, & Josephi conjugali castissimo nexu
 ipsi devincto. Blandimentum hoc Anglicæ puritatis expri-
 mit pennicillus Equitis Venturæ de Salimbene. Duo ejusdem
 Eliscæ gentis de Jurepatronatus Sacerdotia sacram hanc
 Aram incruentis coronant Hostiis.

Sancti Martyres Fulginates

HERACLIUS, JUSTUS,
 MAURUS.

ELOGIUM IX.

*Feliciano
 Qui dederas plausum*

Felicius

Felicius reboa
Fulgori qui Triplex, è Feliciani pectore
Erumpens
Clariorem fert lucem Fulgineo Soli
HERACLIUS JUSTUS MAURUS
Nullus horum extra quemlibet est
Lucida in confessione
TRIN-UNI DEI
Sic Tribus est unum jus
AD PATREM LUMINUM
Velut personis propriis stat tribus
Unus Deitatis apex
Nullus altero potior fulget in Æthere
Genitus Genitor, & Flamen idem
Et unum sunt
MAURUS JUSTUS HERACLIUS
Eadem radiante fide
Fulgor idem
Opus & ordo militaris Unus
Et is
E castris Caesaris demigrans
In Claustra Christi
Triumpho nobili cruento exitu
Triplici Bellatorum nexu
Triregnum Sanctorum capeffit.
O felicem nimis Christiadum sortem!

Qua

Qua facit

*Cum TRINO DEO in unitate consortes
Sic Patrem exorante Christo
Fac ut sint unum sicut nos unum sumus.*

Notæ.

SU^o annum Christi CCLIII. cum Decius Imperator persecutionem crudelissimam in Christianos acrius Urgeret, Fulginio Romam abiturus, Feliciano Fulginatium Pastore Sanctissimo jam sublato, oves ejus omnes disperdere satagens Heraclium, Justum, & Maurum militaris ordinis præclarissimos Fulginates, eo quòd Feliciano Antistiti ad Christi cultum comprobandum in universa Umbriorum Provincia ardentissimè deservire depræhensi essent, Aurelio præfecto commisit, quòd si recusarent Idolis sacrificare, gladio interimeret. Igitur conjecti in Vincula, & trium mensium tetri carceris cruciatu divexati non longè à Fulginio extra Portam Romanam abscissione capitis agonem suum gloriosè consumarunt quarto nonas Maii: ibi in honorem eorundem fideles Ecclesiam condiderunt de nomine Heraclii nuncupatam, qui collegas ætate præibat, mox & oppidum accessit Heraclium (vulgò Ractio) dictum, & ex præcipuis est Fulginatis Territorii, veneraturque Heraclium tamquam præcipuum in divinis Patronum. Corpora SS. Martyrum tumulata fuisse in Cathedrali, & hodieum ibidem extare asserit Jacobillus, & universa Diœcesis eorundem celebritatem sub ritu duplici recolit, de his Ferrarius in Catal. SS. Ital. abique à Jacobillo allegati, & noster Ughel. in Fulginatum serie n. 5.

S. MES-

S. MESSALINA

Virgo, & Martyr Fulginas.

ELOGIUM X.

Minacissima tempestate fremente
Pertinax dum ad clavum sedet
Fulginatensis Navigii
Felicianus Antistes
Tanto incumbens Argonauta
 MESSALINA VIRGO
Sanguineum trajecit fretum
Fide inconcussa
Et florentissimo Vigente Virgineo Vigore
Quòd nupserit Christo
A Decio Tyranno
Plusquam decies savissimo supplicio
Conteritur
Sic Messalineum nomen Empyreï
Invexit Astris
Quòd altera
Claudii Caesaris cognatione claudicans
Infamia famosa prodigiosa Libidinis
Cum malè nupsit
Obscurum transmisit in Orcum.

H

Tuam

*Tuam igitur
Multiplici Virtutum sermo
Diademata Civem
Primam cum Virgineo candore
Martyrio rubentem
Obsequere Fulginium.*

Notæ.

SANCTAM MESSALINAM Virginem Christianam genere nobilem Fulginatem accusant impii Decii Imperatoris tyrannidi, quòd S. Episcopi Feliciani esset Alumna, & cum fame absumendum in vinculis aleret, quòd in carcere detentos fideles visitans potenti adhortatione eos animaret ad martyrium, & multos adduceret ad Christum, & quòd morte peremptorum corpora sulpulchrali honore decoraret: idcirco Principis tenebrarum lenonibus variis Blanditiis pervertenda traditur, sed jam constantissimè inanes Deos ridentem dirissimè tortam coram ejus in Christo parente Episcopo Feliciano plumbatis tandem tandiù cedunt, donec læta obtinuit palmam Martyrii die 23. Januarii an. 254. seu 253. quam premiserat Felicianus discipulam, proximè infecuta die, & ipse attigit sanguineum per callem absumpto itinere. Prædefunctæ Corpus excepit Palatiniana Basilica, quam paulo ante sacraverat Felicianus in honorem Christi Præcurforis, & deinceps de ejus nomine celebrem. Purpuratæ Virginis cultum magnificeutiùs restituit in sua Cathedrali Episcopus Porphyrius an. 1612. ut testatur Ughel. Hujus gesta, & præclarum agonem plura vetusta, & recentiora scripta enarrant. Natali solo exortus Joannes Ana-

Anacoreta, primus fuit inter Fulginates, qui Christo nomen dedit inter tormenta Carnificum, secunda Messalina illuxit Civis nata Fulginas. Isidorus Clarius clarissimum germen Benedictinæ Plantationis, & inde Episcopus Fulginas de ea agit in Vita S. Feliciani. Vitam describere Franciscus Ciroccus, Bollandus, & Jacobillus. Deque eadem plura Monumenta manuscripta, quæ à Jacobillo allegantur.

SS. CARPOPHORUS. ET ABUNDIUS

Martyres Fulginates.

ELOGIUM XL.

*Sanguineum venerare solum
CARPOPHORI & ABUNDII
Sacratum per Vulnera Martyrum
Eodem spectatur uterque
Nobili Thalamo natus
Quos eadem fides eademque
In infidos hostes fidissima pugna
Verè fecit esse germanos
Una in utroque victrix gloria fuit
Et Palma Triumphi
Hostilis dum utrumque ferit*

H 2

Christi

Christi infecutor gladius.

Tellus hæc

Haud cruentis in posterum debita praliis

Pacificam prodit

Numerandam cui cedit orcus Sideribus prolem

Benedicti dum Fulgida arma timet .

IN SAXO VIVO TUO

Fulginium hæc scribebo .

Saxum quod explicat

Tantis Heroum inauguratum auspiciis

Sua derivatam origine

SAXOVIVENSEM

Avita Monachalis Sanctitudinis

CONGREGATIONEM.

Note.

ANTIOCHIA Urbs præcipua Regionis Syriæ Apostolorum frequentia decorata, & quia ibi primùm sedit Petrus, & in ea primùm fideles nominati sunt Christiani, meritò principatum aliquandiù sustinuit totius Orientis Ecclesiarum. Hac in Urbe procreati sunt nobilitate, opibus, & Evangelica luce clarissima stirpe ex eodem genitore Carpophorus, & Abundius. Summa Deifici Apostolatus Arx Roma devotissimos traxit ad sui venerationem hos Christi milites circa annum 290. quos coram se provolutos benignissimè excepit S. Cajus Papa, & ad Ecclesiasticum decus,

cus, fideique juvamen Carpophorum utpote provectiorem, ætate ad Presbyteratum usque ordinavit, Abundium verò in Diaconatu pro Evangelica prædicatione consistere voluit, dimisitque in opus injuncti ministerii, qui in Umbriam venientes Concivi Britio Martanz Episcopo apud Spoletum commoranti adhæserunt, ibique ardentissimè cum Enunciarent Christi fidem, comprehensi sunt à Martiniano Præside, seu Umbriæ Proconsule, ejusdem jussu in foro Arenario duobus tantum milliariis à Fulginio procul post plurima tormenta capite plexi sunt, quorum corpora Eustochium piissima, & inter Fulginates nobilitate primaria foemina in sepulchro, quod sibi præparaverat in opaca spelunca apud Saxovivum Montem tertio milliario distantem à Fulginio, perhonorificè recondidit, Angelo de Cælo ita suadente, quæ evenere die 10. Decembris anno 303. ex Jacobillo, ex Ughello 304. plura, quæ de his sanctis Corporibus sunt enuncianda, infra recitabimus, cum de Saxovivenfi Monasterio agemus.

Horum Sanctorum Martyrum triumphum certum esse commendatum habemus ex plurimis antiquis monumentis. Romano, cæterisque Martyrologiis, in eo tamen eorum acta confusa leguntur, quod alii S. Britio primo Spoletanorum Episcopo, Apostolique Petri discipulo eos adhæsisse scribunt, alii verò, quod alteri S. Britio Martulanæ Civitatis Episcopo, qui & Spoletanos in spiritualibus coluit, in opere Evangelico adjumento fuerint in omnium gravissima Ecclesiæ persecutione Diocletiani, & Maximiani collegæ. Qui primo laudato Britio, alterum prætereunt, Carpophori, & Abundii acta rescindant necesse est: qui vero difficultatis nucleum è suo cortice accuratius extrahunt, secundum oculis legentium statuentes Britium, horum Martyrum exordia, progressus, & gloriosissimum finem certo commendabunt encomio. Binos fuisse Britios æque sanctos apud Umbros pari Pontificia dignitate decoratos, supra cum de primo Britio egimus satis declaravimus, adquem remittimus Lectorem. Cæterum ho-
rum

rum Sanctorum Martyrum acta non levi expurgatione indigent, quippe qui confessionis suæ lauream promeruerunt præfata Diocletiani furente persecutione, videtur confundi cum ea, quæ secunda fuit, efferbuitque sub Domitiano. Ex iis igitur, quæ scripsimus de utroque Britio, cum posteriori Britio adscribimus Carpophorum, & Abundium, satis eliminatur omnis controversia de Martyrii tempore. Horum Corpora in loco ubi ab Eustochio primò sepulta sunt excitato Saxo-venensi Archiccenobio in ejusdem Basilica sub titulo S. Crucis honorificentius conditorium consecuta sunt in pariete ad dexteram ingressus in ipsum Templum. Unde post secula ritu solemni elevata an. 1556. die 22. Junii Ara sub majori distinctis in urnis sunt recondita. Dum examinarentur sacra Martyrum lipsana Carpophorum ex canitie agnovere devotissimi inspectores, juxtaque cartula enarrans, qua tyranni sævitie ex hac vita sublatis fuerint. Sed & Altare iterum à Monachis magnificentius extructum denuò in suo sinu Carpophorum, Abundiunque nobilioribus inclusos thecis excepit, quarum in fronte aureis literis eloquitur: *Corpora Sanctorum Carpophori Presbyteri, & Abundii Diaconi*. Testatam voluit Deus in Sanctis his Reliquiis Sancti Spiritus sui præsentiam plurimum miraculorum virtute in ea translatione, quæ celebrata, fuit anno 1556. Petrus Galesinus de his agit in Martyrologio Cremonensi: Sed & de his Romana Ephemeris ad diem 10. Decemb. de quibus latissimè Baronius ibi in notis, qui & eorum acta ex Ecclesia Spoletina admodum depravata dicit; sed & anceps est in eo, quòd quidam codices eadem die Hispali in Hispania sub eodem Diocletiano recensent Martyres ejusdem nominis: sed hi in eo discriminantur; quòd Hispalensis Carpophorus ibi Episcopus fuit, & Abundius Martyr è Laicali tantum cætu, ut observat Jacobillus, dùm horum acta describit. Agunt de iisdem Ferrarius in Catal. SS. Ital. ad 10. Decemb. Bzovius in Annal. Eccl. an. 297. Monbritius eorum vitam descripsit, item Adrianus Gerardellus, noster Ughellus

Ughellus de iisdem agit in Falginatensium serie n. 6. & in Spoletanis n. 2. in eo supplendus, quòd Britii acta, & tempora invertat. Templà Abundio extruxerunt Umbri in Oppido S. Eraclii Dioecesis Fulginatensis, itemque in ea Spoleti, & Picenates in Castro Fidardi.

Sancti è Laodicea Sorie

VINCENTIUS EPISCOPUS, ET FLORENTIUS

Monachus, Fulginates.

ELOGIUM XII.

Eoi Sideris Prolem

Sueto munere cæli

Lato excipe sinu Fulginium.

Romulidum Terras peragrantem

VINCENTIUM aspice simul & FLORENTIUM.

Umbris Sabinis Etruscis

Evangelii lucem deferre

Romano ab Hierarcha jubetur Vincentius

Ejusque sectatur vestigia Florentius.

Apostolica potestatis exacto curriculo

Ad cæli Regiam ut sibi pateant postes

Ante

Ante fores tuas
 TRIN-UNI DEO

Sacro latet in antro Vincentius.

Ast nec potis est abdere penetralia honoris
Virtute qui subit lumina Poli.

Quidni tua Sedes

Cui nimis triumphale nomen colludit

Si tantum virum

Sacrorum in Principem exigit publicum?

Virtutis demonstratio secretum hominem pādit.

Vincentio quem sustulit quietis locum

Cura Communis

Florentius accipit

Ibique infundit jura Casini

Tenditque ad supremi culmen

Monastici Ritus.

Nec ille tantum felix

Quam tua foret Fulginea plebs

Ut luceat hac in statione Beata.

An tu reputabere sortem habere caducam

Ubi nullo pallescente astu

Vel gelido exiccante imbre

Vere perpetuo virent

Serta Florentia?

Nec ullo orbata lumine

Oculata fortuna viget,

Cui

*Cui triumphi basis summa est
Vicisse virtutis nomen habere.*

*Hoc geminum Sidus
Cum Floribus*

Tibi dat cœvos Victoria fructus:

*Geminis igitur ne cesses
Divis hisce tuis*

Canoros ingeminare plausus.

Notæ.

SYRIA amplissima Orientis Regio, quæ & magnam partem Asiæ complectitur, & quippe nobiliorem, cum ipsi adscribantur Palæstina, seu Terra Sancta, & Phænicia, loca siquidem ubi nostræ salutis Author ortum, progressus, & occasum, suam & ad æternitatem resurrectionem habere voluit. Et hinc lectissimi Evangelii præcones, veluti è Lucis Regia, ad Umbros illuminandos advenere. Majoribus igitur è Syria ad Umbros profecti successerunt Vincentius, & Florentius Syri Laodicensis, qui eo tempore, quo Arianorum lues grassabatur ubique, & Gothorum Rex Theodoricus rerum potitus Regionum Italicarum, Apostolicam sedem, ipsumque Apostolicum etiam ad necem divexare non Erubescibat, ipsi, inquam, Laodicensis cum aliis plurimis piissimis Viris in Italiam ab Oriente, Romamque venerunt, sacra loca invifendi causa, etiam martyrii pro fide Catholica tacti cupidine anno 516. Romanus Pontifex Hormisda Sanctos Viros Exceptit, eosque de latere suo legavit ad Umbros, Etruscos, & Sabinos. Hoc in munere ad vitia carpenda, Ariano-

I

rumque

rumque insidias propellendas, cum imperterritè se gessissent, variis Ecclesiis regendis cum gradu Episcopali alii sunt destinati, alii verò contemplatrici vitæ se dedere ædificatis Cœnobiis locis in iis, quos Evangelica prædicatione perlustraverant, progenitis ibidem filiis ad Monasticen excolendam: hos inter Vincentius Fulgini propè mœnia confedit, & stimulo percitus incundi & ipse optatam Monachorum quietem, tuguriolo substructo cum sacello Sanctissimæ Triadi sacro, ibi perstitit; sed asceticæ vitæ solatia Clerus, populusque Fulginas eripuit, Vincentium in suum Episcopum, & animarum pastorem conclamans, quem sanctum Virum, ut assequerentur, accessit Imperium S. Joannis Primi summi Pontificis anno eodem, quo S. Hormisdæ suffectus fuerat 523. pulchra. Anachoretarum ea sedes, quam posuerat Vincentius, ab aliis frequentabatur incolis, dum ipse Fulginatibus præerat Pontificia ex Cathedra. Eodem tempore Vincentii Concivis, & peregrinationis socius Florentius, despectis omnibus aliis mundi curis, apud Nursiam sub regula, tunc exordiente S. Benedicti Eremiticam Vitam ducebat una cum Eutychio Sanctissimo Viro, ut de his elogium retexit S. Gregorius Papa. Dialog. lib. 3. cap. 15. Florentius, sublato Eutychio Concive suo, & sanctitate suppare, Fulginium ad Vincentium properavit, à quo in illud tuguriū, in quo ipse antea latuerat, exceptus est an. 540. protulitque deinceps fines hoc domicilium cœnobitica sub institutione S. Benedicti, & sacellum in Templum amplificatū est in honorem SS. Triadis sub invocatione S. Silvestri, atque Validissimæ observantiæ ingeminavit filios. Sacra igitur in hac mansione cum exegissent austerioris vitæ annos octo, Florentius extremum diem mortalitatis consumavit Kalendis Junii an. 548. Corpus religiosissimè sepelivit in sua Cathedrali S. Vincentius, quam cum publici sumptus ampliassent, dicatam voluerunt æquè principaliter Sanctis Joanni Baptistæ, Feliciano Martyri, & Florentio Monacho anno 1146. Usus tamen obtinuit, ut Sanctorum tot nominum

num multiplicitate oblitterata, unicum illud Feliciani celebratur. Vincentius verò pastorale munus sanctissimè cum expleffet, beatam animam efflavit die 24. Maii anno 551. corpus gregis lacrymis perfusum Clerus in majori Templo condidit, ubi à fidelium cætu summa veneratione colitur. De his Ughel. t.p. Ital. sac. in Fulgin. n. 9. de Florentio Martyrol. Rom. ad diem 23. Maii, & in notis S. Greg. loc. cit. Petrus Diac. in Catal. lib. 2. c. 11. & m. s. Ecclesia S. Eutychii apud Nursiam: & alii apud Jacobillum t. 1. SS. Umbriae.

S. DOMINICUS

De Fulgino Mirabilis Abbas Soranus Ordinis S. Benedicti.

ELOGIUM XIII.

*Contemplare Fulgentissimum Fulgini fidus
Atro Benedicti Cucullo
Præfulgentem Dominicum.*

Hic

*Anacoretarum Principis Affecla
Clarissima denominationis
Patriam Parentes
Liquisse nec satis ratus
Sæva cupidine
Austerioris vita illectus*

I 2

Abdi-

*Abditissimas Sabinenses rupes conscendit
Vasta solitudinis recessus*

Ut lateret

Plures lustrando illustravit.

Ast

Ad celsi culmina cœli

Mente pervolitans

Sole ipso clarior

Monastici lux alma cœtus

Velut cœlestis Civitas

Non potest abscondi supra montem posita

Nec Lucerna super cadelabrum

Fulgens

Optata solitudinis delictum

Undique reboans

Sustulit doctrina & Sanctitatis

Fama

Et virtus quæ ex Deo est

In prodigia erumpens

Traxit hominum plausus

Quorum precibus

Vaticano auspice oraculo

Plurimis per Ausonia fines

Excitatos Divorum Templis

Et juxta positis

Monachorum stationibus

Summum

*Summum petere inde Polum
Exemplo & praeceptis suis
Innumeros docuit Mortales
Ut meritò*

Post Maximum Cœnobitarum Parentem

BENEDICTUM

FULGINAS DOMINICUS

Magnus Centuriator fuerit.

Note.

IN Lucem hanc venit Fulginas Dominicus anno salutari 951. nobili talamo natus patre Joanne Juris omnis cum laurea doctoratus peritissimo, & Matre Ampa, seu Apa, quorum vita divinis semper obsequiis implicita, ex se natum ad omnis virtutis fastigium extollere satagentes post pueriles viriliter absumptos annos consignarunt Abbati, & Monachis Asceterii S. Silvestri ex Ordine S. Benedicti propè, & extra Fulginii mœnia. Ibi inter sacrarum literarum studia præcoci sanctitatis exemplis in arduis omnibus Monachalis observantiæ præluere citissimè cæpit, seque conspiciendum in eo præbuit Deus miracula operans, Anacorefis Tyrocinium nobilitavit ibidem sacris initiatus Ordinibus. Mox illud Magni Gregorii mente revoluens, quòd rarò quis perfectus esse possit inter patrios lares, dum Monasticen profitetur, domesticorum faciliè abstrahendus consuetudine, remotas solitudines quæsit, intellexitque in Sabinis religiosissimæ disciplinæ Cœnobium tituli S. Ammonis Benedictini pariter moderaminis florere, ad illud perrexit, in eoque se obstrinxit

Evan-

Evangelicæ perfectionis nexibus anno 974. Sanctorum charismata æmulatus ad altiora ex præcepto Abbatis sui promovetur sacro Presbyteratus Ordine decoratus. Audita Casinensium Archipræsule ejus doctrinæ, & sanctitatis opinione ad Casini excolendum Archisterium Dominicum vocavit anno 980. Ibi cum aliquandiu consedisset, ad rigidiorē vivendi normam missionem impetravit, rediitque in Sabinensem regionem, & in excelso monte secus Scandriliam Eremiticæ vitam ducere statuit, locum sibi deligens procul à terrenis, veluti solius speculam Olympi. At ubi animarum salutem Dominici opem acquirendam consulturus erat Deus, populis detexit hunc Virum suum, ad quem turmatim cum pergerent, retrahebant inde animæ, corporisque multiplices sanitatum curationes, & jam cœlestibus signis prodeuntibus propalâ factus Romano Pontifici Joanni XV. ab eo, Casinatum applaudente Antistite, facultatem, Apostolico rogato diplomate, obtinuit domicilia Sanctorum, & ea erigendi septa, ubi recluderentur, qui extra classes rerum secularium vitam ducere vellent. Tanta igitur auctoritate suffultus, religio ut religione coalesceret, Procerum, populorumque precibus permotus, Monachis, & Monialibus Cœnobia ædificavit, quæ magis exemplo, quàm Imperio rexit. Rogatu Uberti Marchionis apud Scandriliam Sabinorum in ejus ditone Monasterium S. Salvatoris excitavit: ad instantiam Burrelli Majoris aliud in Sangro extruxit nuncupatum S. Petri de Avellana à celsa arbore Avellana: Celeberrimum hodiedum illud est Alatrinx Diœcesis S. Bartholomæi in Trifultō, quod in loco, qui Trifaltus dicebatur, juxta fontem limpidissimum statuit ita Deo promovente, & modò à Carthusiensibus inhabitatur; sanctissimè duodecim huic præfuit annis: In Arpinatenſi territorio prope Soram, & Lyris fluentia, eaque Fibreni, quæ in Lyrim se convoluunt, qui cum Martyrum, præcipueque S. Virginis Restitutæ factus fuerit palestræ locus, vulgò Carnellum, quasi Carnarium ab ea nomenclatur

Carni-

Carnificina, ut eruditè observat Baronius in notis S. Restitutæ, ad diem 27. Maii, in eo igitur loco, precibus Petri Rainerii Soræ Domini, ampliori exstructo Monasterio religiosissimæ vitæ cum Abbatiali præfectura viginti annorum decursu rationem traxit, ubi vivens miracula multa patravit, & ad munus divinæ gratiæ innumeros perditissimos reduxit, & jam senio, morboq. correptus, prænunciante Angelo beatæ æternitatis inocciduum diem octogenarius obiit undecimo Kal. Februarii anno redempti Orbis 1031. Corpus in ipsa Ecclesia, quam Deiparæ Immaculatæ nuncupaverat, & nunc de ejus nomine S. Dominici intulatur, reconditum fuit, & sub principe ara ejusdem sacræ ædis usque nunc requiescit in subterranea, cripta. Unus est ex præcipuis tutelaribus Soranæ Civitatis, cujus festum solemne agitur quotannis ipsa die obitus, sed & multiplex populorum concursus confluit ad ejus Ecclesiam die 22. Augusti, ubi & Nundinæ celebrantur: invocatur contra noxios impetus aeris, corporis languores, & rabidos bestiarum morsus. Novem celebriora exædificavit Monasteria pro viris, unum pro sanctimonialibus, pro rigidioris vitæ cultoribus, quinque pro Femicolis sacris ædibus, aliasque cellulas ad normam Benedictini Canonis, ab ejus deinde alumnis plurimorum processit Cœnobiorum erectio. Soranum Monasterium Monachis destitutum corrui omnino, vix superstes visitur Ecclesia, commendatariorum usui cesserunt modicæ, quæ superfuerunt opes. Sublato per obitum Cardinali Francisco Barberino seniore ab Alexandro VIII. ad tuendum Vaticanæ Purpuræ decorem hæc commenda cum ea Casæmarii Ordinis Cisterciensis obvenit Cardinali Joanni Francisco Albano, qui in extremis Innocentii XII. dimissa, Ecclesia Diaconali S. Adriani, Presbyteralem assumpsit S. Silvestri, unde Christiano Orbe faustissime acclamante invitatus omnino ad Cathedram Petri sanctissime attractu, est: Raro exemplo Ecclesiasticos hos redditus magis quàm in proprios usus, in Monasterii, Ecclesiarum, pauperumque juvamentum vertit,

vertit, & Roma digressus personaliter hanc Abbatiam invisit, suoque aspectu plurimum juvit, juvatque modò commendam retinens fatiscientia reparando, nova ædificia extruendo, mensæ Abbatialis redditus sive reparando, sive augendo, inque eo Casæmarii prænobili Templo Principem aram, veteri abraſa, sumptuoso opere, digna tanti Pontificis munificentia erigit. Idem Honorius III. qui Cistercienses introduxit in eo Casæmarii, addixit Soranenſi S. Dominici, quorum custodiæ innitur.

Monasticum qui illustravit Ordinem Dominicus celebratur in Chron. Cas. à Leone Card. Ostiensis lib. 2. c. 61. Albericus pariter Diaconus Monachus, & scriptor Casinensium rerum, ejus vitam concinavit: quem, & similem visionem habuisse refert, qua illuminatus fuit Monachorum Patriarcha Benedictus, cum sub uno Solis radio universum mundum collectum vidit. Dominicus Loricatus evulgato nomine fuerat vocitari; quòd adeo rigidiori disciplina corpus suum castigaret, ut ipsum ferrea lorica arctissimè præcingeret: dignis encomiis eundem celebrat Petrus Damiani lib. 1. Epist. 19. ad Alexandrum I. & lib. 6. Epist. 30. ad Teuxonem Monachum, item Epist. 27. ad Cerebrosum, & allegatur à de Nuce in notis ad Chron. Cas. nu. 93. & 1072. ejus diem recolit Martyr. Rom. 22. Jan. & ibi in notis Baron. & in Annal. ad an. 1030. & 1031. ubi de ejus gestis, & obitu, & propagasse inquit Monasterium Casæmarii, quòd tunc à nigris Monachis incolebatur. Ughel. in Soranis Episcopis n. 6. t. 1. Monumenta m. s. Casæmarii, item Ecclesiæ Soranæ, Carmina Monast. S. Bartholomæi Trisulti, & Fulginei. Gaspar Spicillus ejus vitam impressit, & ex his, aliisque Jacobillus. Et de eodem in nostro, quod post Ughel. prosequimur Opere Ital. sac. t. 1. in tractatu de Episcopatu Casinensi.

TITULO

Titulo S. Crucis .

S A X O V I V U M

Celebre Sanctorum Domicilium

E L O G I U M XIV.

Ad Solis speciem

In Orbem cœu fulgentes radios .

E S A X O - V I V O

Conspice prodeuntes viros .

Præstantius quàm ex ebore tuo

Maxime Phidia

Qui

Diis quàm hominibus sculpendis

Melior claruisti

S A X O I N H O C

Divinum incide opus .

Et imaginem primam

Affige CRUCIS signo

Quam primus sacravit

Clavis in sculpella versis

Factor omnium

Cruci affixus Homo . .

Tam digno exculptum

K

De

*De nomine SAXUM
 Novo percussum ictu
 Vivido scintillat sanguine
 Martyrum*

CARPOPHORI & ABUNDII

*Sacrata membra
 Dum refovet in sinu
 Procurante*

Pietatis cultu dignissima femina

FULGINATE EUSTOCHIO

*Et emicat ictu
 Repercussum novos semper
 Suscitans ignes
 Ac simul*

Multiplex virtutum flamma proslit

Trigemina Monachorum statione

E Casini vertice de Valle Cistercii & Olearum Monte

Ast

Una semper in Deum pietate

Quasi splendidiorum siderum

Undequaque

Nitidissima luce perfusam.

Proh mirum!

Copia cœlestium benedictionum

SAXOVIVUM CASINUM ATTIGIT

Radices in electis immittit Cistercii

Et

Et filii exuberant sicut novella Olivarum

Pari cumulo gratia

In deliciis abundans

Anachoretica Proles.

Hac amulare Phidia.

Hic tandem sub Labaro CRUCIS

Tuus efficiat malleus

Non quod Minerva in Clypeo

Amazonum pugnam & Gigantomachiam

Sed quod exhibet stemma Christiadum

Virtutum Montes aggestos

Et animarum sanctitudinem

Quarum celsitas ad astra contingit

Et ad cælos evehit.

Note.

HAUD procul à loco cædis Sanctissimorum fratrum Carphori, & Abundii admonita ab Angelo Eustochium, è Fulginate prænobili gente piissima femina (cum ea quippe Eustochio comparanda S. Hieronymi Alumna, quæ præclaris meritis fulgens in contemplatione cælestium apud Bethlehem migravit ad Dominū) in suo prædio sepelivit honorificentissimè in sepulchro, quodd sibi vivens ad Saxovivum Montem nuncupatum de morte benè cogitans posuerat tertio à Fulgino milliario. Denique Eustochium, cum veræ Viduitatis juxta Apostoli scriptum ad Timotheum

cap. 2. & summa Christianæ perfectionis laude abiisset ad superos, Corpus apud præfatos Sanctos Martyres terræ dimisit. Locus à fidelibus tantæ memoria sanctitatis frequentatus egregio, & magni nominis Cœnobio condecoratus est, Fundatore coelitus immisso B. Maynardo natione Germano, professione atrii Cuculli Monacho ex Ordine S. Benedicti, qui anachoresim cum perfectissimè impleisset, novæ prolis parens futurus declinavit ad Umbros, & secus Fulginium, in loco Saxovivo contermino Oratorium substruxit in honorem Deiparæ Mariæ anno 1066. ubi cum ad miraculum vitæ austeritatem duceret, Umbris monasticæ disciplinæ tyrocinium ponere adactus est, clarissimo excitato apud Saxo-vivum Alceterio, potestate accepta à S. Bonfilio Fulginatenf. Episcopo anno 1086. (rem approbante suo diplomate Urbano II. an. 1088.) ubi, & magnificum S. Crucis Templum exurgit, sub cuius tandem Ara majori conquievit sacra Sanctorum Martyrum Ossa. Magni operis exigua primordia eo usque excreverunt, ut Saxovivense Sanctæ Crucis regulare domicilium Archisterium evaserit, cui Beatus ipse Maynardus primus Abbas est impositus. Arctam ibi regularem disciplinam ex instituto Benedictini Canonis instaurare mirum in modum est aggressus, in cuius rigidissima observantia sanctissimè obiit anno 1096. eadem recurrente anniversaria die, quam suo martyrio sacraverant decima Decembris Carphorus, & Abundius, mox successorem excepit pari vitæ sanctimonia celebrem Dionysium conterraneum suum, & in sancta conversatione collegam: huic suffectus est B. Albertus nobili apud Fulginates Comitum de Oppello, Pale, Casale, & Serronio progenitus stirpe, qui eo charitatis ardore Abbatiale sustinuit onus, ut decedens divinos promeritus fuerit honores; multosque suarum virtutum æmulos post se relinquens muneris successores habuit, eosque primates inter Fulginii Cives suos, & hi successivè enumerantur, Petrus de Aptis, Michael Gualterii filius Comitum de Oppello, cujus præci-

præcipua industria, & meritissimo vitæ exemplo Monachalis Saxovivi Congregatio plurimum propagata est. E vivis sublatus Rodulfo gentili suo regimen dimisit Michael; Rodulfo datus est successor Michael hujus nominis II. Atto de Aptis Domicellus Fulginas subsequitur, ex eodem præpotenti germine hanc præfecturam deinde gessit; cui Rodolphus II. item de Aptis subrogatus est: mox Guido Comitum de Oppello huic Catalogo adscribitur: eadem in Sede collocatur post Guidonem Maurus de Aptis: Pastoralem Virgam accepere, subinde Jacobus Comitum de Oppello, Joannes Fulginas, Theobaldus Dominici filius Fulginas, Nicolaus è Comitibus de Oppello, Angelus ex eadem clarissima gente, cujus virtus plurimum commendatur: Angelus II. cujus genus reticetur, sed virtus suos plausus promerita est, Guido Fulginas, B. Alanus in Germania natus, cujus infra Elogium reteximus. Quid ultra? haud longiori post tempore, ut fert rerum conditio humanarum, tepuit rigor antiquæ Monachalis disciplinæ, & qui instaurari debuerat, communi vitæ, & temporum calamitati attemperandus, deperditus est, qui elucebat diffusus ex hoc Saxovivenſi Archicænobio, à Paulo II. secularibus Clericis jure commendæ traditum anno 1467.

Magnum quippe, & Fulgentissimum inter Italiæ Deo Sacra septa, quod undique ad sui venerationem adeo fideles pellexit, ut jam ferè Casino coequandum esset in Italiæ sinu, auctum ad numerum nonaginta duorum Monasteriorum, quæ se ipsi adjunxerunt per uniuersam Umbriam, Picenum. Etruriam, & Latium, quibus in locis, & aliæ Monachales cellulæ, animarum curatæ Ecclesiæ, & plura Hospitalia eidem se subdidere, & Saxovivenſis Archimandrita tanquam Caput, & Abbas Generalis sub nomine Saxovivenſis Congregationis jura dicebat. Plurimis excurrentibus deinde à sua fundatione annis mirificè floruit copia Sanctorum, ut commendatum habemus ex ejusdem monumentis, & Chronico impresso anno 1653. *Primi Abbates, & Monachi Monasterii S. Crucis Saxi-*

Saxovivi pro Sanctis habentur. Factum ita celeberrimum, omnibus hoc sanctitatis conditorium, Fulginatensium præcipuè Optimatum juribus, & opibus undequaque locupletatum est. Explenduerè præ aliis, regis quidem munificentis, donationes Oppidorum de Oppello, Casalis, & Pale, aliarumque civilium jurisdictionum, è quorum amplissimis redditibus Monachorum multitudo ad laudes Deo concinendas, Divinumque cultum augendum enutriebatur, patebantque ostia Saxovivensium domiciliorum veluti sinus fragrantissimæ charitatis excipiendis hospitibus, peregrinis, & pauperibus omnibus juvandis. Sed cum ea fervens regularis disciplina, quam posuerat Maynardus primus Abbas, per longiora secula in sui venerationem quæ traxerat omnes, jam frigesceret; ad eam instaurandam, novæque igne succendendam, amotis à Benedicto XII. Romano Pontifice ex Ordine S. Benedicti Cisterciensi quondam alumno Monachis nigris, Monachi Cistercienses per idem tempus præstanti Sanctimonis laude florescentes illuc introducti fuere, qui tandiù ibi honorificè commorati sunt, donec occupantibus Cœnobium Commendatariis, ex pauperiori mensa recedere coacti sunt; ut Ughellus noster t. 1. Ital. sac. agens de Episcopo Paulo n. 30. scribit, & deperdita Saxovivensi Congregatione, ex Innocentii VIII. Pontificis concessione candidi amictus Monachi Ordinis pariter S. Benedicti Olivetanæ Congregationis, modico reservato ad victum pro iisdem censu, Divinum ibi cum suo Abbate opus perurgent. Nec ideo protritit flos Monachalis obsequi circa Cruci affixum Dei filium, qui pascitur inter lilia, virentia successere floribus Olivarum virgulta, & qui triumphali pompa arctatus inter ramos Olivarum Jerusalem est ingressus, inde egressus est ad Calvarie Montem ex eo Oliveti Unctus, & Vincit fervore Charitatis recedens, & spinis Caput, Olea coronavit Crucem suam. Vividior igitur Saxo in hoc Oleis obrito vivificæ Crucis imago. Quod si Vitis est Crux, ex qua pendet vita nostra Christus, uberior fructus erit si oleæ vitis

vitis incumbat, ut Virgilius accinit lib.2.Georg. Sed truncis
 Oleæ melius propagine vites respondent. Et Olearum est
 corona, quæ triumphanti debetur Pacifico Regi: unde &
 Ovidianum illud lib.4.Trift.Vinctus oliva victor Eques. De
 hoc Florentissimæ Sanctitatis Cœnobio consulatur Jacobil-
 lus, qui ejusdem Chronica disertissimè scripsit, cui adfuere
 documenta ejusdem Abbatix: Durantes Dor. in hist. Trincix
 fam. Lancellottus in hist. Olivet. & Acta SS. Carpophori, &
 Abundii.

Speſtabilis Dei Famulus

M A Y N A R D U S

Saxovivenſis Archiſterii primus
 Archimandrita.

E L O G I U M X V.

*Ne ſolus Aſtris Mons inſertus
 Caſinus*

Terris exemptos

Mortales faceret aternos Cives Olympi

M A Y N A R D U S

Teutonica ſtirpe illuſtri progenitus

Clariori rutilans Benediſti Cucullo

Amica ſolitudinis abdita petit

Ne vel levi nebula

Imbu-

*Imbutam Monasticen radiis
Obnubilaret vitam.*

Ast fragosis

Ubi Haresum, & Schismatum undis

Audit turbatam Petri navim

Medio in Ecclesia frato

Agere excubias duxit

Romamque transfratans

Effrænes errorum cœrcuit undas

Differens de Divinis

Et Venerari docens

Quæ humana sunt copulata Divinis.

Queritat iterum

Secessum procul à turbis

Beata ubi statio est

Et Fulginei soli

Se sistit in antro.

Habet hîc

Delectum virorum telluri qui valedicant

Et primordia excitat vita salientis ad æthera

Atque Sanctorum exemplaria præfert

Casinatis Benedicti

Qui rutilarent severiori canone.

Hîc

Inter nemora saltusque Fulgineos

SAXOVIVENSI IN VALLB

S. MA-

S. MARIAE DE VALLE

Sub invocatione novam Anachoresim instituit

Et per gradus saltusque virtutum

Ascensum sollicitat ad cælum.

Sed

Qua Proles solvebat ad portum salutis

CYNOSURA DEIPARAE

SUPERNAE TRIADIS

(Cujus Alma Virgo Triclinium est)

Astro horoscopari par fuerat.

Hinc

Novam impellitur in Ædem

Opes & jura

Fulminatium nobilissima profundente manu

Et Saxovivensis vallis

Specus Maria

In Thalamum transit Trinuni Dci

SAXO desuper VIVO

Vita arcano excitato

CRUCIS SIGNO

Lignumque in latebris Eden

Quod diù latuerat

Ad vita Pascua

Patens est omnibus

Statis hinc inde

Non pessimo optimoque latrone

L

Sed

Sed

*Qui sua in Cruce profecerant
Christi Crucis Amatoribus*

CARPOPHORO & ABUNDIO

*Plena Sanctorum Philosophia
Saxovivum schola est
Maynardo Magistro*

Dacet

Hoc Saxum conculcamenta mundi.

Frangit hic suos tumentes fluctus

Ira Damonum & omnis

Illecebra carnis.

Saxum hoc est

Quo desuper dormitanti Jacobo

Suam scenam aperit cælum

Et Divinitas

Se cognoscendam profert

Mortalibus agris.

Saxum hoc est

Quod extollitur in caput Anguli

Lapis Christus.

Saxum nunquam grave

Quod si demergatur in mare

Sursū tollitur ambulās super Undas

Quinimò

Super pennas Ventorum

Felix

*Felix qui huic Saxo hæret
Veluti magnetico fidere cæli
Super athera levandus onere suo.*

Notæ.

ECQUIS non videt Fulginiū cœlitūs irradiatū, atque
flammanem ornamentis Christianæ pietatis ē Saxo-
vivenſi tellure : emicat jam primū, exuberante ſan-
guine Martyrum, & ſina in ſuo, veluti ſaxea in Urna, pia cu-
rante fœmina, ſopitos excipit Chriſti Confeſſores, uſque dum
expergeſacti ſurgant in noviffimo die . Locus iſte religioſo
populorum cultu inceſſanter frequentatus . Denique ſacris
Cineribus Mauſoleum imponere viſum eſt cœlum titulo
Crucis, & SS. Trinitatis inſcriptum, ubi adinſtar Cœtus
Angelici Choreas duceret diū, nocturquē Monachalis turbā,
ſacri operis architecto Maynardo cœlitūs vocato . Quippe
qui Stiriam linquens, & Monachalis diſciplinæ arctiora ſepta
proſtigaturus procaciam hæreſum, & ſchiſmatum Romam
venerat, ſtetit imperterritē contra Pſeudopontifices pro
Alexandro II. Adeoque plurimū commendatur à S. Petro
Damiani c. 23. de perfectione, ab Ugone Monander in Mar-
tyrol. Ordin. S. Bened. in append. ſub ann. 1060. & Bucel-
lino in Menolog. Bened. ad diem 3. April. quodd tam gran-
de beneficium erga Sedem Apoſtolicam mente revoluens In-
nocentius II. favorabili diplomate Saxovivenſes Monachos,
eorumque bona dum munit, de Maynardo hæc pronunciat:
*Conſtat ſiquidem felicem memoriam Maynardum prædeceſſo-
rem veſtrum, ac magiſtrum S. Rom. Eccleſiæ laboribus inſtituiſ-
ſe; atque pro ea tempore ſchiſmaticorum, & hæreticorum
fideliter inſtituiſſe, &c.* quæ literæ Apoſtolicæ ſpectantur in
L 2 hujus

hujus Cœnobii Archivo dat. anno 1138. die 21. Maii . Sacra doctrina, omnique scientia præcelluit Maynardus, & his cum religiosæ vitæ candore industriam æque conjunxit , quare, & fœdifragos debellare facilè ei obvenit . Gratia apud omnes cum summè floreret, tum ob sanctitatis famam , tum ob eximiam literarum peritiam, plures ad se confluentes humanas, divinaeque scientias docere compulsus est , eo siquidem pietatis studio, ut errantes plurimos simul ad penitentiam , & in viam veritatis perduceret . Et nova hæc plantatio applaudenda Casino est, tum quia, & Virgultum est ingentis arboris à primo agricola Divo Benedicto plantatæ , tum etiam quia, & Casinas ipse nomenclatur Maynardus , & à Bonfilio Fulginate Episcopo , & Casinensi Monacho primùm potestatem accepit construendi Cœnobium, coadunandi cœnobitas, iisque præesse in Abbatiali regimine, quòd quidem agnoscens noster Ughellus scripsit Ital. sac. t. 1. mihi col. 742. Verbis his. *Floruit hujus tempore (Bonfilii) Maynardus ex Ordine Casinensi Sanctissimus Monachus, qui sibi à Bonfilio Episcopo facta potestate ; acceptaque tanquam filius à parente benedictione, celebre S. Crucis adificavit Cœnobium . Hoc deinde Cœnobium adeo opibus, & moribus Monachorum adauctum est , ut multorum Monasteriorum ejusdem instituti caput extiterit . Magnanima Fulginatium pietas certatim opes suas profundere visa est ad hujus Monasterii decorem , cultumque in eo divinum augendum ; sed quæ præ cæteris clarescebat in Universa Umbria Trincia gens rerum principatu, & opibus clara, cujus alumni Comites de Opello, & Fulginii Domini , & inter Optimates Italix caput extulere : hæc enim inclyta progenies maximè enituit , Regia quippe munificentia plurimis elargitionibus Archisteriam hoc ditando, & illustrando, quòd & ad se Trincios plures traxit , & Benedicti fago obvolutos ad Cælum transmisit. Dignissima quippè Arbor Fulginea, quæ Cælo, terrisque Heroas spectatissimos protulit. Desitque esse in humanis, cujus memoria apud posteros æternùm manet: ut*
de

de Trinciis Historiæ eloquuntur. Divini fulgoris flammæ
 suas cum diu eructasset hocce Saxovivense Monasteriū, elan-
 guit temporum injuria, cessitque secularibus Clericis Jure
 Commendæ, & ejus Congregatio dispersa, ut enarravimus,
 modicum lumen exigui Monachorum Cœtus rutilat modo
 in eo ex Olivetana familia, ex qua prodiit Elogiolo dignus
 Daniel Fulginas, primum oblatus, dein laicus professus. Hic
 inter probos quosque suos ascetas optimus, qui infimus
 gradu erat, & ministerio, humilitate, obedientia, vitæ, puri-
 tate, simplicitate cordis, & ignea erga Deum, & omnes cha-
 ritate, terram liquit honore dignus cœlitum, quem Lancel-
 lottus celebrat lib. 2. hist. Olivet. cap. 10. in fine, deque
 eodem Jacob. t. 3. & monum. Saxoviven. Cœnobii.

B. A L B E R T U S

Fulginas Saxovivensis Abbas.

ELOGIUM XVI.

Perfectæ sanctitudinis uberrima in Arbore

Inferi cupiens Fulginas ALBERTUS

Novellam è Saxovivo Plantationem

Alacer ascendit.

Adauxit splendorem generis

Benedicti amictus cucullo

Una secum ducens

Sua gentis nobilissimos traduces

Ubi

*Ubi arctissima sub morum censura
 Suavius spatiarentur in cœli deliciis.
 Quam laxata nimis in terris licentia seculi
 Jamdiu inter Studitas Virtutū attigerat metā
 Cum ad Monasticen Magisterium assumptus
 Abbatiali ex Cathedra
 Aptissimis vita exēplis & præceptionibus docuit
 Quam gratum excelso Numini esset
 Hoc novū Evāgelica perfectionis Archigymnasiū
 Quod in familias quā plurimas cum propagasset
 Gloria & divitiis undequaque refulgens
 Voluit hoc Saxum Vivum
 Immortalitatis sue notam ipsi affigens.*

Note.

NOBILISSIMIS editus Atavis B. Albertus Parentem habuit Comitem Gualterium è recta linea pronepotem Monaldi Fulginatis Patritii, Magnique Comitis Umbriæ è cujus stirpe prodire Urbevetani Proceres Monaldi, seu Monaldeschi Trincii, qui in Potentatibus Umbriæ magnum sibi fecere nomen, Perusinos Monaldos, Alvianos Tudertinos, quibus sæpe se infervere Ursina gens, eaque de Aptis, & Elisea, indeque plurimæ exortæ sunt nobiliores Italiæ geneses. Gualterius Alberti genitor, perspecta Maynardi primi Saxovivensis Monachalis contubernii ad instar Castensium Ascetarum institutoris mirabili sanctitate, Templum, & Cœnobium ædificavit ad divinum cultum commodè perurgendum, & profusa liberalitate ditavit attributis posses-

possessionibus, & amplissimis terrarum tractibus, cum oppidorum ditionibus, Ecclesiarum juribus, quibus de jure patronatus pingua inhærebant Sacerdotia, quod idem perfecerunt Alberti germani fratres; aliique generoso ex hoc germine succedentes, sibi suorumque salutis Vigore talium donationum perspicue consulentes. Mundi hujus pertæsus angustiis Albertus cum aliis sui generis sociis ad Maynardum confugit, qui explorato accedentium spiritu, eos regulari disciplinæ obstrinxit, & in ultimis servitiis obedientiæ, quæ Regum Imperiis, & Magnatum seculi potestati præcellit. Majores semper progressus in religioso statu cum fecisset Albertus, sublato per obitum Dionysio Abbate, qui Maynardo suffectus fuerat, ipse ab universo Monachorum Concistorio acclamatur Abbas, qui tertius enumeratur Saxovivensis anno 1102. plausere omnes optimi hujus Viri delectum, & unde viginti annis, quibus præfuit, varias Procerum donationes assecutus est, plures eidem Episcopi addidere jura, accedente Paschalis II. omnium rati habitatione, cum protectione immediata S. Apostolicæ Sedis; & quindecim per diversa loca Monasteria Alberti opera extructa supremum agnovere moderatorem Saxovivensem Abbatem. Deo, & hominibus carus elatus est in Cælum Albertus die 14. Februarii an. 1121. Terræ commendatus in sua Basilica, cujus sacræ Exuvie post modum detectæ sunt die octava Augusti, qua cæpit ejus solemne festum celebrari. De ipso agunt Monum. antiqua Archivi Saxovivensis, Chron. ejusdem Monast. impress. an. 1654. Durantes Dorius lib. 1. hist. Trinciæ, & in Summ. Virorum Illustrium Fam. Trinciæ Jacobillus, & alii.

S: BON-

S. B O N F I L I U S

Ex Ordine S. Benedicti, Abbas,
& Episcopus Fulginas.

E L O G I U M XVII.

Adesto Fulginium

Cælesti reflexu

Habes in BONFILIO Parentem optimum :

Huic

Alta ab arce Casini

Magnus Christi Athleta Benedictus

Monasticen dedit

Et Virtutum omnium tyrocinium perfecit.

Tales quot filios Anacoritarum Princeps aluit

Tot potuit coluisse animarum parentes

Universus Orbis.

Coluit hunc Fulginium

Et splendoribus Sanctorum ingeri agnovit

Tam fervido astuantem erga Christum amore

Ut ubi Dei crucifixæ pependit humanitas

Maumetigenam inde immanitatem depelleret.

Militiam cruceatam

Romanus Hierarcha indixerat.

Ad

*Ad arma fletus & preces
Pro Filio Dei factus Bonfilius
Dei Vox*

Fulginium provocat.

*Quod Pastoris quod Gregis est
Mira Clericalis Laicique Senatus
Conjuratone perficitur.*

*Et proficiscitur Pastor simul & Grex
Cum Cruce signatorum impavida classē.*

*Tartareas expunxit Hienas
Et Agnum restituit Dominatorem terra
Israelitica Terra.*

*Ast ne lugeas Fulginea Civitas
Lege & exulta.*

*Mage claruit fulgor tuus
Cum inter obstacula belli & discrimina rerum
Sustulit Cives tuos*

*Hujus è tenebris Vita
Empirea lux.*

*O nimis felix Fulginium
Millenos cum transmisit ex se natos
Ad inocciduam Sanctorum lucem!
Hac inter funera Pastoritia scænera
Reddit Cælo Bonfilius.*

*Qui
Cruentissimi pralii monumentum superstes*

M

Cate-

*Caterorum veneraturus memorias
 Deifici incolatus adoraturus vestigia
 Ternos ibi assumpsit lustros
 Precibus jejuniis flagris cruciatibus
 Christo patienti similis factus.*

Euge Fulginium

*Pastor tuus vivit inter mortuos liber.
 Abiit pugnaturus venit vidit vicit vivit
 Et triumphaturus rediit
 Atque ad Virtutem dignius tropheum addidit
 Sponte carere sua lectissima Virgine sponsa
 Fulginatensi Ecclesia
 Ratus pretiosius conjugio pignus
 Recessus repedare Monasticos
 Ubi reassumens cœlestis primordia vita
 Inter cruciatus delicias
 Inter nemora solatium
 Inter mortis agones
 Vitam Sanctorum invenit.*

Note.

AMPPLITUDINE, situ, antiquitate nobilissima,
 Piceni Civitas Auximum Bonfilium mundo edidit,
 qui cum Vix puer ingentes ad Virtutem progressus
 faceret, Monachis Ordinis S. Benedicti adscriptus est, quid-
 quid Monachalis officii persolvendum esset, cum ad mira-
 culum

culum impleret , cæteris præesse jussus est, primùm in Stora-
censi S. Mariæ Coenobio, dein in eo S. Silvestri ad Fulgini
moenia, ubi in summo rigore dum Vitam duceret , à Clero,
& Populo ad Fulginatam Pontificiam Cathedram postulat,ur,
eamque sua præfectura decorare præcipitur à S. Gregorio VII.
ex Ordine pariter Monastico Maximo , optimoque Pontifice
an. 1078. Totum sese pastoralis curæ operibus tradidit , opes
suas in clerum, & pauperes effudens ingenti cum fructu hanc
administravit Ecclesiam , omniumque animos adeò sua dex-
teritate illexit , ut ad difficillima quæque mirabili facilitate
attraxerit.

Quod tentaverat Septimus Gregorius, indicare in Ter-
ram Sanctam expeditionem , sed variis bellis , & Schismati-
corum factionibus tantum opus impeditum fuerat, Successor
ejus , item ex Ordine Monastico , Urbanus II. in Concilio
Claromontensi Sacrorum Antistitum , & seculi Procerum,
stipatus corona Apostolica è Cathedra enunciavit an. 1095.
Cœlesti hoc zelo succensi Ecclesiarum Præsules plebes suas
ad id opus cum omni sollicitudine excitabant: Bonifilius verò,
qui feliciorem & sibi, & gregi suo ad cœlum perveniendi oc-
casionem hanc aperiri agnoverat; impigrè quòd ex corde præ-
standum foret usque ad bonorum , sanguinisque effusionem
edixit populo suo , ut à Turcis omni spurcitiarum genere
profanata redimerentur Sepulchrum , & Christi Incunabula,
cæteraque loca ejus memoria consecrata . Exhortante Bon-
filio confluebant omnes ad Sanctissimæ Crucis militarem
tesseram capeffendam , sed ab eo magis idoneus ad iter , &
bellandum delectus est numerus, opes ab aliis, & qui residui
essent in Civitate, & Diœcesi jejuniis, precibus, corporisque
macerationibus cœlum pulsare jussi sunt , ut inde ad Christi
milites auxilium descenderet . Iter ipse arripuit cum cœtu
fidelium, & Ecclesiastici Ordinis decenti Senatu, pervenitque
in Orientem , ubi pugnatum est sub Duce Gotifredo Bulione
ad ardua animante Petro Eremicola ex Ordine pariter Mo-

naſtico Benediſti : capta eſt Jeruſalem , deſectus Mahometigena, & Jeruſalem Rex inſtitutus Gotifredus anno 1099. ſed & in eo conſictu plurimos inter illos , qui in occiſione gladii Sidereo fulgore coronati ſunt , eorum , qui deceſſiſſent è Fulginate ovili, ipſe propemodum Paſtor ſolus ſuperſtes cum fuiſſet, ad æternam requiem animum compoſuit, & frequentia orationum , lacrymarum, jejuniorum , omniſque generis ærumnarum quindecim fere annos, cognitus tantum cœlo, in iis ſanctis locis ſolitariam vitam duxit . Interim falſò inducta fama Bonfilii obitus in Oriente , animum Romani Pontificis permovit, de ſucceſſore providendo, promovitque Andream Fulginatam Civem, quem tanquam Virum lectiſſimum gerendi ſui muneris Vicarium generalem delegerat abſens Bonſilius, qui jam divino impellente Flamine in Italiam revertitur, & Romæ ſubſiſtens provolutus ad oſcula pedum Paſchalis II. ad clavum Fulginatis Eccleſiæ à Pontifice redire hortatur; ſed haud quaquam , & ſi impenſiùs deprecanti Romano Antiftiti aſſenſus eſt , & laudato ſucceſſore Andrea , à munere Epiſcopali ultrò abivit , impetravitque redire ad Monachalem Vitam in Storacenſi S. Mariæ Cœnobio . At qui in Epiſcopali dignitate optimi Paſtoris ſpecimen dedit , rediens ad Clauſtra perfectiſſimi Anacoretæ munia iterum exegit: modicus inter cæteros Monachos , & puſillus omnium vivens ſub aſſidua Abbatis obedientia, ab eodem obtinuit, ut in Cinguli jugis Auximanæ Diœceſis conſtructo ſibi tuguriolo, ibi reliquum Vitæ in bona ſenectute ſolitarius abſumeret ; quo in loco ſuaviſſimo odore ſuæ ſanctitatis cum perſuდიſſet conterminos populos , quintum ſupra ſeptuageſimum ætatis annum agens animam Deo reddidit die 27. Septembris 1115. & in ſacello ſuæ manſiunculæ, uti optaverat, humatus eſt; ubi manſit miraculis clarus , licet tumuli locus temporum ſucceſſione factus incognitus , donec tandem infirmus ipſum invocans ad ſanitatē indicavit , cœlitùs eo revelante . Ita cognitum Sancti Corpus elevavit devotiſſimè Concivis ejus S. Sil-

S. Silvester ex Ordine S. Benedicti Congregationis Silvestri-
narum author, & honorificentiori Templo à se constructo sub
Bonfilii nuncupatione excepit, ejusque gesta Sanctus pro
Sancto scribens literis ad perennitatem consignavit. Inter
præcipuæ sanctitatis Episcopos commendatur à nostro Ughel-
lo to. 1. Ital. sac. in Fulginatensium serie n. 21. & à nobis in
nostra post Ughellum ibidem lucubratione: ibi enunciatur
quantum insudaverit pro suo grege, clerum impensius ada-
maverit, opibus auxerit, Principumque in ejus obsequium
traxerit beneficentiam, & summæ laudi ipsi adscribendum:
quod eo Antistite, & facultatem elargiente, Sanctissimus
Monachus ex Ordine Casinensi Maynardus celebre S. Crucis
de Saxovivo ædificavit in Fulginatium territorio Archiste-
rium, uti de eo Elogium dictavimus.

S. R A Y N A L D U S,
E T B B.

PHILIPPUS, & JOANNES

Patritii Fulginates de Trinciis.
& Episcopi Nucerinæ.

E L O G I U M XVIII.

*Ne cesses Fulginea Gens
Tuos jactare Parentes
Tua ut Luce
Fulgeat in terris gloria cælitum.
Divinis*

*Divinis praeſſe Aris
Et Sacerdotii Sedes decorare ſupremas.*

*Divino afflante Numine
Quaruntur Fulginales Patritii
Ex uno eodemque*

Optimatum ſtipite nati

RAYNALDUS PHILIPPUS JOANNES

*Nullus in eo degener
Generando Chriſto Deo
Chriſtiſeram ſobolem*

Succeſſivam dum geſſere

Sacram Nuceria Paſtoritiam.

Ita habendum Religioni duxerunt

Noxium neminem

Innocuos omnes

Nucerina in Aula habere.

Nec Lupus nec feralis quidpiam

Auſus eſt unquam

Paſtoribus hiſce

Nucerino quantumvis pleno

Inſidiari ovili.

Hinc Praeſul

Dei legibus quàm propriis

Obſequentior qui eſt

Sibi praeſſe datum ut alijs prodeſſe

Agnosceſcens

Nocua

*Nocua invertere
Innocua reddere sapit.
O mirum!*

*Sacerdotale Regimen
Pascere non depascere Gregem
Agere pingua in arua
Non depecolari pecus
Procul ab omni mundi questu
Et pecuniario aggestu
Ubi*

*Pecuararia agitur Christi.
Ea est unica quasiuosissima ratio
In rusticatione Divina.
Victimam simul esse
Qui & Sacerdos est.*

*Dum ex ore Dei ille bonus Pastor
Qui animam suam ponit pro ovibus suis.
Hac sapere semper desipere nunquam
Visi sunt*

*Ter gemini Fulginate Heroes
Quorum par Virtus
Par itidem coronat diadema triumphi.*

Note.

AMPLISSIMI Trinciorum generis inter Viros merito Sanctitatis illustres cœlitum Elogio digni memorantur Raynaldus, Philippus, & Joannes. Ex his Raynaldus, vetustiori tempore natus, Comitem Neapolionem patrem habuit, progenitum ex Comite Maynardo Boni comitis è clarissima Fulginatium stirpe de Victo, seu Lupo nuncupata, & Offredo, qui ambo domini splendore præ ceteris intèr Umbros coruscarunt, & proditionis, & frædorum Varietate, alia, & alia ex se prodeuntibus familiis cognomenta fecere. Dux fuit Offredus Trinciæ hac in regione potentissimæ gentis, quæ Fulginii, Nuceriæ, aliorumque in Umbris locorum Principatum tenuit, eo præcipuè tempore cum Clemens V. Romanam Apostolicam Sedem Avenionem duxit anno 1306. ibique confedere succedentes Pontifices usque dum Gregorius XI. qui Divino permotus Numine Romam reportavit anno 1376. Absente siquidem Pontifice omnia sursum deorsum cum abirent Ecclesiasticæ ditionis, multi Dynastæ sub specioso titulo Pontificii Vicariatus omnia occupaverant, tyrannidem potiùs, quàm verum jus in populos exercentes. Publicæ rei tot gravamina excussit Eugenius IV., qui fortissimi Viri Joannis Vitelleschi Patriarchæ Alexandrini opera usus, inter cæteros populos, quos exactis tyrannis revocaverat ad obsequia Ecclesiastici sceptri, Fulginates præcipuè fuere anno 1439. Et Conradus Trincius, qui Fulginatium habenas tenebat, suis rebus diffusus Costam profugit, ubi per filios familia propagata, exul interiit, ut noster eloquitur Ughellus to. I. Ital. sac. in Fulginatentium serie numero 38.

Neapoleone igitur natus est Raynaldus noster in Oppido paterni domini Pustiniانو an. 157. elucebant in puero cum humanioribus studiis literarum senescentis Viri virtutes,

tes, & præcæteris virginalis pudor, ut nequidem oculorum aspectu de foemina cogitaret; quare ut de libidine triumphos omnes reportaret, Virginitatem Deo vovit, & liberiùs in Apostolicæ vitæ norma ei inferviret, amplo dimisso fratribus patrimonio, quòd ei ex certis dominiis contingebat, cæteris bonis in pauperes erogatis, abdita Appennini montis petiit, ibique anachoreticæ vitæ percupidus aliquandiu in meditatione cœlestium charismatum delituit; quibus perfusus ad Monasterium Fontis Avellanæ convolvit, ubi habitum, Virtutesque simul induit rigidioris observantiæ Benedictini Canonis. Ejus sanctimonix fama undique sparsa Nucerini Cleri animum invasit, persuasitque omnes, ut cum sibi in Episcopum postularent, quòd intelligens Honorius III. Nucerinis præesse jussit anno 1218. ut testatur Ughel. licet Ferrarius contendat id evenisse anno 1222. in Vitæ austeritate, & Virtutum claustralium exercitio regularem observantiam nunquam dimisit; in regimine pastoralis S. Facundinum decessorem suum voluit ducem habere. Pauperum amantissimus haud semel accidit, propriis vestimentis detractis eos operire: ex ingenti ære ultrò oblato à suis consanguineis apud Fossatum oppidum Nucerinæ Diœcesis Monachale domicilium extruxit cum æde sacra Sanctis Apostolis Petro, & Paulo, quorum visibili consortio, eoque Deiparæ, & Sanctarum Virginum, & Martyrum Teclæ, & Agnetis frequentiùs solabatur. Sublimatus ad sacri Imperij decus in Cathedra Nucerina non opum Ecclesiæ, aut claritudine tituli eminendum duxit, sed humilitatis, & paupertatis favore per singulos gradus pastoralis officii Christum Jesum imitari studuit, idcirco Pontificali in Cathedra nunquam sedit, modico, abjectoque sedili contentus, ut Christus decumbens per jocum salutatus fuit; vel quippè stans preces ad Deum fundens Pontificalia munia expediebat: & summè sollicitus sublevandis egenis, ægris, quidquid ipsi eveniret ex ære Ecclesiastico in eos dispergebat, leprosi non est stomacatus sanjem lingua

N

lambe-

lambere, quem illicò divina adveniente ope sanitati restituit. En mirabile contigit. Die quadam proximè ad Aram solemniter celebraturus panperculum seminudum conspicit, cui secretò appropinquans tunicam exuit, eaque hominem vestivit ipse solo cilicio contentus, quo carnes afflictebat, magis quàm operiret, cappa tantum magna tectus, ab Archidiacono minus oblongam aliam vestem accipit, quare cum elevatis manibus Divinissimam Hostiam aeterno Patri protenderet, ostenderetque populo adstanti, brachia plus æquo denudatâ apparuere, affuere de Cœlo Angeli, qui aurofrigiato serico, cunctis admirantibus, operimentum superinduxere. Et ad longè majorem ejusdem charitatis magnificentiam deregendam, Globus igneus à Divino Flamine immissus super caput sacrificantis apparuit. Et quòd ab alio factum didicerat in obsequium Sacerdotalis dignitatis, excelsi Principis ad mensam cum discumberet, ipse perfecit. Jamque pincerna potum præbet Raynaldo, qui satis ea refectus potiuncula, subito inter convivas assidenti poculum præbuit Sacerdoti, neglecto Principe, qui se ad bibendum primus omnium ab Episcopo invitandum expectabat. At non modicos subivit hominum, dæmonumque incursus, quos nullo terrore perculsus facillè exeuisset, expolitusque Deo, & animum suum, & sibi commissum gregem præsentavit, factusque reconciliatio in tempore divinæ iracundiæ, non alio Marte dimicans, quàm precibus. Friderici Imperatoris aciem ad Nuceriæ devastacionem properantem retro abire fecit, anno 1221. cum tandem plurima ipsi laus esset à pastoralis regimine, à Divini Verbi prædicatione, ab Egenorum subsidio, ab Ægrotantium sanatione, & summa auctoritate in malos dæmones ab energuminis fugandos die 9. Februarii anno 1222. inter cœlestes spiritus cooptandus terris se surripuit. Sancti cadaver Cathedralis Beatæ Virgini dicata excepit, quam postea ejusdem nomini tanquam Civitatis præcipuo tutelari consecrarunt. Multa subinde emerfere miracula, quæ Antistitis hujus sanctitatem

Ætatem divinitus comprobarent. Sancto viventi Francisco eximie carus fuit, & inter septem illos Episcopos delectus à Deo, qui Indulgentiam S. Mariæ de Portiuncula perpetuò à Deo ipso concessam divulgarent. Celebris est Sancti hujus apud Umbros memoria, de quo Chron. Gualden. m. s. in Conventu S. Francisci Gualdii, Durantes Dorius lib. 2. fam. Trinciæ, Vita m. s. servatur Nucerinæ descripta ab ejus famulo: scripsere ejus Vitam, & typis mandarunt Assisii Jo. Theodorus anno 1617. & Perusinæ Celsus Placidus Bzovius ad annum 1215. n. 6. Ferrarius in Catal. SS. Italiæ ad diem 9. Feb. Et Ughel. in Ital. Sac. t. 1. in Nucerinis num. 19. ibi tamen corrigendus est dies obitus, & referendus in 9. Feb.

Hæredem suæ Virtutis sortitus est Raynaldus Philippus inter cætera Trinciæ familiæ lumina fulgentissimum quippe, qui Rodolphum Oderisii de Trinciis è Comitibus Antignani, aliorumque feudorum Dominis genitorem habuit, & edoctus quidquid didicisset Raynaldus in schola Christianæ Philosophiæ, cum inter superos receptum imitari studuit: Idcirco spreto mundo, & domesticæ supellestilis ad mundi illecebras incitamenta in Monasterio Fontis Avellanæ Monastice. & ipse amplexus est. Ubi inter asperrima quæque regularis disciplinæ se convoluens, & ab omni vitiorum fame se integrum servans solam Dei gloriam in vilissimis quibusque humilitatis exercitiis quærebat. Fama, hæc inter, ejus Sanctimoniam vulgata, à Nucerino Clericali Senatu exoptalatur Episcopus an. 1254. Votis adest Innocentius IV. & hanc animarum curam Philippum Monachum suscipere imperat. Nil Clero, nil populo pro Dei cultu, & morum puritate jussu esse voluit, quod prius sibimet non imperasset, ipseque suo exemplo perfecisset. Sex jam ante annis peractis, Friderici II. Imperatoris, quem olim dejecerat decessor S. Raynaldus, ferus miles sacra, profanaque simul cuncta vastaverat, Temples, & religiosa quælibet ædificia nedum restituit, sed & in meliorem formam extendit, dispersos Cives in novam jam ferè

Urbem recepit, S. Raynaldi sui consanguinei, & decessoris Corpus recognovit, & sub ara majori decentius collocavit. Fulginii ut venerabilior esset cultus Franciscani instituti, à suis tergeminis fratribus de Trinciis sacram impetravit ædem S. Matthæi, eam quæ nunc excolitur sub invocatione S. Francisci, profusa liberalitate plura tum Monialium, tum Virorum sacra septa juvit. Martyrem, Virginemque Romanam Agnetem, quam pro Virginum modulo impensè coluit S. Antistes Ambrosius, & ipse præcipuis in suis Sanctis habuit, in cuius honorem propè Gualdum Templum excitavit, ubi & ipse terris ereptus suum Corpus humari voluit, defunctus eadem die 21. Januarii, quæ Agneti sacra est an. 1285. ut firmissimè observat Ughel. loc. cit. Ital. sac. n. 15. refundunt alii ex lib. emortuali Fontis Avellanæ ejus obitum in diem 17. Septemb. eam verò 21. Januarii ejus Corporis elevationi adscribunt. Ea ipsa S. Agnetis Ecclesia de ejus etiam nomine sub Sancti attitulatione à fideli populo nuncupata est, ubi ejus antiquior depicta conspicitur imago monastico habitu cum insignibus, quæ Pontificem decent, exornata. Anno 1623. Episcopus Virginus Florentius ejus Corpus iterum recognovit, deque ejusdem parte sacrum Cathedralis Nucerinæ ærarium ditavit. De hujus præclarè gestis agunt Monumenta Nucerina, Chron. antiquum m. s. Gualden. Durantes Dorius in hist. Trincia, Celsus Placidus de SS. Nucerinæ, & Jacobillus: & nos utrique peculiarem Epigrapham damus, cum alteruter ex eodem fonte prodierit Benedictini pelagi.

*Claro ò Fulginium
Tuo nitet radio
Nucerina Civitas
Duorum ex te natorum
Irradiata Fulgoribus*

Raynal.

*Raynaldus hic est & alter Philippus
Trinciorum inclyta prole
Prognatus uterque.*

Qui

*Fuga lapsi patriam parentes
Et vana qua offert gaudia Mundus
De repente procul abigentes
Benedicti delituere in antris
Mox Virtutum reboante fama
Ad Nucerinam compelluntur
Transilire Cathedram.*

Hiscæ Pastoribus

*Quantos vera pietatis sensus
Conceptaverit Nucerinus Grex
Gentilitio stemmate suo*

Quo

*Obsignaverat Apostolus in Orbem missos
Cæleste enuntiavit Numen*

Alter

*Igneo visibili Globulo signatus in capite
Intimo illuminatus alter in corde.*

Probant hac

*Qua claritate niteant
In splendoribus Sanctorum:*

Celebratissimum Fontis Avellanæ Benedictini Ordinis Monasterium fundari cœpit à Lodulpho Patritio Eugu-

Eugulino è Comitibus Pamphiliis, genere, & sanctitate præstantissimo inter aspera Montium Diœcesis Eugubinæ, ubi Apenninus ad sidera verticem tollit, & nomen facit Montibus Caniæ, & de Cornu. Ibi Lodulphus cum quibusdam sociis cupiens mundo latere, post laboriosas ad sanctiora Italię loca peregrinationes, conquievit secus Fontem, cui incumbebat prægrandis abellinarum nucum feracissima Arbor, cujusmodi virentium, aliorumque fructuum perampla sylva circumquaque est. Potum ea lymphæ præbuit, cibum nux, & cum Lodulpho socii deprecantur Authorem bonorum omnium, ut ostendat Famulis suis, quæ sit voluntas ejus, & subito de cœlo insonantem vocem audierunt: *Lodulphe hic tibi habitatio parata, jam tandem labori parce, & itineri:* Tugoriolum ibi substruxere, & aram dicarunt S. Andreæ Apostolo. Tam sancti incolatus fama erupit: Adveniunt undique Viri, qui peccatorum pondere horum juvamine elevati, ad cœlum iter peragere possunt; & hoc quo magis arduum eo securius. Sub Rodulphi magisterio ejus schola à plurimis frequentari cœpta est, adveniente Joannis Episcopi Eugubini placito, ann. 976. Et quæ rudi primùm opere initia sumpsit approbante deinde Silvestro II. Romano Pontifice in caput, & Principem nominatissimæ Congregationis S. Crucis de Avellana excrevit sub Regula S. Casinatis Benedicti, certis additis Constitutionibus, quas partim dictavit S. Romualdus Camaldulensium primus Abbas, partim conscripsit ipse Rodulphus; has deinde, & universam Avellanensem Congregationem suis diplomatibus communiverunt ex Cathedra Petri Gregorius VII. Eugenius III. Honorius III. Cœlestinus V. & Joannes XXII. Et qui Abbas huic præerat Archisterio, cætera Cœnobia, plurimæ Monachales Cellulæ per Italiam sparsæ eidem parebant. Lodulphus Vocatus est interim ad Eugubinam Sedem, cui & jura dicere jussus est à Sergio IV. invitatus avulsus: triennium utiliter cum desudasset circa gregem suæ Patriæ missionem à Sede Apostolica impetravit, & ad

ad suum Eremum reversus onus reasumpsit Monasticæ præfecturæ. Eique succedere in Eugubina pastoritia duo ex suis discipulis Julianus primùm deinde Theobaldus, & ipse nonagenario major fulgida stipatus Monachorum corona loco à se optato obiit die 20. Januarii an. 1047. Inter lacrymas discipulorum, & gaudia coelitem perhonorificum reconditorium in sua Ecclesia obtinuit pio fidelium concursu pro Divo habitus. Hunc Menologium Benedictinum ad diem 9. Maii dum agit de B. Forti nobili exorto è familia Gabriellia Eugubina, vocat generis, & sanctitatis Magistrum perfectissimum. Eum fuisse Pamphilianæ genesis pervetusta produunt monimenta, quæ indicat Jacobillus t. 1. & 3. SS. Umbræ cum de hoc Lodulpho sermonem retextit, deque Congregationis Avellanæ origine, & progressu eloquitur, & nova, veteraque fidelissima documenta profert, quibus Pamphilianum genus è Germania deductum in Italiam probat Carolo Magno Regnante, & in Umbris consedisse, habuisseque cum opibus plurimis illustres feudos, illudque idem incorrupta semper linea esse, quòd Vaticano Vertici Innocentium X. consignavit, & de cujus latere prodit, & elucet modo Pamphiliorum Principum Romana gens, pietate præcipua erga Deum, Religiosos, Ordines, & pauperes coruscans, ut plurima loca Deo sacra ab ipsis instructa in ævum testantur: & hunc Divum ut suum præcipuum tutelarem venerantur sacello in ejus honorem erecto, & dorato: & in ejus peculiare obsequium Congregatio, quæ S. Crucis de Avellana edicitur, de Columba etiam nuncupata legitur ab insigne B. Ludolphi gentilitio, columbæ videlicet Virentem Olivæ ramusculum gestantis, cui in stemmatæ superadduntur lilia tria ex largitate Caroli Magni. Sed de eo in Episcopis Eugubinis fusiùs agimus. Protulit hoc Monasterium, ejusque Congregatio plurimos illustres doctrina, Ecclesiastica dignitate, & Sanctitate Viros, hos inter celebratissimus est S. Petrus Damiani, qui Prior Generalis fuit S. Crucis de Avellana, Vir sanctus, & doctissimus,

mus, qui fama Virtutum apud omnes inclaruit, & pro universalis Ecclesiæ levamine Episcopus salutatus Cardinalis Ostiensis fulgores Purpure nitidiores fecit Monachali trabea.

B. Joannes eodem Trinciorum sanguine procreatus Monaldi filius è Comitibus Pussignani, & Antignani Adolescens adscriptus Clero, Canonicatu donatus est in Nucerina Cathedrali: pietatis exercitia adeo colere visus est omnibus, ut jam morte sublato Episcopo, omnium plausu eidem suffectus fuerit, postulatis Cleri, populique consentiente Nicolao IV. 9. Kal. Septemb. an. 1288. Religiosos Ordines amantissimè fovit, iisque plurima privilegia indulgit, excitandisque plurimis, Virorum, & Virginum cœnobiis suam manum sedulo apposuit; S. Franciscum quàm maximè coluit, ejus alumnos introduxit in Gualdum, S. Mariæ de Misericordia eis attributa Ecclesia. Cæterum tanta sanctitate suam rexit Ecclesiam, ut ejus memoria, cum decessisset die 31. Januarii an. 1327. fuerit à fidelibus inter Cœli Cives celebrata, sepultus, ut ipse mandaverat, apud decessorem gentilem suum B. Philippum in Ecclesia S. Agnetis, Beatique Philippi extra, & prope muros Gualdi: Anno deinde 1623. frustulum ejus Corporis, & B. Philippi inde sublatus, in Cathedralē Nucerinam asportatus fuit; ubi in summa est Veneratione. Contendunt nonnulli ex Monacho S. Crucis de Avellana ad Episcopatum ascendisse, aliter pronunciat noster Ughel. t. 1. Ital. fac. in Nucerinis numero 27. edoctus à Regest. Vatic. in quo legitur à Nicolao IV. ex Canonico Cathedralis Nucerinæ postulante Capitulo delectum fuisse an. 1288. Successorem pari sanctimonia celebrem habuit B. Alexandrum Vinciolium Perusinum Ordinis Minorum Joannis XXII. Penitentiarium, qui suis precibus contagiosam luem undequaque grassantem à Nucerina Civitate, Saxoque ferratenſi territorio depulit. Sed, & Fulginium eodem tempore, quo Nucerinis præerat Joannes, animarum Pastorem habuit Berardum ejus germanum fratrem ex Cathedralis Ecclesiæ Priore, quo Antistite magnum

magnum lenſit pietatis augmentum acceſſione trium puellarum è podio Caſtello , quæ ſubſtructo Monafterio de Virginitate benè merendi Fulginatibus occaſionem præbuere,ut mox dicemus. De Joanne præclarè ſcripſere Cellſus Placidus de SS.Nucerix , Jacobillus de SS.Umbriæ t.1. Ejusdem meminit Wadingus , t. 2. ad an. 1283. Atque è Trincio germine cum plures poſſent nominari , qui prodierunt variis exinde orti familiis magnis titulis , & ditionibus auſti, inter Fulginates Episcopos recensentur etiam , Is fuit Paulus Nalli , è Trincia gente huic attributus ovili anno 1326. quo auſpice Fulginii Monasterium Monialium S. Lucix ſub D.Auguſtini moderamine ædificari cœptum eſt : Olivetani Monachi intra Urbem excepti ſunt in Eccleſia S. Nicolai : A Conradino Rinalducci è Trincia pariter gente Priore Collegiatæ S. Salvatoris,& Canonico Cathedralis magnæ authoritatis ſocietas charitatis inſtituta eſt in eo ſacello , ubi B. Petrus Creſcius ad piorum opem requieſcit . Xenodochium inſirmorum pauperum ampliatur . Eodemque Paulo agente Ciſterciensibus florentiſſimæ per id tempus obſervantiæ Monachis Sanctæ Crucis de Saxovivo Monasterium attributum eſt , annuente Benedicte XII. Ciſterciensium quondam alumno,qui ibi laudabiliter tandiù commorati ſunt , donec (ut tradit Ughel. Ital. ſac. loc.cit. n. 30.) Commendatariis Cœnobium occupantibus,ex pauperiori menſa ſunt demigrare conſti: Floruit eodem tempore B. Paulus Trincius Ordinis Minorum, cujus peculiare ſcripſimus Elogium: Hanc itidem ſeriem exornavit Honuphrius Trincii filius Fulginii Domini , qui cum eſſet Prior Collegiatæ S. Salvatoris , Patriæ Paſtor ſalutatus eſt anno 1397. hic inchoando,provehendoque Cœnobio S. Annæ Monialium Tertii Ordinis S. Franciſci adjutrices manus appoſuit . Fulginio in ſacris dominatus pariter eſt Jacobus Berti ex Elmia Fulginea gente, qui generis nobilitati , claritudinem probitatis mirabiliter conjunxit: Is benignè excepit quinque è Sulmona Mulieres , quæ curante Cunrado Trin-

O

cio ;

cio, & agente Jacobo Episcopo incrementa dedere Celebris S. Lucie Coenobio Ordinis S. Francisci: Item Fulginium advocavit Fratres Augustinianos Perusinae Congregationis, qui dudum ad priscorum Patrum normam ritus revocaverant suos, eisque attribuit Ecclesiam S. Nicolai, quam paulò antea Olivetani Monachi dimiserant. Trinciae familiae Durantes Dorius perpolitè historiam descripsit; quas Dynastarum nobilissimas tum in sacris, tum in prophanis coronas Fulgino congegserit refert: Universalis Ecclesiae bono contribuissè inter Vaticani Verticis Senatores Lucinum, seu Lucianum Nalli Trincii filium tit. S. Eusebii Presbyterum Cardinalem S. Leone IV. Summo Pontifice, & Pontificante Innocentio III. Jo. Dominicum filium Oderisii Comitris Trincii, & germanum fratrem Joannis Episcopi Amerini, ex Dorio tradit Ciaconianum opus, cui adstipulatur etiam Jacobillus.

Sed post Sanctos, Beatosque Viros, quorum cultum Ecclesia vel proponit, vel sustinet inter Fulgineos Praefules Fulgorem Virtutum innumerabilem sese adminarandum, praebet Isidorus ille à patrio solo Brixienfis Diocesis CLARIUS cognominatus, qui humilitatem natalium illustravit primùm Monastica apud Casinates professione, mox praeclearior Anachoreticae observantiae laude: Literarum cultor Hebraicè, Graecè, & Latine severiores disciplinas interpretatus, scientias, omnesque artes liberales honorificentiores in se ipso reddidit, & Abbatum coetui adscriptus Casenatenfis Alceterii dum esset Archimandrita à Paulo III. Maximo, Optimoque Pontifice ad hanc Fulginatensem Cathedram, ut inde magis Orbi luceret, vocatus est: oportunè temporibus illis datus à Deo, quibus cum aliis sanctis Episcopis noviter exurgentibus haeresum alluvionibus opponeretur, quare, & in Tridentina Synodo, & scriptis suis praeclearum dedit Catholicae fidei testimonium, adeout apud plerosque cordatos Viros nominatissimus sit Fulginas Isidorus Clarius, cujus praecelsam in scribendo mentem celebrat noster Ughellus loc.cit.

loc.cit. Ital.fac. n. 48. Nec ideo pastorale negotium unquam transegit, Divini Numinis cultum, animarumque salutem in omnibus extollens; sed & pauperibus resovendis omnes Ecclesiasticos census attribuens, omnem omnino à se abiiciens propinquorum cognationem, ne ex stipe Ecclesiæ meliorem haberent in humanis sortem, quare & ad se nepotem recurrentem, ut vel modicam pensionem consequeretur, modico elargito Viatico remisit ad propria. Duodecim-Viratum ad Egenorum levamen, quem S. Martini Vocant, Fulginii instituit. In publicum Civitatis Senatum multoties penetrabat, ut primores illos Viros salutaria admoneret, & à vitiis absterret. Deiparæ Virginis non sine miraculo per omnia cultor eximius pretium persolvit mortalitatis die 28. Maii anno 1555. suavem sanctitatis odorem post se relinquens.

*Beati ex Ordine Minorum
Fulginatenses Viri*

THOMAS MARTYR,

CONFESSORESQUE

ERMANUS, LEONARDUS, MARTINUS

MATTHÆUS.

ELOGIUM XIX.

*Clara Cæli Soboles
Francisci
Seraphico edita partu*

O 2

Thomas

Thomas
Ermanus Leonardus Martinus Matthaus
Ad decus Fulginii

Qua
Cæli nitet radio.

THOMAS
Martia trophæa sustulit
Cruento inauguratus
Cum Martyrii purpura flosculo
Corollas sibi nectunt cæteri
Complicatas Virtutum candicantibus liliis.
Sic Patria splendorem
Æterno Soli
Simul conglomerare certant
In gloria Sanctorum.

Notæ.

AD arma nequitie jam iterum profilientem Mundum frigescente Christiana charitate norunt omnes iterum etiam perdomuisse Deum excitato igne sui Spiritus in Assisiensi Francisco: Hic sua Institutione dum innumeros germinaret Ecclesie fructus è vera Christi Cruce pendentes, nitidissimos peperit Cælo è Fulginatensium solo. In Fulginiam Civitatem cum advenisset exoratus à nobili Viro Petro Hermanno, ab eodemque in propria domo exceptus, Fulginii in eo loco, qui nunc S. Francisci attituitur, ab ipso Petro

Petro sibi elargito sacram substruxit ædiculam , & modicum sepimentum ad sui instituti professores excipiendos substruxit : quoddanè divinum opus ad summum decus deinde crevit, Fulginatium adjutrice manu liberaliter interveniente, ut de his alibi eloquimur. Petrus verò pro se , suæque familia perpetuam benedictionem à S. Patriarcha obtinuit . Quoddanè equidem feliciter contigit, nam successivis temporibus incendiis , aliisque infortuniis ea Vicinia divexata, impunè servata est Hermannii Domus . Huic Tutelari Divo natum ex se Hermannum de Hermannis nuncupatum obtulit Petrus vigesimum ætatis annum agentem, Christi Domini 1213. brachiis suis complexus est juvenem Franciscus, sibi que adscripsit, & suæ militiæ tessera signavit : tam bellè sarcinatus quadraginta tribus annis religiosi bajuli officium sustinuit in explendis quibusque arduis Ordinis sui oneribus. Obiit magna cum fama sanctitatis in suæ Patriæ Conventu die 8. Feb. an. 1256. Corpus multis miraculis claruit : quod aliquando cum restauranda esset Ecclesia sui Conventus elevatum fuit, & pro forma depositi collocatum in Cathedrali est honorificentiori in tumulo , manna inde cum diù ad sanitatem gentium emanasset , evolutis mox temporibus, & deperdita loci sepulchralis memoria , in occulto sinu Cathedralis hætenus servari traditio fert. De eo Bartholomæus de Pisis lib. Conformit. Vitæ S. Francisci, Jacobus Oddus in specul. Ord. Min. Marianus Chron. Ord. Wading. ad an. 1256. Daniel Petrus Catal. BB. Ord. S. Franc. Martyrol. Franc. ad diem 8. Feb. Jacobillus, &c. Extincta nuper est hæc de Hermannis familia, quæ sacris Aris hominem dignum promeruit , peperitque alios literis, equestri , & Ecclesiastica auctoritate præcipuos, quos inter laudatissimus est apud nostram Ughellum t. 3. Ital. sac. Blasius, qui devixit Episcopus Clusinus anno 1418.

Dum Fulgini in extructo jam dudum Cœnobiolo decumberet S. Franciscus Corporis infirmitate gravatus, ad ejus præsentiam ferbuit in plurimis Fulginatium spiritus ejusdem
in

in exercitiis veræ pietatis, & Leonardus adolescens nobilitèr natus spreto seculo ad pedes Francisci convolvit, ejusque Instituti vilissimis pannis circumvolui voluit; quæ Christo juraverat implens, & ad omne bonum arduum expeditè currens, Privernum Campaniæ Urbem venit, ubi totus incumbens dum esset Regularibus Observantiis, & proximorum salutis, adeo ejus sanctitas à Deo manifestata fuit, ut ad ipsius manus impositionem, cæci visum, claudi gressum, & infirmi sanitatem recuperaverint; excessit in ejus loci S. Laurentii Conventu die 10. Feb. an. 1290. ætate grandævus 88. annorum. Corpus sub Ara majori usque nunc veneratur, cujus Urnæ hæc apposita legitur marmorea inscriptio. *Corpus B. Leonardi de Fulgineo socii S. Francisci sub hac Altari requiescit.* Agit de eo Tossignan. in Catal. SS. Ord. Seraphici Wadingus ad an. 1224. & 1241. Chron. Ord. Julius Annæus in Dial. de Priver. Jacobil. &c.

Cum suavissimus odor sanctitatis nuper defuncti apud Umbros Francisci, & illicò in Sanctorum numerum adscripti Orbem Christianum impleret, confluerentque undique ad ejus Religionis Emporium utriusque sexus fideles, B. Martinus apud Fulginates modico natus parente Seraphicæ scholæ Alumnis se adjunxit in Patriæ Cœnobio anno 1234. Fratres inter laicos infimum locum tenens. Reclusus in Officina Sutoria Fratrum tegumentis quotidie resarciendis cum quadam die totus esset intentus, Spiritus ejus ut probaretur, à provectiori Religioso verbis his expetitus fuit: *En frater Martine longiori absumeris tempore nimia implicitus solitudine in his vilissimis tegumentis sive suendis, sive resarciendis: ut pretiosi ratio temporis expescit, melius foret preces ad Deum fundere, & divinorum meditationi Vacare: quòd equidem est optimam partem eligere.* Admirabili vultus serenitate respondit Martinus. *Mi frater: Quòd cernis me implicans opus, charitatis est, qua nunquam languescit, & proprium ipsius Dei est, hanc semper respicere: Nostinè ad eandem*
ratio-

rationem preces , & meditationes hominum semper accommo-
dari in conspectu Dei ? Sed & in his , aliisque virtutibus pro-
 fusus Martini animus miraculis plurimis illustratus ad San-
 ctorum Beatitatem transvolavit die 15. Martii anno circiter
 1256. Corpus excepit Fulginatensis S. Francisci Ecclesia, in
 cujus sinu latet. Imago rutilans in parietinis ejusdem Templi
 Visebatur signo Crucis fæminam à paralyfi , & dæmonum
 insultibus liberam faciens . Recolitur hujus memoria in Mar-
 tyrol. Francisc. nec non apud Marianum, Wadingum , Tossi-
 gnanum, Jacobum Oddum, aliosque à Jacobillo allegatos.

Sua , quem pretiosa morte illustraverant annum 1256.
 BB.Hermannus , & Martinus , felici pariter exitu irradiavit
 die 26. Decembris B. Matthæus Fulginas , qui in eandem
 sortem vocatus à Deo anno 1239. inter Francisci sodales
 septendecim annorum arctissimæ religiosæ exercitationis vi-
 tam duxit . Novissimum diem expectant ejus sacre cineres
 in Fulginea S. Francisci Ecclesia , sed & soli Deo tumuli lo-
 cus cognitus est. In Martyrologio Franciscano vita , & signis
 admirandus proclamatur , nec reticent ejus laudes Gonzaga,
 Oddus, Tossignanum, Wadingus ad an. 1256. aliique apud
 Jacobillum.

Ludovicus Caroli Hungariæ Regis filius cum Regni
 hujus habenas, arripuisset, gentem sibi commissam schisma-
 tum erroribus , & hæresibus conspurcatam prospiciens per-
 politam limpidissimo Romano Dogmate, veræ voluit agno-
 scere mancipatam Religioni. Ad tantum opus plures diver-
 sorum Ordinum Religiosos adscivit , sed & præcipuè ex
 Ordine Franciscano delegit . Quare datis literis rogavit
 Fr. Gherardum Odonum Ministrum Generalem Minorum ,
 ut è suo gremio mitteret lectissimos Viros, qui prædicatione,
 & vitæ sanctimonia fortiter irrumperent contra sinceræ fidei
 perversores . Tanti operis perficiundi , quos dignos, ido-
 neosque agnosceret decem è suo Collegio delegit Minorita
 Gherardus, quos inter adnumeravit Thomam apud Fulgi-
 nates

nates nobili genere natus anno 1309., qui ab ipsa pueritia pietatis exercitiis literarum studia cum junxisset, nil aliud præter Christum, & hunc Crucifixum sapere cupiens, tres, & viginti annos natus in disciplinam Franciscani Ordinis se tradidit, & præ humilitate, ut vilioribus in ministeriis se totum implicaret, inter laicos connumerari exoravit. Divinæ vocationis gradus expeditè transiliens unus ex decem Viris adlectus fuit, quos ad preces Ludovici Regis Minoritarum Generalis Minister in Hungariam, aliasque Provincias Regno illi adjacentes misit. Iis in locis à paucis his operariis nonagintamillia A catholicorum ad Romanæ fidei professionem illic adducti sunt, erectis, quasi propugnaculis contra dæmonum insultus, triginta sex Seraphici Instituti asceteriis ann. 1542. Cum magno deinde successu Bosniam, & Bulgariam suo sceptro subjecisset Ludovicus anno 1366., ut in his cervicibus inflecteret Apostolico dogmati reluctantes, alios impetravit Minoritanos Fratres, qui rem prosperè agerent armis Evangelicæ prædicationis, quibus cum associatus Fulginas Thomas mirabili sapientia, & vitæ religiosissimæ exemplis adlaboravit. Dum Provincias luce Divini Verbi lustrantes hi religiosi Viri apud Bidinum Mysiæ Urbem ad Danubium summo cum infidelium, & fidelium fructu detinerentur, facto armorum impetu in schismaticorum, & hæreticorum potestatem, ea Civitas miserrimè cecidit, horum pseudosacerdotes ægreferentes eorum caliginem perfundi luce veræ Religionis, Minoritas Fratres in odium fidei obruncarunt, & in hos dirè sevientes Fulgineum Thomam Martyrum coruscantibus choris adjunxerunt die 12. Februarii ann. 1369. Confessionis hujus roseum decus aurea luce comprobavit Deus, & Angelorum choreis, quorum perterritus aspectu impius eorum Rex, Bassarat nuncupatus, immobilis stetit, & dum propiùs Purpuratorum sacra corpora cernere percuperet, à Cælestium Numine ceu Cherubim stricto gladio procul recedere jussus est, & Danubii fluentia exuberantia

berantia in suum finem attraxere Martyrum concisa membra, & deposuere marmoreis in monumentis Angelorum manibus præparatis. Horum egregia acta recensent, præter antiqua m.s. documenta Fulgini. Chron. Ord. Min. Wadding. ad an. 1323. 1366., & 1369. Bzovius ad ann. 1370. Gonzaga, ubi de Prov. Hung., & alii apud Jacobil., qui prolixè de Thoma scribit.

*Novi sideris indicio Tribus Puellis
innotescit Fulgineum ad
cælum iter.*

ELOGIUM XX.

*Orbis Ætheriis advenis signatur Regibus
Regis Regum
Christi Dei natale solum.
Pari triumpho nobili
Exultat Fulginium
Solis coram radiis
Sidere signatum novo.
Heroum gloriosissimos tergeminos
Duxit Divinum ad praepe Sapientes
Inter cimmerias Gentium tenebras
Fax una cælestis.*

Qui

P

Aurum

*Aurum Thus Myrrhamque donantes
Didicere*

*Æternum atatis usura
Hemispherii attingere metam.*

Ast hi

*Lumine labuntur suo
Lumine victi Fulginii*

*Magnum in Empyreo Regnantem
Dum perquirunt*

TERGEMINAE VIRGINES

Signat callem Fulginii

Sole clarius novus Orbis Æthereus:

*Illi salutant Deum Hominemque Mortalem
Et dum offerunt*

Erepta munera terris

Insinuant plausus Dominatori terra.

Majus tenuere gloria fastigium

Tria Lilia

In Orbem circumsepto

Qui pascitur inter Lilia:

Et simul thalami celebritate

Virgineas nuptias dum complent

Nobilissima Fulginates Heroina

Sacra vivifica Crucis

Excitata mole

Ibi Virgineos agglomerare choros

Ubi

*Ubi illibatas duceret choreas
Docuere Fulginium.*

Nota.

LUCIDAM Stellam, meridiano lumine haud obnubilatam, agnovere sibi cœlitus datam ad viam æternæ salutis, Divinæque voluntatis indicium Tres Puellæ è Castro Podii Vallis Topinæ Fulginatensis Diœcesis, quarum nomina digna, quæ reperiantur scripta in libro vitæ, sunt Jacoba Jacobi filia de Offreducciis, Joanna Joannonis item de Offreducciis ejus consobrina, & Joanna Joannucci anno 1286. Hæ siquidem, ut eloquitur noster Ughellus in Fulginatensium Episcoporum Catalogo n.27. Virginitatem, moresque sanctissimos excolere sunt aggressæ; cum anxie deprecarentur; ut præclaro incæptui divinum auxilium propius adesset, viamque monstraret audentibus; In meridie ipso sidus obortum est præ Sole refulgens, cujus ductu ad muros usque Fulginii pervenerunt Puellæ, intellexeruntque ibi locum sibi fuisse paratum à Deo, in quo ex Divinæ voluntatis arbitrio omnem vitæ partem moderarentur: nobilem conatum juvit deinde Episcopus, (is Berardus erat ex Comitibus Antignanis Joannis Episcopi Nucerini germanus frater) ædificatoque Monasterio primùm, mox Templo fundato, intra illius septa sub temperatione, cultuque Augustiniano Virgines Deo Votas lætanter excepit an. 1292, deque Sancta Cruce prisca nomen fecere: sanè laborum præsagium, qui exantlaudi forent ab iis, quæ illuc religionis causa, castitatisque ingrederentur. Efferbuit in dies Virginum fervor eximie regularis observantiæ, & charitatis erga Deum, usque dum Sancto fine mercedem itineris in requie Sanctorum

invenerunt. De his Herrera in alfabeto August. parte 2. pag. 266. Hist. SS. & BB. Fulgin. Jacob. t. 3. fol. 380. Viget usque nunc hoc Sanctimonialium reclusorium, & Sanctæ Crucis adiicitur etiam S. Mariæ nuncupatio, ejusdemque festum solemne est ex apparitione Stellæ, illud, quod Ecclesia Universalis Dominicæ Apparitionis sub nomine Epiphaniæ celebrat.

B. JULIANA FULGINAS

Ordinis Servorum B. M. V.

ELOGIUM XXI.

Patria Parens
JULIANA
Indubio Augurio
Sacra cælestis Famulatus
Fundamina jecit
Quibus nitidissima illucesceret
Felicitas Fulgineo Solo.
Ingenitum sibi Votum
Propitio ut fortunaret astro
Æternis literis testatam
Ancillam Domini
Rerum Dominam
Clementissimam Christi Matrem
Patriæ

Patria & sibi
Perpetuo ut prasidio prestò esset
Magna Ancilla Dei Ancillaturis
Arcem extruxit
Afylum aperuit.
Quarum stipendium foret
Quo in Orbe
Haud dignus alterum
 SERVIRE DEO
Quod Regnare est.
O Par Beatum!
Quam bene in una eademque sede morantur
Servus & Dominus.

Notæ.

SERVIS B. MARIE recens ortis cum se in ancillas
 ejusdem Sanctissimæ Deiparæ Virginis se adjunxissent
 Moniales, has inter in sua Patria adscribi voluit Julia-
 na Fulginas, constructo ad easdem excipiendas regulari do-
 micilio secus sacra septa S. Jacobi Virorum ejusdem Ordinis
 anno 1290. illos cum ad pietatem excolendam unicè factos
 agnovisset Fr. Paparonus, de Paparonis nobilis Romanus ex
 Ordine Prædicatorum Fulginas Episcopus in suam Civita-
 tem vocaverat anno 1273. Transmigrarunt deinde à Juliana
 institutæ Virgines anno videlicet 1314. tanquam in commo-
 diorem locum in aliud sub titulo S. Joannis Baptistæ, sed hinc
 ob pauperiem recedere compulsæ, copulatæ sunt Monia-
 libus

libus S. Mariæ de Populo, ubi S. Dominici Virgines alebantur an. 1444. quod equidem Monasterium, cum altero S. Mariæ del Verde ingentis animi Episcopus è Cajetana gente Anagninus propiori affinitate attingens Bonifacium VIII. propriis sumptibus fundaverat anno 1295. Bartholomæus, Monachus antea, & Abbas Sublacentis. Obiit Juliâna Sanctimonix laude insignis, quam antiquiora monimenta Sanctitatis titulo decorant, de quâ Herrera in Alfabeto August. Torellus de viris Illustr. Ord. S. Aug. & Jacob. t. 3. pag. 380.

B. ANGELA VIDUA,

E T

PASQUALINA VIRGO

Tertiariæ Ordinis Sancti Francisci
Fulginates.

ELOGIUM XXII.

*Te defixum teneat supernus stupor
Fulginium*

*Geminum tuo de tellure
Surgere ad cælum sidus
Conspicere*

ANGELAM & PASQUALINAM
*Magistram illam Alumnâ alteram.
Utraque est*

Lux

Lux alma decusque tuum.

In his

*Junctus Amor idem Seraphicus ardet
Sub Tertiariarum Francisci cultu*

CRUCIFIXO JESU

Pari sorte devinctus

In cujus Patientis agone

Asperrimo commercio

In Axe Crucis micant amba.

Hoc tamen in Angela admirabile

Quòd supernè edocta

Sapientiam omnem didicit Sanctoriũ

Et documenta Virtutum

In alios tam bellè diffudit

Ut cæteras inter laudes

Magistra Theologorum

Piissimè proclamata fuerit.

Pasqualinam attollit superis parem

Angelica Virtus

Et idem in Utraque

Nitor cælestis radiat.

Hinc

IN SPLENDORIBUS SANCTORUM

Fulgidior semper est

Fulginii Fulgor.

Note

Notæ.

ANGELA nobili stirpe Fulginiï orta anno 1249. ab infantia Deum amare cœpit, & ex genitorum placito consensit nubere, filiosque suscepit; mox viro, & filiis orbatâ, emissâ castitatis voto, mulieribus tertiariis S. Francisci se junxit. Tanto divini amoris æstu ejus mens flagrans erat, ut in rerum cœlestium meditationibus perfusa Angelicis virtutibus, cœlitus edocta fuerit sacrorum Bibliorum, & omnis sapientiæ documentis: quare cum eam eruditissimi quique ad miraculum in Divinis exultant agnoscerent, Magistram Theologorum quandoque appellare non dubitaverint, & matrem multorum filiorum spiritualium, quos æternæ vitæ monitis in viam salutis dirigebat: & hos inter materiam dedit B. Petro Crescio nobili laico Fulginari sanctissimè præterire has mundi illecebras, & ad gaudia Paradisi transvolare. Profusa ad Deum oratione, meritis S. Francisci, scientissimum, omnique probitate præditum sibi à sacris confessionibus virum concedi exoptavit, qui ejus probaret spiritum, subiiceret Deo, & præficeret summo in rationis imperio reluctanti sensuum normam. Affuitque ei Venerabilis vir ex Franciscano moderamine Fr. Arnaldus.

Arnaldus iste inter Umbros natus Fulginiï denatus est, cum primævum Franciscanum Institutum exactissimè servasset, die 17. Junii anno 1313. cujus sub titulo Beati sui Ordinis Martyrologium memoriam recolit, laudibusque exornant Wadingus, aliique ex Jacobillo. Magno, dum esset auxilio in decursu Evangelicæ perfectionis B. Angelæ, hæc à Deo intellexit: pergratum sibi esse Arnaldum: & quippe fore Beatum inter cœlites perdidicisse potuit. Hunc Bonifacius VIII. eximie dilexit, & Lectorem adhibuit Palatii Apostolici. Ducem sibi cœlitus datum cum accepisset Angela Arnaldum, admirabilior apparuit in religiosæ virtutis, & austerioris vitæ

vitæ exemplis, quibus animarum hostis percitus rigidissimis
 rentationibus eam divexavit, quas voluntariis sui corporis
 cruciatibus superare semper studuit : sed divina gratia suffra-
 gante jugiter reficiebatur Christi Jesu præsentia, in cujus
 vitæ, & præcipuè patientis contemplatione, multis revelatio-
 nibus, & cœlestibus visis decorata fuit, adeòut supernio illu-
 strante numine, libros conscripserit divinæ Sapientiæ refertos:
 In orationibus eo æstuabat superum ardore, ut ejus vultus
 sæpius radiare visus fuerit fulgidissimo desuper sidere ad-
 stante : denique vitæ cursum complevit longiori, intolera-
 bilique morbo patientissimè superato die 4. Januarii an-
 no 1309. Ante, & post obitum miraculis claruit. Corpus in
 Ecclesia S. Francisci à Fulginatibus, & extero confluenti
 populo summa veneratione expositum colitur. Cœlitis hu-
 jus exactè gesta descripsit Arnaldus ejus Confessarius : alios
 Egregios scriptores habuit, iique sunt, Ubertinus de Casali
 Minorita prologo 1.lib.1. Arboris Vitæ Crucifixi ipsius còde-
 taneus, quam hac extollit epigrapha. *Reverenda Mater, &
 soror Angela de Fulginio, quæ verè Angelicam vitam duxit in
 terris.* Fr. Marianus ejusdem Ord. 10.3. cap.3. Chron. Min.
 de eadem hæc recitat : *Beatissima Angela de Fulginio Mira-
 culis clara.* Antonius Sillus in Chron. Tertii Ord. cujus erat
 Generalis cap.1.in catalogo Beatorum, & Sanctorum titulo
 Sanctitatis exornat. Maximilianus Sandæus Theologiæ
 Variæ Comment.19. de ea hæc pronunciat : *Piissima Matro-
 na Angela de Fulginio Theologorum Magistra, cujus sapien-
 tia, quæ ei divinitus donata, Evangelica perfectionis studio,
 secretorum divinatorum notitia, divinis Visionibus clara, & à
 Deo illuminata fuit.* Jo. Molanus in Mart. in additionibus
 ad Ufuardum, in fastis SS. Belgii, & apud Ferrarium in
 Catal. SS. Italiæ; Martinus del Rio, & Wadingus Beatita-
 tis, & Sanctitatis attitulatione eam decorant, & à Populis
 communi eloquio Beata Angela adnuncupatur. Fr. Marcus
 Ulissiponen. in Chron. Ord. Minor. parte 2. lib.7. c.6.usque

Q

ad 17.

ad 17. , Valerianus lib. 5. de Fœminis SS. Ord. Min. , & alii à Jacobillo allegati , qui in additionibus ad 3. to. pag. 462. ex Chron. Bordoni cap. 33. , & cap. 38. Tertiarii Ordinis Conventum recenset sub nuncupatione Angelæ Fulginatis fœminæ sanctissimæ, &c. , ejusdemque meminisse Martyrologium Germanicum die 4. Januarii , Silvestrum Maurolicum lib. 4. hist. Religionum , & Gonzagam , asserere hanc Angelam per duodecim continuos annos sacra tantum Eucharistia contentam fuisse . Sed & præcipuè in literis Apostolicis Pauli III. perpetuæ indulgentiæ emanatis an. 1547. pro Visitantibus Fulginatensem Ecclesiam Fratrum Min. in festis SS. Ord. , & signantèr enunciarur S. Angelæ de Fulginio .

Procumbenti Angelæ splendidissimo adfuit charitatis officio B. Pasqualina Virgo prænobilis inter Fulginates , quæ simul cum ipsa seculi scisso luxu quasi tumulo obvoluit se cineritio cum Angela amictu , cujus cœlestis magisterii præclarissima alumna haud dispar fuit in excipiendis supernorum Charismatum alluvionibus , jugiter detenta in Jesu Christi Domini cruciatuum meditatione suavissima , ad æternam requiem evolavit fruitura gloriosam cum sua Magistra die 4. Febr. post ejusdem decessum anno quarto , Christi Domini 1313. Miraculis , & post obitum celebris , corpus apud B. Angelam reclinatum fuit . De ea Martyrol. Franc. Gonzaga in Catal. BB. Francisc. De Bustis in Rosario quadragesimali , & ii , qui de B. Angela eloquuntur .

B. ALA-

B. A L A N U S

Ordinis S. Benedicti Abbas, &
Saxovivenfis Monachus.

E L O G I U M XXIII.

*Natus Vienna Austria denatus Fulginii
Corpore pusillus Virtute*

MAGNUS ALANUS

Patriam liquit ubi odiosam incitatur ad vitam.

Fulginium venit

Ubi felicissimam Sanctorum invenit.

Nec indotatus venit.

Splendorem generis & fortunarum copiam

Spontè linquens

Almifici Benedicti Monasterium induit

Et omnem sapientiam didicit.

Saxovivense Archisterium Ascetam allicit

Et in hoc saxo firmissima veluti in petra sistitur

Cœlitum agminum magnes factus

Divinum cor una secum trahit.

Genus Patriæ & omnem doctrinæ opinionē tegit

Eadem pietate detegit

Cum implicitas lites jurgiaque demonum

Q 2

Expli-

Explicit, & consternit
Oraculum Sapientia
Propugnaculum fidei.
Miraculum Ecclesia
Beguardorum hypochrifi impuritate heresibus
Proscissis in Concilio Viennensi
Clementis V. & Patrum applaudente Corona.
Dignum Caput
Quod suffulsi Templum Dei
Rabie hostium concussum
Sacro Saxovivensi à Pontificum Maximo
Redimitur Diademate
Excudit ille culmen Monachalis Imperii
Humili sub iugo gestiens. deferuire Christo.
Noverat ipse
Altissima ad athera tolli
Pro Christo
Gravi mole qui premitur in terris.

Notæ.

NOMEN lector accipe Alani in præclarissimis terge-
 minis Viris Benedictini Ordinis Cisterciensis, qui
 omnes in musæo sapientiæ dignum locum habent,
 & ob vitæ integritatem sortiti sunt inter cœlites beatitudinis
 præmium. Duo priores Alani Magni Clarævallis Abbatis,
 Doctorisque Melliflui alumni fuere; Antiquior Alanus Mo-
 nasticam

nasticam militiam, quam à S. Bernardo apprehenderat ejusdem jussu in Hispanias detulit, & Eremum de Toronca egregiis virtutibus cum illustrasset, ibidem obiit cum magna sanctitatis opinione, & veneratur inter cēlites sub die 21. Octobris, de quo Menologium Cisterciense. Alter Alanus natione Flander asperam, & religiosissimam vivendi formam cum didicisset, primus Abbas præfectus est ab eodem S. Bernardo Ripatorii Monasterio, postmodum subvectus ad Altiſiodoriensem Pontificiam Cathedram; sed hac aliquando ultrò deposita dignitate, remeavit ad Clarevalleſe Clauſtrum, ubi terrenam hanc mortem cum cœlesti Vita commutavit die 14. Octobris, qua celebris est ejus memoria in Menologio Cisterciensi. Tertius Alanus, & quippè mirificus doctrina, & sanctitate, Doctor Parisiensis ille est, qui totum scibile scivit, vanam mundi existimationem perosus, succensus æstu divini amoris habitum induit converſorum in Cistercio, & omnes, ut anteiret in religioso certamine, secretò reticens qualis, & quantus esset, omnibus in ultimi servitii muneribus occupari cupiens, oves etiam pastor duxit. Sed ad Alani hujus gloriam aperiendam Deus compulſit Cistercii Abbatem ad Oecumenicum duodecimum Concilium Romam properantem anno 1215. Alanum secum ducere, ut sibi pro famuli officio deserviret. Magno Patrum consensu coadunatam Synodum coram Innocentio III. dum ingrederetur Abbas, furtim sub clamyde ejus latens, & Alanus introſum venit: difficiles dum agitarentur quæſtiones, & deformia obiiicerentur hæreticorum argumenta, profiliit in medium Alanus, licèt invito, & erubescēte Abbate, qui tamen benedictione obtenta à Maximo Concilii Præſide Innocentio, voce sapientissimi hujus viri detonante, obstruētum est os loquentium iniqua, qui deterriti exclamarunt: *Aut Alanus, aut Diabolus es*: & ex tunc detectus Alanus, cujus fama jam innotuerat Orbi, deperditusque tantus vir existimabatur, dum humili sub modio Cistercii lateret.

Plaufere

Plaufere Patres, ipfeque Summus Pontifex, primique ipfi deftinabantur honores, fed ab his refugiens Ciftercium reverfus in fancta humilitate perfeverans, clarus fanctitate, omni fcientia, & pro Sancta Romana Ecclefia benè rebus geftis, obdormivit in Domino die 30. Januarii, ætate longævus, cum decimum sextum fupra centefimum attingeret annum, & decimum tertium jam Chrifti feculum ad occafum vergeret: hinc latè nimis Trithemius, & Harthmannus fcripfere; claruiffe anno 1300. Sepelitur in Clauftro Ciftercii apofito cœnotaphio ad ejus tumulum. De eo Menologium Ciftercienfe, & ibi profufiffimè in notis celebratur.

Virtute, meritisque non impar modò Saxovivenfis noftro memoratur Elogio Alanus: qui pariter Benediæ exornavit Cucullum. Is nobili genere Viennæ Austriæ natus, miram doctrinam, & pietatem cum ebiffet in literarum paleftra, religiofam militiam profeffus eft inter Benediæ Monachos atrii coloris: Romam venit piaculari anno 1300. & audita Saxovivenfium in Monastica difciplina celeberrima obfervantia, Fulginium appulit, inter eos Monachos adnumeratus, eximia fui animi demiffione in obfcuriffimis quibusque Monafterii exercitiis occupari geftiebat. Celebrando Viennenfi Concilio in Gallia Narbonenfi à Clemente V. ann. 1311. progressus Angelus Abbas, & Caput Saxovivenfis Congregationis una fecum duxit Alanum pufillum ftatura, & veluti modicum Monachum, cum ejus ignota effet progenies, & doctrina, & fanctimonia tantum eluceret in humilitate, & regulari obfervantia. Dum Abbas in Concilio confifteret, & ab hæreticis exprobaretur veritas Ecclefie Catholicæ eodem modo è latebris clamydis fui Abbatis profiluiffe in medium hunc Alanum, & confudiffe doctrinis fuis impios impoftores, & eos exclamaffe aut Alanus, & aut diabolus, funt qui referunt, rem enarratam de Superiore Alano ipfi accomodantes; igitur non ea, fed alia fortaffis fuarum Virtutum comprobatione innotuit pro eo Alano Auftrio

strio inter Monachos doctrina sanctitate, & genere illustri. Angelus Abbas ut novit optimum, sapientissimumque virum, veneratus est tanquam pugilem Catholicæ fidei, & Monastici instituti ornamentum, ipsique resignavit cum baculo Pastoralis, & mitra Abbatiale regimen, rem approbante Pontifice: resiliit ab hoc onere Alanus conclamatus tamen ab omnibus Abbas deinceps fuit; & pro aliis sibi præcipuis oblati Ecclesiasticis dignitatibus, cœlestes indulgentias exposulavit, quâs obtinuit à Clemente pro Ecclesia S. Mariæ de Valle apud Saxumvivum, ubi sepultus fuit demortuus die 18. Julii ann. 1313. ætatis 51. exhumatum deinde cadaver translatum fuit ad Mellicense Monasterium propè Vienne Austriæ. Saxovivenses statuam cum reliquiis asservant, ad cujus venerationem singulis annis accurrit multiplex populus: de eo Trithemius de Viris illustr. Germaniæ, qui tamen cum de hoc, & superiori Alano eloquitur, correctione indiget, Lancellottus, Jacobillus &c.

Mirabilis Dei Famulus

JOANNES DE ELISEIS

Fulginas, dictus de Alvernia,
Ordinis Minorum.

ELOGIUM XXIV.

*Vide quàm latus ignis
Emicet e pectore Seraphim
Blanda cum fastidiunt animum*

Famulus.

Famulitia Joannis.
Fulginas hic est
Eliseo Germine clarus
Qui
Magis quàm patrios gestire inter lares
Procul à Patria
Divino locari Numini voluit
Firmani Templi
In Cardineum decus.
Ast
Seu bysso vel purpura
Contexta clamyde
Dum cernit terga nudata Francisci
Dei Ruentem reparare Domum
Et ipse
Templum cordis Deo instaurare destinans
Praclara Francisci vestigia
Sequi festinat.
Nec olim Vates inter sacros
Uni Elisei Magistro
Currus affuit igneus
Per aëra Volitans
Ut in spiritu quiescat
Usque dum in finem decrescat Orbis.
Divini amoris
Ardentiori flamma succensus
Joannes

*Joannes alta montium petit
 Et in vertice consistit Alvernia
 Non longius vagaturus
 Quàm ubi ultimam metam
 Contemplatur Olympi.*

Atque ita

*Cœlestium immissionum dulcedine perfusus
 Vita mortalis nondùm coarctatus extremis*

Et reliquum cursum

Beata perennitatis implebat

Velut Sol è Cœlo

Perfundens Orbem radiis

Divino facundus Eloquentio

Mortalium mulcet animos

E cœno trahitque ad Cœlum

Atque fulmineo fragore

Abigit scelera

Scelerumque authores

Immittit in Orcum.

Accipit demùm

Sua Beatitudinis oraculum

A Laurentio

Seraphim qui fulget in Choris

Archilevita Romano

Pari secum

Laudationis Laurea cratisque ignita

R

Trium.

*Triumphali curru
Transuehendum ad Æthera
Alverniensis incolatus
Sex jam peractis Lustris.
Et hoc Symbolicè dictum
Ad miraculum implevit
Cum seniores inter arumnas
Pectore charitatis ardore succenso
Transfixi JESU Imaginem
In se expressam exhibuit.*

Notæ.

ELISÆAE familiæ prodierat è gremio Joannes, qui pari cum pietate in literis tum sacris, tum profanis eximiè educatus, ut adultior factus est Patruo exhortante clericali militiæ adactus, eoque Duce Firmum venit, præcipuam Piceni Civitatem, ubi inter ejus Cathedralis Ecclesiæ Canonicos, qui tunc temporis Cardinales attulabantur, connumeratus est. Magis quàm seculo, ad instar Religiosi Viri, rei Ecclesiasticæ immerfus omnimodam operam dabat studiis Virtutum. Quinimò pertæsus omninò seculi juriū Alverniam abiit, ibique vinculis se obstrinxit arctioris vivendi normæ Seraphici Ordinis. Seculo ita subdūctus angelicam potiùs, quàm humanam vitam sustinuit, cum exemplo miræ erga se ipsum austeritatis: sed cum multi commoti fama ejus sanctitatis ad eum concurrerent superiorum intercedente præcepto Divini Verbi prædicatione populos pluri-

plurimos ad viam salutis perduxit , & tunc maximè nequam despiciere mundū perbellè docuit. Denique Virtutum æmulus Beatissimi Patris sui Francisci , sub cujus Regula arctissimè vixerat , in eo præcipuè similis ei , Dominicæ Passionis contemplator assiduus , jam morti proximus , præconium Gloriæ Sanctorum à S. Laurentio Romano Archilevita Martyre accepit , evenitque ita cum anima exuto corpore ad suum Creatorem abiit mense Augusto in pervigilio ejusdem Sancti Laurentii an. 1322. Corpus in ipso Alvernæ sacro Templo cunctorum venerationi hodie dum expositum conspicitur in nobili sacello Rinuccinorum inclytæ Florentinæ familiæ . Ejus aspectus inter imagines Cœlitum Franciscani instituti visitur in Claustro Romano S. Francisci arctioris Observantiæ ad Ripam Tyberis, Elogiolo proloquente vernaculo idiomate ejus virtutes , vitæque decursus . Exortus enunciatur Joannes iste Fulgini ex ingenuo , & è visceribus antiquitatis prodeunte Eliseorum germine , Laurentio (vulgò Renzo) profeminante una cum conjugē nobilissima Fioriderisa filia Conradi de Trinciis è materno stipite Romano Ursino ; Unde quia denatus mundo , renatus Deo in Alverno Monte Divi Francisci Stigmatibus fulgentissimo, in eoque diū vixit , & obierit , de Alvernia in posterum dictus est .

Habet Elisea gens per multa secula nobilissimas sui generis deductiones , quod conservatum usque hodie incorruptum agnoscimus . Vetustiori jure prodiisse commendatum habemus ex Anicia , & Frangipana stirpe Romanorum nobilissima , & hoc diversis diplomatibus testatur , & primum ex eo quod fabricatum fuit in Curia Romana Capitolina anno 1632. , atque exhibitum coram Christianissimo Galliarum Rege Ludovico XIII. ad favorem Pompei de Frangipantis , cujus exemplar cum plurimis testimonialibus literis à nobis perspectum ; habet : Eliseum de Frangipanis Roma Florentiam appulisse an. 800. ejusque operam apud Carolum Magnum Florentinis ubique rebus instaurandis plurimum ,

& In primis valuisse ; ut de eo recitat Boccaccius in Vita Joannis Alighieri vigesimus post ejus ab Urbe discessu cum excidisset annus , & in Petri Sede consisteret Paschalis I. factiosas partes , & perniciosos in Urbe tumultus , ut evitarent Michael , Nicolaus , & Ugo è Frangipanorum germine eodem parente progeneri fratres plurimo auro , gemmisque bene nunti variis in partes transiere . Venetiis recipitur Michael , quem fama generosi sanguinis inter primores suos celissimus Senatus ille adscripsit , & ex eo propagata exindè est Anicia Frangipania Michaelia Familia , Ducum , & Heroum serie clarissima , de cujus origine , & successu Panvinus lib. 4. cap. 3. certissimus suffultus documentis ex antiquis Venetæ Reip. Archivis . Alii alias in partes abiire gloria belli , & divitiarum copia ubique fulgentissimi . Constat siquidem ex Aniciana Arbore per Orbem ramos plures protensos fuisse , quibus referuntur plures æque nobilissimæ gentium stirpes , diversis adscitæ nomenclaturis , prout rerum gestarum tulit eventus , vel majorum voluntas , vel associatio induxit in posteros . Hinc Fulginatem hanc nostram Eliseam jam conjectari licet ex rerum Florentinarum Scriptoribus , ex illo diffusisse Eliseo Frangipanio , qui Florentiam adiit adhibitus à Carolo Magno Florentinæ Civitatis rebus refarciendis , quas olim dejecerat immanis Totila . Florentiæ igitur cum substitisset nobilissimus ipse Eliseus , nobili ejus Civitatis cœtui consociatus prolem multiplicem suscepit . Ex qua natus Cacciaguida , qui nobili Ferrariensi Fœminæ de Aldigheriis copulatus , ex ea , quos suscepit natos , de Aldigheriis sunt nuncupati . Prodiit ex his Dantes Etruscus Poeta , & ejus avi poësis facilè Princeps : nuptiarum nexu cum Gemma de Donatis liberos habuit Dantes , quorum alter Petrus dictus Veronam adiit celebrem Italiæ Urbem , & ex eo inclyta Veronensium familia Dantes illuxit , ut enarrat Fr. Aloysius Cætharinus lib. *della Nobiltà di Napoli* , edito Neap. an. 1599. fol. 141. Cum varia per Europæ loca pervagantes ejusmodi cele-

celeberrimi Viri, apud Germanos suas altas radices egissent, ut effatur Sigefridus Abbas, haud ambigimus aliquem ex Elisea sobole in Germaniam transmigrasse, ut eam ibi gentem inviseret, cum qua communem habebat natalium Romanam originem. Et hinc jam prodit Frangipanorum Eliseanæ arboris apud Fulginatenses primus Parens Caracciolus Leo, vulgò dictus *Caracciolo del Leone*. Leonis pronomen Aniciis, & Francipaniis assuetum comperimus ex antiquis tabulis. Petrus Leo Anicius Senator Urbis fuit, uti asserit Franciscus Zazzara *lib. della Nobiltà d'Italia*, ex eo progenitus est Leo Maximus, ut meminit Petrus Crescentius *lib. dell'Istoria d'Italia*: huic natus est Leo, a quo primum reboasse cognomentum de Frangipaniis arbitratur allegatus Zazzara, & hic ille est, qui genuit tergeminos illos superiùs enarratos Michaellem, Nicolaum, & Ugonem, quorum tamen progressus dum enarrat Contarinus, contendit Nicolaum Signiæ in Latio confedisse; ibique Comitum Signiæ lineam inchoasse: quæ siquidem propago antiquior est apud plerosque Scriptores, Ugonis verò professionem in Apuliam præterit, & absque heredibus extinctum scribit.

Jam nunc unde digressus est, ad Caracciolum Leonis regrediatur Genesis hujus calculus, qui certò certius asseritur in vetustissimis monumentis, & chartis, ex hujus Eliseorum stipitis radice succedentibus peperisse Atavos, suosque progenitores. Hic antiquum Aniciæ domus stemma suo militari in scuto gestavit erectum Leonem, & hunc purpureum in umbone aureo, quod peculiare insigne est Eliseanæ prosapiæ. Tertius Otho Imperator cum in Italiam, Romamque venit, Caracciolo Leonis genitum Eliseum secum duxit, præfecitque equitum militaribus copiis anno 996. & reversus in Germaniam instituit universi Italici Regni Vicarium Generalem. Huic Eliseo Romana Lavinia, quæ ex Cæsareo Neruæ stipite generosum stemma ostentabat, peperit Leonem Eliseum, qui Conradi II. Imp. nomine Latium frænavit, & equitum

equitum Dux copias in Saracenos movit an. 1036. de quo Zazzara lib. cit. p. 2. Arduinus ex eo natus Pontificiam Victoris II. aciem contra Saracenos duxit anno 1055. ut de eo scripsit Scipio Ammiratus lib. 2. hist. Florent. Ansaldus Arduini filius hujus arboris truncum deinde exornat, cui proximè succedit Alexander, qui primus Fulginium Eliseam familiam invexit anno 1186. quam fulgentissimam rectò progenitorum tramite in hodiernum usque diem Trinciis, & A&tiis associatam connubiis clariùs, & distinctè ob oculos ponimus in nostro Italiæ Sacræ post Ughellum opere in Fulginatensium Episcoporum serie, cum agimus de Episcopo Fr. Luca Borsiano ad annum 1490. cujus proneptis Nicolao Cybo genita, gloriæ majorum superstes surculus in Eliseam gentem suum nomen, successionemque transfudit matrimonio juncta Francisco Eliseo Fulginatensi Patritio. Seriem modò posteritati commendat, Evander Marchio Eliseus Viduantis Poloniæ Reginæ, quondam Regis Joannis conjugis, inter secretioris cubiculi nobiles adnumeratus, qui ad hujus generis non interrompendam deductionem Marchionem Carolum profeminavit ex uxorio connubio cum Marchionissa Marcellina de Liliis, pervetusta, & nobili progenie. Horum cæteri germani fratres Marchiones Vincentius, & Joannes Maria gentilitiæ generositatis superstites sunt, & ultimo loco natus anno 1668. Abbas Honufrius clericalem vitam amplexus multiplici literarum suppellectili dives acceptum virtutis patrimonium conservat, & auget, Summo Pontifici acceptissimus in recognoscendis Ecclesiarum Urbis statu, & decore Visitator Apostolicus adscitus, aliis piis operibus promovendis, fovendisque adhibetur.

S. PETRUS

S. PETRUS CONFESSOR

Fulginas, & Fulginatium Divus
Tutelarior: Petrus lacrymosus
nuncupatus, & Almificus.

ELOGIUM XXV.

PETRUM

Nobili Familia Crescia

Intuere Vivum

Quinimmò

Petrum in isto Christi Discipulum

Agnosce redivivum.

Utrumque lacrymantem respice.

Ast

Galileo Fulginatem dissimilem dicito

Illum juratum perfidia testem

Divini Judicis oculus in lacrymas solvit

Ut absolvat à crimine.

Petro in hoc

Nullus fuit Vesanus furor

Quem respiciat Christus ut corrigat.

Ideo lacrymas effundit

Jesum quia non videt

Et

*Et sibi obiicit pœnam ea carere Visione
Qua sola solatium hominis est.*

Vel sanè

Eruditus ad lacrymas infantili innocentia

Qua vagit inter praesepia

Et luget circumligata fasciis.

Sic prima libamina vita

Grandævus servavit innoxia.

Vel quippe Charitatis Victima

Prodiga pro sanguine lachrymarum emissionem

Iram superni tentat extinguere Numinis

Et largam fontibus impetrare veniam.

Satanicas ut talpas irrideat

Apertam qua semper exhorruere lucem

Intrepido aspectu contemplatur Solem

In hisce visibilibus

Imbutam radiis cognatâ Divinitatis Imaginē.

Et ò mirum !

Factus contemplator Majestatis

Non obruitur à gloria.

Quid si corpore ambulans in terris

Corde habitans in Cœlis est

Sapientis illud implet :

Justorum semita quasi lux splendens pro-

cedit, & CRESCIT usque ad perfe-

ctum diem. Prov. c. 14.

Perfe-

*Perfectum jam nunc diem tenet
 Gloriosus in conspectu Domini!
 Suorum ut fulgeant pectora flammis Etheriis
 Sua luce probat natale solum.
 Quo Lare quo Duce
 Ambulare in luce Fulgoris tui
 Si vis Fulginium
 Patria Patris, & Magni Patroni
 Ab eo qui fulgura in pluviam facit
 Vera Charitatis cum lacrymis incendia posce.*

Note.

NATUM sub annum 1243. nobili apud Fulginates
 Cresciorum progenie Petrum ab ipsa ineunte infan-
 tia deditum pietati cum sanctè educassent Parentes,
 horum adveniente orbitate ex assè hereditario opibus abun-
 dantem in seculo reliquerunt. Verùm ille operibus miseri-
 cordiæ, & sanctis quibusque exercitiis impensè intentus,
 omnibus in pauperes distributis, factus pauperrimus omnium,
 & præ omnibus peccatorem se reputans coram Deo, & ho-
 minibus, pro vero animæ thesauro lacrymas concupivit, &
 pro vitæ sempiternæ gaudio lacrymare in hac lacrymarum
 Valle didicit, eo divinæ Sapientiæ documento benè infor-
 matus: *Beati, qui lugent, quoniam ipsi consolabuntur. Matth.*
c. 5. Sed & effrænes in lacrymas provocabatur quotidè,
 quòd homines despecta cordis munditia voluntarentur in
 coeno iniquitatum, & pro siliquis porcorum verbum æternæ
 vitæ negligerent, & tam facile in Creatoris offensam labe-
 rentur

rentur pro ludicris mundi hujus. Itaque Deum summæ pietatis, deprecabatur; ut omnium miserator ad se converteret peccatorum mentes, interposita semper Deiparæ Virginis intercessione. Qua erga proximos charitate flagraret, ex eo eluxit, quod cum inopi, egenoque ut subveniret, nil aliud præter nudum corpus haberet, in perpetuam servitutem se vendidit cujusdam nobilis viri, & pretium inde acceptum in pauperes transfundit: sed liber dimissus, detecto semper capite, brachiis nudatus, & pedibus, cæterum cilicio, & vili sacco opertus in arctissima sensuum custodia incedebat, deditus piis exercitiis, & animarum salute procuranda, & à Deo sceleratis quibusque suffragio poenitentiae criminum veniam ut impetraret ea cibi paritate vitam duxit, ut quandoque jejunus sex dies, totidemque noctes traduxisset, contemplationi, & orationi addictus millies singulis diebus in genua procumbebat, præcipuè cum JESU nomen resonaret in ejus auribus; sacræ principis ædis campanaria turris præbebat ei lectulum nuda in humo; unde media qualibet nocte ad matutinas laudes exurgebat. Solis nitorem adeo adamabat, ut in Solem respiciens, nec hebetarentur ejus oculi, & in Sole maximo coeli hujus ornamento Jesum Christum veluti in suo tabernaculo sæpius conspiceret. Denique penso in subeundo asperriam Christianæ vitæ, sacra Lauretana Domo, Assissinate Portiuncula, & Romanis Apostolorum liminibus frequentius visitatis inter patrios lares, ac si in eremo vixisset, claritatem divinæ gloriæ, & arcana Deitatis semper in mentis recogitatione pervoluens octogenarius vegetem senectam detruncavit, juventutem renovans in cœlesti Beatorum requie die 18. Julii ann. 1323. Corpus in sacello ejus nomini dicato in Cathedrali asservatur, ejusque festum solemne ibidem recolitur sub ritu duplici, & primus post Felicianum Fulginatum Patronus est. De eo Ferrar. in Catal. SS. Ital. Bzovius ad ann. 1323. Ughell. loc. cit. Ludovicus Jacobillus, & Nicolaus Barnabo Vitam edidere. Congregatio Presbyterorum

terorum Charitatis hunc S. Petrum una cum S. Dominico
 Abbate sibi asciverunt in protectorem. Bonifacius IX. cer-
 tis præcipuis indulgentiis diem festum ejusdem illustrat.

Clarissima Sanctimonialis

A N N A V I R G O

Fulginas Ordinis Prædicatorum.

E L O G I U M XXVI.

Quid tuo ex nomine meditaris

A N N A

Annorum labilem numerum aternitatis in sinu

Cum fallaci mundi figura in nihilum abire ?

En Virgo Sapiens

Superum magisterio instructa

Semitam arripuit

Qua

Ad nunquam perituram cum bonis omnibus

Vitam felicissimè perveniret

Procul abiiciens

Divitias atque seculi voluptates

Tartareo spiritu corrumpentes

Animarum pulchritudinem

S 2

Et

*Et qua fecit
Facienda aliis proponens
Castrum aperuit
Clypeis munitum Evangelica perfectionis
Ad cultum*

AUGUSTISSIMAE DEIPARAE VIRGINIS
S. MARIAE DE POPULO
*Divis Regularis Observantia
Praesidibus appositis
Statutis Dominicani instituti.
Sic ubi suos è schola Dominici
Reperissent Praeceptores
Fulginea Virgines
Virtutum haberent Praecones
In aeternitatis aula.*

Nota.

FALLA gratia, & vana, quàm sit pulchritudo Mundi
hujus dum meditatur Anna prænobilis Virgo Fulgi-
nas in hortulis Evangelicæ perfectionis radiare sua
lilia voluit; adeoque genere, opibusque neglectis exædifi-
cato Monasterio sub invocatione S. Mariæ de Populo, cul-
tuque Dominicano, in eo humilitate, omnique sanctimoniz
laude effulsit ab anno 1295. usque ad 1348. quo ad cœlestis
sponsi amplexus vocata est. Nobile institutum jovit Bene-
dictus Decimus, dictus Undecimus ex Ordine Prædicato-
rum,

rum, confocians illud, cuso diplomate, omnibus, & singulis Prædicatorum Ordinis indultis, & privilegiis anno 1303. Inter coronamenta Virtutum, quibus in eo coruscarunt plurimæ Fulginales, commemorantur Lucretia Jacobucci Ugolini de Trinciis Fulgini Domini, soror germana Jacobi Saxovivensis Abbatis, quæ & regimen cum præclarè sustinisset hujus Cœnobii spiritum Deo consignavit anno 1454. altera est Seraphina Joanne Jacobo genita de Jacobillis nobili stirpe, quam illibatè conservatam summè commendandam transmissit ad posteros Ludovicus Jacobillus aureis moribus, literisque typis consignatis, celebris: Seraphina cum vita decedens animam emisit candidissimæ in columbæ speciem, unde testimonium suæ puritatis, simplicitatisque simul Evangelicæ testimonium daret ann. 1572. Tertia est Catharina item Fulginas Virgo, quam Angelorum colloquium aliquando illustravit. De his Hist. SS. Fulg. fol. 400. impressionis de ann. 1628. Durantes Dorius lib. 4. hist. Trinciæ, & Jacobill. to. 3. SS. Umbrix fol. 388.

BB. PHILIPPUS ET JACOBUS

Fulginales Ordin. Minor. pro fide
Catholica apud Bevaniam
Martyres.

ELOGIUM XXVII.

*En tetricas radiant per Umbras
Sævus dum cogit miles*

Roma-

*Romanam Umbros dediscere fidem
Gemina cæli sidera*

*PHILIPPUS & JACOBUS
Seraphica candidati militia.*

*Duos in hos superni fulgoris lumina
Geminum illud Apostolicum Sidus
Prolapsum dicito*

Philippum & Jacobum.

*Christi lucidissima sunt germina singuli
Suppares omnes*

*Ad lucē cæcutienti Orbi Evangelio quarendam
Et in eo omninò pares*

Quòd

*Christi causa mortem subiere cruentam.
Et hoc illud est*

*Quod mirentur quod adorent omnes
Martyris per orbitā munus obsignare Apostolicū.*

Notæ.

FACTIOSORUM Bevanæ Trinciorum dominationis
cohibere tumultus Trincii Fulginii Domini, seu in Um-
bria Apostolicæ Sedis Vicarii pro viribus satagentes
armatorum vim Bevaniam immiserunt, quorum pars
magna, & ipsi Duces Acatholici erant, Teutonici, atque
Britones, qui cædibus, & latrociniis inhiantes, sacra simul,
& pro-

& prophana loca evertentes lumen Romanæ Fidei extinguere satagebant . Hæc inter horum vires retrudere conabantur precibus , inclamationibus , & Evangelica prædicatione duo Minoritani Fratres, natali solo Fulginates , Philippus , & Jacobus , qui doctrina , & vitæ sanctimonia illustres jam diù antea Bevaniam, obedientiæ præcepto imposito, venerant, ut suo exemplo, & Evangelicis documentis Bevenates ad rectum Cœli callem promoverent . Horum opera dæmon profligatum se agnoscens, in eos odium, haud minus fidei, excitavit in armatis, furentibusque etherodoxis , qui illicò irruentes in Beatos viros immotæ mentis , & probitatis vulneribus confossos , madidosque sanguine è medio sustulerunt die 2. Septembris anno 1377. corpora in Topini proxima fluentia relinquentes projicienda . Ast noctu arcæ inclusa cum à fidelibus honestè ad conditorium deferrentur , ab hæreticis per vim in flumen dejiciuntur : sed , ò mirum! sursum natant , & contra torrentis impetum decurrunt , & propè Fulginium consistunt , unde à Clero , populoque devotissimè elevata in Cathedrale Templum solemniter deferuntur . Hæc interim hilari sonitu tintinnare campanæ sacræ turris Franciscani Conventus invisibili Angelica manu eas percutiente : itaque sacra Martyrum corpora ad eam Ecclesiam delata sunt , ubi publicæ venerationi prostant. De eis Martyrol. Francif. Doriſius in hist. Trincia lib. 4. Fr. Marcellus Ulyſſ. p. 2. Chron. Min. ad ann. 1377. Wadingus, & alii.

*Ex Divino instinctu Bethlehemiticum
Fulginii Monasterium Ordinis
Cisterciensis erigitur.*

ELOGIUM XXVIII.

*Ter geminis
Latere Fulginium exhilaratum feminis
Quarum Virtus unanimis tibi cœlitus irradiata
Excolendam aperit
Orbe majorem Bethlehem
Minimis quam licet
Finibus cœrcuit Tribus Juda
Trace ferociente dejectam
Sinu in tuo
Florifera Cistercii plantatione
Erectam
Barbaricus non sternit istam furor
Nec per scelera ascendet
Ad Christi natalis Arcem
Quam nata tuendis sideribus ipsis
Virginum choris inhabitat
Illa Duce Virginum
Qua Bethlehemiticum Deum parturit.
O Lucis Faber*

Rerum

Rerum te nasci Dominum
Bethlehem exiguu monstravit in antro
Lux certa
Docuitque cecos ingredi Regiam Solis :
En
Vestras radiat per Umbras
Saisque Fulgoribus vos implet
Solis ista Domus
Et hic esse Deum superosque clamat .
Fulginates
Huc accedite & illuminamini
Et innocidua luce
Micabit Religio vestra.

Notæ.

RELIGIONE, & virtute clarissimæ tres foeminæ, videlicet Morbida Januarii de Monte Vetere, Lucia Petruccii de Colle Mancio, Andreola Petri Gualdi è Cattanio Umbrorum Oppidis supernè afflatæ simul convenerunt, anno Christi circiter 1369. ut ex Ughello commendatum habemus in Fulginatium Antistitum serie num. 33. Tres igitur pietate insignes hæ foeminæ Deum in quod opus rogantes in ejus honorem præstantius se suaque bona impenderent significaret, factumque est; quòd Divinus fervor Fulginium ad Sacrorum Principem impelleret, deque ejus consilio, eoque adjuvante fundamenta jecerunt Cœnobii S. Mariæ de Bethlehem Benedictinæ Regulæ sacræ

sacrae Cisterciensium Reformationis, ut ibi Virgines Deo votæ lætanter suam vitam traducerent, quod equidem speciali Deiparae Virginis mandato interveniente peractum est, cum is Ordo primus omnium in Occidentali Ecclesia ipsi, ejusque nomini excitatum fuerit, quod illicò ratum habuit Bonifacius IX. an. 1400. summis illud gratiis, & privilegiis exornans dum Fulgini exceptus esset hospitio à Joanne Episcopo. Præfatae Mulieres Deo gratissimæ ibidem conquievere in Domino, & omnium prima Abbatissa Morbida fuit. Eodem suffragante Episcopo, & deprecante Ugolino Trincio Fulgini Domino, Viri Cistercienses S. Mariæ in Campis amplissimis Apostolicis indultis communiti sunt. Distractis Monasterii opibus excidere Viri, iisque successerunt Olivetani, sanctimoniales usque in hodiernum diem perseverant. Monumenta m. s. Lancellottus lib. 2. n. 69. Chron. Olivet. Jacobil. f. 3. pag. 322.

B. PAULUS TRINCIUS URSINUS

ROMANO-FULGINAS

Ord: Min. Reformationis S. Francisci
de Observantia, vulgò Fratrum
Calepodiatorum, Author.

ELOGIUM XXIX.

*Gaude & exulta satis Umbrorum tellus
Cælitum vera gloria irradiata fulgoribus
Tua intueri lumina socia.*

Quod

Quod lumen ASSISIENSIS FRANCISCUS ?

Quod Numen FULGINAS PAULUS ?

Æterni Solis nitidissimus radius uterque.

Supernis ignibus frigescentem ille exurit mundū

Templum suffulsi

Et contra Sisaram tenebrarum Principem

Siderum turba armavit Ecclesiam.

Solidam PAULUS

Franciscanis in artibus innovavit virtutem

ET MIRIFICUM DE OBSERVANTIA

Seraphicum excitavit in Orbe decus.

Pietatis astus Franciscus incendit in terris.

Ætheriis ignibus

Inflammarvit mortalium pectora Paulus :

Religionis magnū dedit incrementū Franciscus.

Ad Cælum composito

Splendescere fecit lumine Paulus

Seraphicis dum astuat studiis

Et arctissima vivendi jura

Gentem suam amplecti curat.

Ast magnum agnosce hunc Paulum

Tarsensi similem

Vas ille electionis

Nomen unde Christi Dei in Gentes diffusum.

Hic dextra Excelsi de repente mutans

In admiranda vita normam

T 2

Franc.

Francisci sobolem:

A solo ad Empireum raptus est ille:

Mirare delapsum ad hunc Empireum

Circum Turrim cœlitus ignitam

Clausus ubi latet ut servetur à noxis.

Pro Christo

Exoticus uterque Mundo

Et Apostolus & Seraphicus Paulus

Romana tamen uterque civilitate clarus:

Ille donatus iste natus

Materno stipite è Sereniss. Ursinorum prole

Trinciis copulata conjugio

Qui latè Fulginii Umbriaque tenuere sceptrâ

Trincium Ursinum Paulum

Colit modò

Patrem Patriâ

FULGINIUM

Fulgida regnantem in axe Cœli.

Notæ.

CLARISSIMA stirpe natus ex utroque parente Paulus genitorem agnovit Vannutium Trincium, e Fulginii, Nuceriæque dominis, matrem verò Octaviam Ursinam inter Romanos Proceres nobilissimo procreatam sanguine, & omnium suæ ætatis fœminarum spectatissimam: hujus in sinu

in finu ad omnem pietatem educatus, quatuordecim vix annos natus maximam in sui admirationem mortalium omnium traxit oculos; quippe qui Christianæ demissionis studio percitus, amplissima neglecta seculi pompa, ad Fulginatenſe Cœnobium Fratrum Conventualium Ordinis S. Franciſci demigravit, & ſanctæ converſationis habitum ſuſcepit anno 1323. atque, ut exactam Evangelicæ humilitatis legem impleſet, ſacris adſcribi Ordinibus modeſtiſſimè conſtantî ex animo renuens, inter laicos connumerari voluit; & qui ætate nedum, ſed & ſtatura corporis puſillus erat, Vice Pauli Fr. Paulutius cognominatus à vulgo deinceps fuit. Longè lucidiorem claritate natalium animi ſplendorem oſtentavit pauperrimo obvolutus Franciſci pallio, in vilioribus, & humillimis ſemper implicitus clauſtri exercitiis cum omnimoda propriæ voluntatis obdicatione. Cum ad religioſæ vitæ progreſſum multum conferre agnoviſſet ſenſuum depreſſio, & mentis in Deum elevatio, perpetuo jejunio carnem perdomuit, ciliciis, & variis corporis defatigationibus, mentem verò Divinis myſteriis contemplandis, & præcipuè ejus animus ſummè excruciabatur, quòd primævam Almi Patriarchæ Franciſci regulam nimium labefactatam inſpiceret: quare ejusdem ſervantiſſimus factus, mirabili exemplo, & Angelicis monitis ad veram Seraphicę militiæ teſſeram cœteros promovere ſtudebat: ſed qui laxiori cultu vitam fovebant, gravioribus conviciis Paulum infeſtari ſunt auſi. At ipſe ad lacrymas converſus, & preces, Crucifixum Jeſum inſtanter inſtantiſſimè adeò pulſavit, intercedente pro eo Virgine Matre, ut tandem aliquando factus voti compos potuerit ordinem ſuum à probis laxitatis vindicare. Egregia ſiquidem, & oportuna ſe præſentavit occaſio, anno excurrente 1368. In Franciſcano ejus reſidentię Fulginco Cœnobio Provinciale Capitulum celebraturi Minoritani Fratres aderant, iſque comitiis, præſeſſe advenerat Ordinis Generalis Miniſter; hunc ſumptuoſo excepiſt Hospitio Trincius de Trinciis Fulgini

Domi-

Dominus , & nostri Pauli Frater confobrinus . In eo capitulari congressu cum supremus Ordinis Antistes benè probasset quale , quantumque esset religiosæ vitæ , quæ in Paulo elucebat documentum ad alios excitandum ad purissimæ regularis observantiæ exercitia , eidem indulgit , ut secum assumptis sociis quatuor , vel sex , secederet in solitudinem cœnobioli nuncupati S. Bartholomæi in loco Pistiæ , seu Burliani Fulginei territorii , Camerinum versus , ibique cum suis collegis testatissima daret indicia vitæ severioris ad literam Franciscani Canonis . Primi qui Paulo adhæserunt , quorum Deus corda tetigerat , severioris observantiæ cupidine ducti , modò inter cœlites connumerati , fuere , & omnes laici , Beatus Angelus à Monte Leonis in Umbria , B. Joannes à Stronccone , B. Franciscus de Fabriano , B. Tomas de Fulgineo , cujus elogium infra dabimus , martyrii laurea decoratus à Deo , & B. Philippus de Tuderto . Digressi annes , Duce Paulo , ad S. Bartholomæi Burlianensem eremum , quem inter abrupta locorum , sylvas , & nemora nonnisi aspides , & bestiarum terrificationes excolebant , perrexerunt . Incolumes ibi , Jesu Christi nomine invocato , vitam duxere eo sub præceptorum jugo arctissimo , quorum auctor fuit Seraphicus Franciscus , & suis Cœnobitis observanda proposuit . Verùm cum per illa solitudinum aspera iter repetere valdè horridum esset , conterminos incolas , calepodiatos incedere , ut vidit , eos imiratus , calepodiatus ipse , cæterique ejus cœnobioli calepodiatii processere , factumque postea ; ut qui ejusmodi observantiæ alumni forent , calepodiatii vocitarentur . Agellum hunc majori operariorum numero excolendum postulavit Paulus , obtinuitque ab Ordinis præsidibus , uti concupierat , spectatæ observantiæ quicumque se ultrò offerrent sectatores , quos inter adnumerati sunt B. Joannes Perusinus , B. Ægidius Anglanus , & B. Laurentius Fabrianensis . Confluentium numero impar claustrii angustia , latè patuit deinde piorum suffragante adjutrice manu . Sed cum fama reli-

religiosissimè hujus reformationis increbresceret, plures alii per Umbriam conventus tale institutum amplexati sunt. Arsit demon, & injuriosus totus prodiit contra Paulum, & magis quam flammis, & ferro sævus perditissimorum hominum in sanctum virum dirissimas persecutiones movit, quas evasit, secretò subductus à Trincio consobrino suo Fulgini Domino, occultus permansit in ejus Fulginei palatii turri, ubi humi cubans lacrymis, orationibus, & inedia totum se Deo suumque institutum commendabat. Sed hæc inter erupit in prodigia, quæ latebat ardens lucerna. Noctæ quadam exilire ipsa de turri flammæ sunt visæ, creditumque magnum subjectum ignem eam vorare mansionem, accurrere viri, & certatim conscendere omnes, conspexere latentem Paulum raptum per aëra, & Divina circumfusus luce, quæ instar solis ignitos extra turrim radios emittebat. Sed cum jam splendidius emicaret in jugum veræ Observantiæ Seraphicæ aperiendæ per Orbem Fulginatis Pauli fervor, emollitum disparvit tenebrosus persecutorum agmen, atque è lucida Sede Petri Paulus iste ab Urbano V. facultate communitus est ann. 1370. in Urbe Fulginea extruendi sacra septa ad earum custodiam, quæ è foemineo sexu suam Deo desponsarent puritatem sub Divi Francisci invocatione, Tertiariarum nuncupanda, quæ suis redditibus uti possent ad religiosæ frugalitatis subsidium, cujusmodi instituti prima apud Italos cœnobia fuere Fulgini Deiparæ Virginis Annunciatæ, & aliorum SS. Trinitatis. Mox ad Brullianense in monte cœnobium reversus, ascetas suos consolatus, quos omnium primus severioris disciplinæ instaurator centuriaverat, in castris cœlestis hujus instituti familiam multiplicem brevi multiplicatam agnovit. Romana Aula, universaque Italia obstupescita legibus arctè adedò vivendi devinciri homines à modico laico fraterculo, nonnisi Divinam providentiam in eo admirata est, atque benè perspecta viri sanctitate, Gregorius IX. superno adjutorio tam sanctum juvit opus, edito Apostolice Diplo-

Diplomate anno 1373. plures Ordinis hujuscemodi reformationi subegit, & de thesauris Divinæ largitatis maximis indulgentiis ditavit quoscumque Paulus ea observantiæ flamma incalcescentes suo sub regimine haberet. Dei, Ordinisque tam bellè zelanti honorem adfuit Ordinis Generalis Minister, delegata eidem omnimoda in ejusmodi reformatos de observantia facultate, cujus in arctissima custodia pervigilum esset, & in labenti ætate arctissimæ austeritatis observantissimus Fulginii in S. Francisci Conventu ærumnarum feriem clausit in gaudium Domini Dei sui exceptus die 17. Septembris anno 1391. ætatis octuagesimo primo, baptismalis innocentia cultor assiduus, quam illibatè servavit in virginitatis purissimo lilio. Et hæc apud Fulginates, & Romanos summa gloria Trinciæ, Ursineque familiæ, quod ex his prodierit tantus vir Seraphicæ virtutis instaurator, quæ modò Christianum Orbem implet, & Cælum Beatorum gaudiis cumulat. Classis hujus protinùs prodire SS. Bernardinus Senensis, & Joannes de Capistrano: qui inchoatum de observantia à Paulo opus, ad illud ampliandum non modicè insudarunt. Pauli extincti corpus expositum, & à confluyente populo summo in honore habitum in eo Franciscano Templo reconditum fuit. Pauli hujus eximia cum laude plures Ordinis scriptores meminere, quem post Patriarcham Franciscum præ cæteris fructificasse non dubitant asserere, & Beati titulo ab omnibus condecoratur. Gonzaga in Hist. Seraph. de eo hæc enunciat: *Beatus Paulus de Trinciis laicus Illustrissimi D. Ugolini de Trinciis Fulginei Domini consanguineus an. 1368. instituit Reformationem Observantiæ regularis in loco Pistie, sive Burliani in colle Florido.* De eo Wadingus, Ughell. & alii apud Jacobil. tom.2. SS. Umbriæ. Præter historiam Trinciæ familiæ. Ejus visenda imago supereminet portæ Claustrali S. Mariæ Angelorum Assiensiis agri, cum subjecto Stemmata Trinciæ, Ursinæque Romanæ familiæ, unde tantus prodit Seraphici Ordinis Fulgor.

B. HIE-

B. HIERONYMUS DE APTIS

Fulginas Ordinis Prædicatorum .

ELOGIUM XXX.

*Successione prolis de Aptis inclytum germen
Venerare Fulginium.*

HIERONYMUS *quas inde mortales tulit exuvias*

Sanctissimam in Aulam innoxit

Prædicatorum Ordinis

Et Dominici Agni

Vellere convestivit aureo:

Mox in Antistitum exemplar

Ex ove lectissima Cæli

Pastor fratrum delectus

Hanc præcellentiam virtutis probavit

Provocare amulatione sancta

Rigidioris observantia documenta.

Hoc illi pastoritia pondus

Humeris suis alios in cælum levare.

Quo tandem ipse

Et Virtutibus & prodigiis fulgētissimus pervenit

Invenitque plura cœuntia secum sidera

Ex germine suo.

V

Nota

GHERARDINO de Aptis Patritio Fulginate, & Cisterna Monaldesca Urbevetana, æquè nobilissimis progenitoribus, natus est Fulgini Hieronymus anno 1340. Perusæ Monachum induit Ordinis Prædicatorum, in literis humanioribus, divinisque summè profetis, & inter præcipuos Theologos Ordinis acclamatus est. Contubernales Viros sanctissimos sortitus, inter quos adnumerantur gloria cœlitum illustres B. Nicolaus de Bevania, & B. Petrus Alberinus Nobilis Romanus, qui dum Magisterio perfungeretur Sacri Apostolici Palatii, Maricano Gregi datus est Pontifex. Hieronymi præcipuum studium erat, quo facilius perdisceret vitam Sanctorum ad imitationem Ægyptii Antonii, e celebrioribus religiosæ vitæ cultoribus, quasi è lectissimis floribus, sicuti apes inde succos mellifluos hauriunt, ita ipse ex illis perfectiores virtutes extrahere, quibus animus depastus ad altiora evolare: Fulginium venit, præsedique fratribus Conventus illius S. Dominici, in quem ad hujus Civitatis Angelicas excubias Dominicanos suos, quorum ex Ordine erat Fr. Paparonus è Paparona gente nobili Romana Episcopus dum esset Fulginas, introduxerat an. 1269. floruit in eo regimen cum vitæ sanctimonia Hieronymi, re floruitque vigor disciplinæ Regularis, quam ad primævum S. Dominici fervorem excitavit deinde è Petri Cathedra B. Pius V. mox auxere S. Dominici cultum Fulginates pro ejus instituti Monialibus, Cœnobiis excitaris S. Mariæ de Populo anno 1295. eoque S. Mariæ Vallis viridis anno 1300. quod deinceps in unum coaluit cum eo S. Mariæ de Populo, hisque adjecit Hieronymus (ut asseritur) Moniales Tertii Ordinis Dominicani, vulgò nuncupatas de Pœnitentia. Hæc inter cum ejus sanctimonix fama increbresceret, ad celebre moderandum SS. Joannis, & Pauli Venetiarum Asceterium vocatur; ibi statarius

statarius exemplo , & præceptis ordines duxit ad æternæ vitæ pascua arctiori sub nexu regularis observantiæ : accedentium ad se ex ea amplissimi dominatus Urbe pulsatus , neminem passus est ad propria reverti , si non corde erga Deum succenso, culparum saltem rubore suffusum : ex eleemosinis ultrò elargitis cœnobium mirum in modum ampliavit. Denique sævissimè dum grassaretur pestis , qua precibus Divinam indignationem auvertere satagens , qua personali servitio omnibus subvenire studens , eodem ipse morbo tactus , à B. Roberto de Neapoli sui Ordinis , quem paulò antea ad hujus vitæ exitum animaverat, nec non S. Patriarcha Dominico , & Jesu Crucifixo è Cœlo sibi apparentibus confortatus in eo extremo agone Victor de cunctis mundi illecebris, & Dæmonum molitionibus ascendit in Cœlum in pervigilio S. Martyris Romani Laurentii anno 1393. Defuncto parentarunt solenni pompa Dux, Senatus, & Proceres Venetiarum ; & illicdò pia Religione cœpit frequentari Corpus à Deo miraculis illustratum . Historici Ordinis Beatitatis titulum ei adscribunt, in Fulginatensi Conventu, in Cathedrali Templo, & Aula Fulginei Magistratus ejus imago visitur splendoribus exornata , de quo Jacobill. tom. 2. Nec Hieronymus est unicum germen gentis nobilissimæ de Aptis , quod super sydera palmites suos extendit . Dubium sanè an nitidiùs in ea fullerint sanguinis claritudo, seu virtutum, sanctitatisque ornamenta . Videtis, quæ de Aptiis hæc hausit decora Saxo-vivense Archisterium in suis Præsulibus, & quæ nos pronunciamus in nostro post Ughellum opere Italiæ Sac. cum verba facimus de Vincentio de Aptis Balneoregiensi Episcopo, nunc Urbevetanæ Ecclesiæ præclarissimo Antistite.

B. A N T O N I U S

Ordinis Minorum apud Fulginates
Tertiarius Laicus.

E L O G I U M X X X I .

*Ad Cælum evolantem per semitas Sanctorum
Intuere Antonium*

*Qui
Hungaricis è sedibus
Cespite fortissimarum Gentium avulsus
Roma substitit Piaculari Anno
Et expiatum sordibus
In terra Sanctorum Cælum contemplatus
Assisiati Francisco
Unanimus esse cupiens
Similem cum eo*

*In cinere & cilicio vitam ducit
Charitatis Stigmatis & ipse inustus
Intimis non extimis ut ille.*

*Dei & proximi illaqueatus amore
Fulgida qua Cali essent
Laquearia quarit
Et Fulginii invenit*

Ubi

Ubi

*Sobolem conspiciens gravatam pondere terra
 Flagrat ut inflammet igne calesti
 Et astuantem Superni sub Flaminiis Umbra
 Curat agrotos
 Innocuosque è lactantium ubere abstrahens
 Docet innoxias inambulare Vias .
 Tantarum parens Virtutum
 Corporis cœn nebula extinctione
 Spiritu refulget
 Inter Seraphim Olympi .*

Notæ.

HUNGARORUM animos sibi devinxerat Bonifacius VIII. Romanus Pontifex intestina ejus Regni bella sedando expeditione Apostolici Legati à latere Cardinalis Ostiensis; habuitque exinde universam Hungariam Sedis Apostolicæ fiduciarium, & omnium primus Romanorum Pontificum edita constitutione ad Magnum in Urbe celebrandum Jubilæi annum excitavit Christianum Orbem, & suos præcæteris semper transmisit populorum choros Hungaria. Anno illo, qui à Christo nato enumerabatur 1350. affuit Antonius, ultrò arctatus acrioris poenitentiae modulis, qui delictum omne pro Christo supplicium in terra purpurata sanguine Apostolorum Principum, & tot millium Sanctorum Martyrum existimans in carne sua, Tertiariorum amictu Laicus homo sub clientela Sancti Affiliatis Francisci Romæ circum-

circumcingitur, & corde unus cum Francisco esse cupiens, Assisum venit, & sacra Francisci invisens, ubi natus, ubi denatus sit, atque charitate ex Deo erga proximum flagrare, sarcinam pretiosam esse ducens, Fulginii consedit ann. 1371. in Xenodochio, quod abundè te statur Fulginatensium pietatem, cum patens sit sub invocatione S. Spiritus excipiendis ægrotis omnibus, & recenter natis, quorum parentum pudor, seu vafri-
cies, vel quippè egestas à proprio repellit ubere: In eo Antonius non hospes è Pannoniæ finibus adveniens, sed veluti Civis, & Patritius miserabilium inter Fulginates, percitus Pneumatis æstu, conspicitur ab omnibus, se convolvere ægris, ipse plùs unus omnibus inservire omnibus; cœlesti solari clo-
quio; vulnera lambere lingua, sanos reddere terris, vel sal-
vos transmittere ad cœlos: tenellos natos, quos à mamma disiungunt nutrices, pectore excipit ipse suo, & salubriori pastu lac de Cœlo potat, cœlestibus disciplinis instruens, ut crescant in æternam salutem. Pontificum Clementis IV., & Nicolai itidem IV. Xenodochium hoc Romano S. Spiritus cum suis pertinentiis cum unitum, associatumque fuerit fir-
missimis diplomatibus, infantes illos, quos Fulginii incuna-
bula non caperent, & ipse in Romana suis brachiis, hume-
risque alacer transuehebat. Denique cumulis Virtutum onus-
tus, operibusque miris, summa in vitæ integritate obiit, laboribus nunquam fractus, tertio Idus Maii ann. 1398. Defuncti corpus Fulginatensium excoluit pietas in ejus Xe-
nodochii Ecclesia, ibique sepelivit. Lucem aspexit iterum anno 1608., & integrum repertum in Principis Aræ sinu ab omnibus veneratur, omnibus lucidissimum exemplar inde-
fessæ æmulationis circa ægrotantium curam. De eo Marty-
rolog. Francisc. hæc habet: *Fulginii in Umbria B. Antonii Hungari, Tertiarii, Confessoris admirandæ pietatis, charita-
tis, & humilitatis Viri.* De eodem Albertus Ponterbiensis, Wadingus, & alii apud Jacobillum.

B. PLACIDUS FULGINAS

Ordinis Ambrosiani.

ELOGIUM XXXII.

*Placidè qui vivit
 Vivit sanè vita beata.
 Quid est enim beatitudinem consequi
 Curis quàm procul à noxis
 Ducere Vitam?
 Hanc Fulginas PLACIDUS
 Speculatus in terris affecutus est in Cælis
 Et gustandam aliis dedit.
 Seque ut probaret verè placidum
 Divi Placidi Romani
 Inter Anachoretas & Cæli Cives
 Jure felicissimi
 Coluit nomen & omen sustinuit
 Et simul cum ipso conquievit in Cælis.
 O Ambo Beati.
 Incolumes per tela perque hostes ire
 Si placido inceserint animo
 Docuere omnes.*

Note

Note.

HONESTIS, & æque opulentis genitoribus natus est Placidus Fulginii anno 1338. Dum Maceratæ legum studiis incumberet, binos Religiosos hospitio excepit ejus Ordinis, quem Apostolorum dixere à S. Barnaba Mediolani instituti, & Ambrosiani ad nemus deinceps, cum ejus instaurator fuerit S. Ambrosius. Hospites suos cum audisset de mundi contemptu, & de Divinis mirabiliter eloquentes, divenditis libris, omnique suppellectili, & pretio in pauperes disperso, Lauretana Virgine primum salutata, mox Romam ingressus in Ecclesia S. Clementis ejus instituti habitum assumpsit. Hæc interim audita per nuncium Patruī morte apud Recinetensem Civitatem, illuc se contulit, & juxta demortui dispositionem propè & extrà muros ejusdem loci Cœnobium excitavit sub invocatione utriusque Joannis an. 1370. cui primus omnium præesse jussus est. Plures, qui beatiorē vitam capessere exoptabant, Placido se tradidere, quos omnes suo exemplo succis aspergens Evangelicæ perfectionis, sui instituti preclaros perfecit asseclas, quos inter enituere B. Philippus Civis Firmanus, qui Maceratæ Cœnobium posuit, B. Guardatus à Vissè Spoletinæ Diœcesis, & ipse hujus Congregationis fundamenta jecit in oppido Vissè, & B. Bartholomæus Recinetensis. Expressit in se Placidus eximiam Sanctorum lenitatem, orationis studium, in-victu paritatem, & omnem corporis macerationem. Lauretanæ Domus cultor præcipuus ad eam confluentes peregrinos profusa caritate omnes excipiebat. Præcipuum Patronum excoluit S. Placidum, ad cujus gloriam & ipse transiit die 5. Junii ann. 1398. Corpus excepit Recinatenſis Cathedralis, sed inde ab Angelis effossum, ad sui Cœnobii Ecclesiam delatum fuit, ubi conquiescit sub ara majori, à longiori ejus loci incolarum Recinatenſis dicitur, præsumiturque ab accolis Recinatenſis Civis.

Civis. De eo Ferrarius in Catal. SS. Ital. die 5. Junii. Et apud Jacobillum, in eo corrigendus, quod hujus obitus diem illum esse scribat, qui plurimis transactis seculis adscribitur apud Messanenſes S. Abbati, & Martyri Placido, cujus est ſolemnis quinta Octobris.

*Quinque Sanctimonialis Angeli monitū
Fulginium veniunt, & novum
S. Lucie Sacrarum Virginum
recluforium excitant.*

ELOGIUM XXXII.

*In ſummo fulges fulgore Fulginium
Evangelica rutilante lampade:
Ad Sponſi vocem
Quinque Viragines
Unde coronentur uti prudentes Virgines
Sinu dum excipis tuo
Quinque adimis aſtra polo.
Tuas Virgineas ut lampades
Inſeras Aſtris
Claudis inter lumina limina ſacra
Ubi metuenda inferis Virginum acies
Obſtringit Lucia Virgo Magna*
X *Bella*

*Bella qua Blanda qua trueulenta superans
Exuperare sexum fœminas docuit
Et oppignorare dexteras
Virginum Sponso.*

Notæ.

VIRGINIS titulo dignæ sunt fœminæ illæ, quæ validis animi viribus præditæ fortia facinora faciunt in pugna virtutis, adeoque cum prodierint quinque mulieres Vidua una, cæteræ Virgines, & omnes solemnî vinculo adstrictæ Christo sponso in sanctimonialium contubernio ad magna perpetranda Viraginum, & Heroidum nomen sibi usurpare dignè possunt, & quinque Virginibus Jesu voce commendatis meritò assimilari. Harum nomina genus, & res præclare gestas commemoramus. Andegavensibus Neapolitanum Regnum non sine cotendentium, & factiosorum jurgiis detinentibus, deterrimis afflictabatur Aprutium procerum, incolarumque discordiis, & ad arma hinc sæpius congregiebantur, perque familias viritim odia, & vexationes percresebant, adeout nec ipsis Deo sacris personis quietis locus esset; & conspirante dæmone iniqua ablegatione procul abire sunt jussæ nobilissimi generis mulieres Alexandrina è Dominis de Letto, & de Turre in Aprutio, Margarita ejus consobrina, Gemma præfatæ Margaritæ genitrix, Clara, Gemmæ filia, & Lisa, seu Rita Alexandrinæ soror germana: Alexandrina, & Margarita à teneris annis piè educatæ in patriæ Cœnobio Monachale velamentum sumferunt apud S. Claram ad normam secundi instituti, cæteræ in Sulmonensi Civitate inter Moniales cooptatæ sunt Agustiniani Ordinis. Omnes igitur exilio damnatæ una cum eorum consobrino æque

æque optimo viro Fr. Benedicto Cerio Ordinis Eremitarum S. Augustini, dum una secum omnes consulerent: ubinam reliquum ærumnosæ vitæ inter tot adversa absumerent? Ferocientem comprimere dæmonem, nobis non est metuendum, inclamavit Alexandrina, & Dux omnibus se exhibens implorato Divino auxilio, ea fide, qua quisque bellicosissimo animo contra hostes, & tenebrarum potestates procedit, ubi intellexerit, si Deus pro nobis quis contra vos, protinus Angelum bonum de Cœlo audivit; Fulginii sibi, suisque à Deo propitio paratum salutis locum, & ad cœli delicias thalamum. Pervenere Fulginium, sese coram Episcopo procumbentes suum aperuere fundandi cœnobium incensum desiderium, benignè auditæ, & per humaniter à sacrorum Antistite exceptæ sunt, qui super ea re profusis orationibus Divinum cum explorasset consilium, ipso agente Episcopo, & summo-pere opibus suis juvante Conrado Trincio Fulginii Domino, celebre S. Lucie Virginis, & Martyris cœnobium extulit muros anno 1425. ad Virginum firmam custodiam sub Regulari Observantia Franciscanæ temperationis Regulæ clarissarum arctioris. Incoluerant olim illud idem Monasterium ex Divi Augustini moderamine Moniales, ex quarum recessu ad illud S. Mariæ de Cruce, hoc S. Lucie oblitteratum, penè collapsum in ruinis jacebat. Triennio post ab exordio clarissarum in eo S. Lucie cœnobio, Martinus V. quo melius instruerentur in iis, quæ Franciscani Ordinis sunt, præceptores ejusdem perpetuò Fratres de observantia instituit, qui in Fulginati Conventu S. Bartholomæi eximie religiositatis fama Deo mancipati videbantur. Insonuit per ora omnium Luciani hujus Monasterii sanctitas, compulsi que ad se confluere ex primoribus Italiæ Civitatibus nobiliores Virgines, quæ deinceps sublimiorem Monachalis perfectionis gradum attingere cupientes primam arctissimæ observantiæ regulam amplexatæ sunt anno 1476. cum antea secundam profiterentur, & ejusdem initia cæteris per Italiam dedissent. Sed, &

Alexandrina egregii hujus operis auctrix præcipua laudabili sanctitate cum plurimum profecisset, diuque Monialibus hinc in Abbatissæ gradu præfuisset, evolavit ad superos die 3. Aprilis ann. 1458. plura perpetrasse miracula fertur, quæ inter illud est aquæ salientis sicco in loco dum excavaretur pro Monasterii usibus puteus, & decrefcentis ad mensuram, quam ipsa ei præscripserat. Martyrol. Franciscanum titulo Beatae Alexandrinam decorat. De eadem Wadingus, aliique apud Jacobillum. Monasterii hujus foundationem lunculenter describit Gonzaga in Historia Seraphica, de eadem meminit Ughell. in Fulgin. serie nu. 38. Beato pariter exitu conquieverunt Gemma nobilis Matrona cum ex se natis Margarita, & Clara, atque Lisa, seu Rita ejus nepte, & Alexandrinæ sorore germana, de quibus Jacobillus in suis de Sanctis Umbriæ tomis. Sed, & Fr. Benedictus Carius Gemmæ nepos peregrinationis, & passionum socius ex Ord. S. Augustini, extructo ex Divino monitu Perusiæ Conventu S. Mariæ Novellæ Congregationis Perusiæ, alioque consecuto S. Nicolai Fulgini, in eo obiit sanctissimè. Hæc faustè contigere Jacobo Berti ex Elmia prænobili Fulginate familia è Comitibus S. Christinæ dignissimo Episcopo, qui hæroicis cum implefset exemplis suum gregem, inter optimos commemorandus in memoria æterna, terris ereptus est ann. 1437.

B. A N G E L I N A

In Connubio Virgo, & apud Fulginate
Sanctimonialium Ord.

Min. Mater præcipua.

E L O G I U M XXXIV.

Nullus magè dignus Arce Olympi

Quàm qui candida fert Lilia

Puritatis Angelica

Cujus hoc signum clarius est

Quod Angeli in Cælo

Neque nubunt neque nubentur.

Quid si homines nubant.

Et impollutum servant Virgineum Decus?

Castà placet superis, ut prophanus loquitur vates

En scio

Majorem subituros Angelis gloriam.

In corpore quippe Virgineam ducere vitam

Plusquam Angelicum est.

Cæli igitur Viraginem vertice dignam

ANGELINAM intuemini

Magna abjecta seculi pompa

Christi nuditate præclaram

Et

Et in seculi connubio
 Angelica Virginitate praeulgidam.
 Quid mirum si Angeli nomen elucet in famina
 Quae & in gloria connubii
 Angelicam puritatem praefert?
 Fulgoribus hac tuis cerno inserta Lilia
 Fulginium
 Virgo & Parens
 Poperit Angelina sino in tuo
 Latè Diffusos per Orbem Virginum choros
 Tertiariarum Seraphica religionis Auctrix.
 An non miretur quisque
 Sæctas leges conjugii illibata servasse fadera pacis
 Cum perpetuo Virginitatis candore
 Et caelestis Sponsi multiplici fœtu implere munia
 JESU VIRGINUM VIRGINI
 Consociando Virgines?
 O digna Deo fœmina
 Et in superis par Angelis
 Quorum nominis omen habes
 Omnis labe immunis.

Notæ.

JACOBUS è nobilissima progenie de Montemarte Comitum Montis Martis Corbaræ, Tringine, Tignarti, Vatuni, aliorumque Oppidorum, ex Annæ Angiolellæ Comitum Marciani, Montis Jovis, &c. in sui prolem suscepit Angelinam, quæ vix duodennis, tertio post anno à parentibus nuptui tradita Joanni de Termis Comiti Civitellæ in Aprutinis, cum quo pari consensu Virginitatem servavit. Viro sublato S. Francisci Tertiariæ habitum suscepit, Neapoli subsistens, & nefarie à perditis hominibus accusata apud Ladislaum Regem, dum is una secum mente revolvit ignes, quibus vivam comburat Angelinam, hæc Regi se coram præsentat, ardentes prunas illibato in sinu deferens, Ladislaum interpellans, ut opere compleat, quod mente recogitat: hinc obstupefactus Rex Angelinam veneratur, quæ dispersis opibus in pauperes, inter cætera miracula, quæ Deus per ipsam operatus est, Neapoli mortuum vitæ remisit. Facultate impetrata Urbani VI. quam deinde ratam habuit Bonifatius IX. Tertiariarum Ordinem in Claustris instituit, obstrinxitque substantialibus Regularium Votis, cui exordium fecit Fulginii in Monasterio S. Annæ, cujus odor sanctitatis cum ubique spargeretur, evenit, ut Romæ, Florentiæ, Viterbii, plurimisque aliis in locis ipsa Angelina alia Monasteria auspiciatissime fundaverit, quorum omnium regimen sustinuit. Denique infirmitate correpta, & in excessu mentis rapta in Deum, ipsi conjuncta est in Cœlis die 14. Julii 1435. Corpus Fulginii sepelitur, & venerationi patet clarum miraculis in Ecclesia S. Francisci: de ea Martyr. Franc. Gonzaga, Valerius, Marianus, Wandungus, Ughel. & alii apud Jacobib.

B. MAR-

B. MARGARITA VIRGO

Fulginas, & Abbatissa ex Ord. Min.

ELOGIUM XXXV.

*Ecquis neget
 Sub Solis radiis
 Ostream converti
 Pretiosam in Margaritam?
 Tale dat decus fulgor Fulginia tuus
 Ut in sinu qua generata est
 Gemmula tuo
 Non secus exornas
 Ac sub Sole concha rubescit humor.
 Te nata invaluit Margarita
 Qua molli excussa aura
 Fæminei sexus
 Decorat inclyta Virgo virile pectus.
 Sic Christum allicit
 Ut eo illustrante
 Vitiatus seculi humor
 Margarito fulgenti assimiletur
 Et majorem insuper fulgorem
 Gemma ardentis præferat*

Quas

*Quas claudunt adaperita cunctis
Dare Conchylia gemmas.*

Notæ.

MULTA gloria, & religiosæ virtutis incremento præfulsit Margarita modicis nata parentibus apud Fulginates anno 1378. Hanc sibi puellari in ætate conjunxit alumnam Beata Angelina in S. Annæ Virginum sepimento, quam paulò antea excitaverat, ut in Angelina enarravimus. Cum in eo Monasterio summis Seraphicæ disciplinæ meritis ad Cœlum contendere sanctimoniales per Italiam pervulgatum esset, mulierum agmina undique confluebant, ut ibi ad eam religiosæ vitæ rationem admitterentur. Sed ubi Angelina brevi epilogò personarum multiplicem virtutem Evangelicæ perfectionis, viginti videlicet tantum Monialium numero commensurabatur; ut postulantium votis satis esset, aliud excitavit regulare Domicilium sub invocatione Virginis, Martyrisque Romanæ Sanctæ Agnetis anno 1399. & præ cæteris suis alumnis Margaritam mente Deo vigilem agnoscens; eidem in Abbatissæ Ministerio præesse voluit. Mox à Deo precibus expostulavit, ut sibi propitius adesset, & ædes numero adventantium impares, subsidio aliquo posset dilatare: evenitque ita: nam per obitum consanguineæ cujusdam suæ, ex hujus sibi obveniente hæreditario asse, Monasterii spatia ampliavit anno 1402. summo amore, summoque regularis observantiæ jure illud deinde administravit Margarita, & à se nuncupatum à vulgo audit *delle Margaritole*: cujus virtus cum maximè elucesceret ab Angelina excitatæ Reformationis ex indulto Apostolico ministra generalis delecta est ad noviter excitanda Virginum

Y

cœno-

cœnobia, & ex eo reverſa Fulginium S. Catharinæ Civitatis Spoleti Angelinæ ad cœleſtem claritatem Sanctorum translata in ea generali præfectura ſuffecta eſt, & ipſa metam laborum prope attingens, à vinculis hujus vitæ placida morte ſoluta eſt die Patavino Antonio ſacra, quem uti præcipuum patronum colebat anno Domini 1442. Corpus ad beatitudinis obſequia in ipſa S. Agnetis Eccleſia aſſervatur. Hanc commemorant Martyrol. Franciſc. Wadingus, Marian. in Chron. Ord. Min. & alii apud Jacobil. t. 1.

B. PAULA VIRGO

Fulginas Ordinis Minorum.

ELOGIUM XXXVI

*Agere, & pati fortia
 Quod Romanum eſt
 Magis majora prodere
 Chriſtiadum eſſe
 Docuit Romana Paula
 Caſarum Sanguine creta
 Dominici Praſeſis religione clarior:
 Aſt nunc ambitioſa contentione
 PAULA FULGINAS
 Prodit in Orbem
 Romana Heroidas aequatura Virtutes
 vel*

*Vel fermè puella
 Herculeo ausu
 Litem fecit illecebris omnibus
 Et Victrix
 Carnis astum
 Damonis astum
 Mundi fastum
 Subegit
 Et in Syriam
 Si non cum seniore trajecit
 Evangelicum superum in Orbem
 Transmigravit
 Cineritio circumvoluta amictu
 Triplici colligata funiculo
 Apostolica perfectionis
 Religiosa vita ad stuporem
 Cursum confecit
 Fortiter gradiens
 Innixa super dilectum suum
 Illi amoris Cruce affixa incumbens
 In deliciis habuit
 Consortem omnium esse passionum:
 Et quod viriliter gessit
 Apostolus Paulus
 Nec sibi defuit
 Stimulus carnis Sathan*

*Pro meriti materia habere
 Et gloria triumphi
 Insidiantis caput conterere:
 Quid mirum!*
*Si nullis deterrita hostilis nequitia jaculis
 Per medios hostium cuneos
 Imperterrita ad sidera evolavit?
 Vigor illi ad ardua fuit
 Panis de cælo prestitus
 Qui cibus est fortium.
 Tanto munita munimine
 Aspera queque superans
 Suo sibi spiritu
 Respirare JESU Spiritum agnovit.*

Notæ.

PAULAM Fulginii nobiliter natam vitæ contempla-
 tricis cupido adolescentulam adeo vehementer affe-
 cit, ut aufugiens è deliciis domus paternæ, inter Ter-
 tiarias Ordinis Minoritani in reclusorio S. Annæ, quam citissi-
 mē adscribi voluerit, quod evenit anno 1419. Cumque Be-
 ta Angelina ad formam facultatis Pontificiæ (ut supra enar-
 ravimus) Aquilæ in vestinis sanctimonialium cœnobium
 fundasset sub invocatione S. Elifabeth, regulam, quam ob-
 servandam proposuerat, rigidiore exemplo cæteris demon-
 straret, Paulam una cum Antonia Florentina Virgine alu-
 mna

mna sua eum in locum transmisit . Graviter cum ambæ institissent cæptæ regulari disciplinæ annos quatuordecim , primævum S. Francisci institutum ad unguem observare cupientes , eo imbutis S. Elisabeth Monialibus , cooperante S. Joanne de Capistrano , & indulgente Nicolao V. anno 1447. solemni ritu deductis è Tertiariarum Elisabethano Cœnobio quatuordecim ex iisdem transmigrarunt in aliud , cœteroqui oblitteratum , Corporis Christi nuncupatum , novam hanc Seraphicam vitam à magna austeritate exorsam, astante Divino spiritu, citissimè centum ferè Virgines ex eadem Civitate, eodemque in Angelico ergastulo amplexatæ sunt . Sed & Paula mirum sanctitatis exemplar paupertatis dum esset , humilitatis , obedientiæ , atque puritatis custos rigidissima præsidio suffulta orationum, jejuniorum, omnisque generis asperitatum , ita corpus suum in servitutem redigens , adeo frequentes dæmonum tentationes circa illecebras carnis subivit , ut jam ferè collabantem se agnosceret : sed ex consilio sapientissimi Confessarii integra nocte perseverans coram Sanctissimæ Eucharistiæ Altari , & jam cum lacrymis precibus effusus Deiparam simul Virginem deprecata esset , ex Altaris thalamo visibili forma procedens Christus Deus solatus ancillam suam , omnem in ea iniquum fomitis æstum restinxit , & repressus , profligatusque est fornicarius Dæmon , qui unus , & alterius amassii formam sæpius mentitus ad impura Virginem Paulam sollicitare ausus fuerat : Deinceps frequentiori Dominici corporis esu, & gratia jugiter contemplationis cum reficeretur , à Jesu sponso suo meruit vocari ad cœli nuptias eademmet die , qua S. Paula Romana eidem inter superos associata fuerat ante annos 1066. cum Paulæ Fulginatis obitus incidisset in diem 26. Januarii anni 1470. Romanam coluit semper Fulginas , seseque illi obstrinxit , ut sibi esset , & stimulus , & solatium ad capeffendam Sanctorum viam ; corpus sustulere Moniales , & vice aromatum lacrymis perfuderunt universa Civitate ad funus confluyente .

Marty-

Martyrologium Franciscanum ejus recolit nomen die 21. Decembris, qua ejusdem sacra lipsana elevata sunt in decentiorem locum, Deo enunciante Viraginis hujus Sanctimoniam miraculorum gratia. Scripsere de eadem Gonzaga p.2. in Mon. Aquil. Prov. S. Bernardini, Cimarellus Chron. Min. p.4. vol.2. fol.916. Fr. Marcus Chron. Ord. Min. p.3. lib.7. c.14. Fr. Marian. Flor. l.5. c.39. Valerianus de SS. Foeminis Ord. Min. c.41. lib.2. Bzovius. Wadingus, & alii apud Jacobillum t.1. de SS. Umbriae.

B^e SCHOLASTICA VIRGO

Fulginas, & Abbatissa Ordinis
Franciscani.

ELOGIUM XXXVII.

Cælestibus implexam studiis
SCHOLASTICAM contemplare Fulginium.
Humana sapientia moles ibi credita est vilis
Ubi rerū omniū summa est una alterave litera

A Ω

Litera si quas plures habes
Ad insaniam te ducunt.
Superfluum & Anxietas est.
Intermedias ediscere
Ubi Principium est idem & Finis

A Ω

Mens

Mens hoc studio est galeata Sholaistica.

In magnis humilis in imis celsa

Solum JESUM scire voluit & hunc crucifixum.

Hac dat scire & frui

A Ω

Sapientibus abscondita seculi

Revelata parvulis.

Notæ.

B. SCHOLASTICA septennis vitam innocentissimam è seculo transtulit in Cœnobium S. Lucie, ibique Monacham induit, & professionem emisit: severiori sub jugo Franciscanam Regulam sustinuit: quare ad summum activæ, & contemplatricis vitæ ascendit, cum præcipuè in moderandis Monialibus Abbatissæ fungeretur officio, de ejus hæroicis virtutibus admirabilia enarrantur præcipuè in custodia sensuum, in exercitiis obedientiæ, profundissimæ humilitatis, & arctissimæ paupertatis. In hac schola Virtutum divino plena magisterio adeo refulsit in Fulginatium Urbe, ut demortuam anno 1489. Venerarentur omnes. Corpus sinu suo refovet S. Lucie Ecclesia. Recolitur ejus memoria ab Arturo in Martyrol. Francisc. ad diem 30. Octob. Jacobillus eam reiecit in diem 22. Julii. Wadingus dignis effert laudibus tom. 7. ad ann. 1489. num. 7.

B. A N-

B. ANGELINA A SPOLETO

Virgo, Monialis S. Luciaë
Fulginii.

ELOGIUM XXXVIII.

*Hic ubi Lucia Luminibus
Cælum cæcis ipsis illuceſſit
ANGELINAM perfundit Angelico fulgore.
Haustam è cælo sapientiam prodit
Futura prædicens
Terrena despicit raptâ in altum
Contemplabunda superum.
Quàm malè consultò Sathan adest
Satellitio suo flagra pallorem incendia
Obiiciens
Vindicem dum conspicit Virginum Antistitem
Nomen ipsum Angelina Numen est
Quod delet Inferni flammâs.
En loquimini vos Manes Beati
Angelina precibus è Purgatorii ignibus
Ad refrigerii sedem elati.*

Note.

B ANGELINA Antonii filia à Spoletò miris à tenera ætate Divinæ gratiæ donis præventa habitum Sanctimonialium Ordinis S. Francisci in Monasterio S. Luciæ Fulginiî humiliter exposulavit, & obtinuit. Sponso Christo in summo vitæ rigore deserviens divino afflata spiritu, dono prophetiæ enituit: Silentii custos amantissima fuit, & contemplationi dedita, quæ esset gloria cœlitum multiplici experimento didicit. Furibundus sæpius in eam dæmon totus prodiit, plagisque cruentis adeo ausus est visibiliter cedere, ut aliquando semimortuam reliquerit: Adfuere languenti cum Deipara Virgine SS. Joannes dilectus Christi discipulus, Maria Magdalena Christi amore saucia, & Clara Virgo Assisienfis, à quibus cum benigno affatu consolaretur sanitati restituta est, & à Clara intellexit; quo capitis velamento, quo scapulare utendum esset. Annis, meritisque onusta in extremo vitæ agone hoc sibi gratum vidit: Purgatorii quâplures animas, quæ illi gratias agebant, quod ejus precibus, & meritis sedatis, & extinctis purgatorii flammis ad Deum felicissimè transirent. Obiit die 22. Julii circa annum 1497. de qua videtis Jacobil. t.2. Arturum in Martyrol. Francisc. Wadingum t.7. ad ann.1490. num.8.

B. COECILIA PERUSINA

Sanctimonialis Virgo Fulginas
Ordinis Minorum.

ELOGIUM XXXIX.

*Accensissimum gratiarum lumen
Descendens à Patre Luminum
Copiosis fulgoribus dum replet Fulginium
Grata diffusione Perusinam Viraginem
Pervadit.*

*Et Seculi thalamo destinatam
Ad Angelicas nuptias cælesti Sponso
Absumendas*

Feliciter pertrahit.

Helena hæc est

Claro sanguine creta

Et in sterili conjugio divinitus impetrata:

Non ea qua dementavit Orbem

Sed cujus pulcritudine illectus

Cælestis clamat sponsus

Averte oculos tuos à me:

Quia ipsi avolare me fecerunt. cant.6.

Ad nivei moris Amasium currit

Et

Et Seraphico exastuans Flamine

Seraphica septa

Ad Fulginate ingreditur,

Ubi humana sortis nomen abiiciens

Celestis amulatrix Coecilia

Oculatis & Sanctis moribus

CAECILIA deinceps est.

Ne unquam ejus obtutus ad terrena obliquentur

Caca mundo.

In S. Lucia coenobio

Lucidissima coelo vivens

Ad perfectiorem Divinorum charismatum vitā

Sacras Deo Virgines hortatur

Et arctiori nexu Evangelica paupertatis

Perstringit

Illud suadens

Si verè divites esse cupitis veras divitias amate.

Digna cordium Hecatomben facta

Æqua lance contendunt

Plura Angelica puritatis conditoria

Ut fidelius perfectiusque operentur

Fulginate Cæcilia

Spiritu reformari.

Omniū gaudia Magisterio & vitæ exemplis

Cum saturasset

Ex his Umbris Lucem æternam

*Præstolari omnes
Fulgentissimo exitu docuit.*

Notæ.

SANCTI Bernardini beneficio ex sterili conjugio Matre Leonarda ex nobilibus de Ramazzano, & Genitore Francilco de Coppolis Perusinis semel, & iterum Senatoria dignitate Romana præfulgido nata est Helena, à parentibus unice dilecta, quia unica eorundem filiatio; perspecta perspicacissimi ingenii in literis cum pari pietate sacris, & humanis, Græcè, & Latinè educata, admiraculum profecit, propter generis nobilitatem, & hereditarias opes, tum etiam propter corporis venustatem, & animi dotes, plures ex primoribus ad ejus nuptias conspirabant: à Patre prælatus est omnibus Rodolphus Signorellus æquè nobilis, & opulentus inter Perusinos, eique thalami delitiæ designatæ sunt: hæc interim supremum diem obiit genitor. Helena paternis soluta obsequiis, obsequentior erga Deum, Rodulphi spem omnem elusit, clàm recedens Fulginium venit, cum quibusdam scæminis fidissimis concivibus suis, & Monasterium ingressa S. Lucie laudabili fama regularis observantiæ præclarum, sub severiori Franciscani instituti observantia, abrenunciatis seculi pompis, & opibus, Christo dilecto suo per emissionem solemnem professionis desponsata est, Helenæ oblitterato, & Cæciliæ in honorem Romanæ Virginis, & Martyris assumpto nomine. Clara adeo prodigia habebantur ejus religiosæ perfectionis apud incolas omnes Fulginæ Civitatis, ut desuper Monasterii turrim, cujus intima Cœcilia inhabitabat, noctu flammigerus globus, ardens, lucens, & non comburens sæpius visus fuerit. Excitus fama tantæ scæminæ hujus

jus sanctimonix Nicolaus V. eam Perusum transmisit comitantibus plurimis aliis Luciani asceterii Monialibus, ut iis S. Mariæ Montis Lucis altioris virtutis iter ostenderet, quod egregiè effecit, illud suo exemplo mirabiliter explanans anno 1448. ea consumata Apostolica expeditione Fulginium rediit, confeditque Abbatissa in priori Cœnobio, & primam S. Claræ severiorem regulam suis Monialibus observandam proposuit, & huic omnes protinùs, Deo afflante se submisere, quare divenditis bonis omnibus, ex quibus certos annuos redditus retrahebant, & pretio in alios Monasterii, & Ecclesiæ usus converso, ad veræ paupertatis cultum, deinceps, ex iis, quæ ex eleemosinis piorum ultrò obvenirent egestatem omnem sublevare statuerunt, ita tale ex Divina Providentia propositum approbante Sixto IV. anno 1477. exordiente, die siquidem 25. Januarii Doctoris Gentium Conversioni sacra hoc novum austerioris vitæ genus, quàm libentissimè agmen istud Deo votum mulierum iterato regulari voto suscepit. Superiori anno idem Pontifex Monasterii suavi odore perfusus illud invisit, & Apostolica liberalitate inibi inclusas perpetua plenaria indulgentia dotavit; si præmissa peccatorum discussione, & Eucharistici panis esu in interiori Oratorio Dominicam orationem cum Salutatione ad Deiparam Angelica quinquies recitaverint. Tanti S. Lucie Fulginii instituti exemplo Moniales S. Claræ Civitatis Urbini ad hanc perfectiorem vitæ frugem transmigrare exoptantes precibus interpositis Urbinatum Ducis, iteratò laboriosum opus sustinuit Cœcilia, docuitque Urbinates Clarissas ad normam sui instituti impensius cœlesti Sponso deservire, rediitque deinde ad propria, complures de ejusmodi vitæ ratione, quas coram nequibat, scripto docuit. Speciali charitatis vinculo literis se obstrinxit Beatæ Eustochio Sanctimonialium Montis Virginis Civitatis Messanæ in Sicilia Abbatissæ; hæc Eustochii (nunc Beatitatis claritudine inter Cœlites præfulgentis) Romanæ Matronæ thalamo nata, quæ deinde sublato viro nobili Catanensi

ranensi tertiariis S. Claræ nomen dedit, quas inter omni virtute profecit; sed ex ea Eustochium progenita, vana cum præcelleret adolescentulas alias corporis pulchritudine, oderat ipsa dolosam hanc speciem, quam in animæ perniciem alię adamare consuecunt: quare hanc deturpare studiis omnibus intenta, jejuniis, variisque corporis macerationibus, depulit omnem venustatem, veluti callidi hostis escam ad infanos decipiendos mortales. Et quod concupierat amplexa Christi connubium in ejus puritate decessit Messianæ die 22. Januarii 1486. Cœcilia verò altera die ineuntis anni 1500 ex humanis sanctissimè decessit, miraculis, gratiisque cœlestibus pluribus cumulata. De ea Martyrol. Francisc. sub titulo Beatæ, ejusque visuntur imagines splendoribus exornatæ, Codex M. S. Monast. S. Lucie. Marcus Ulisponen. in Chron. Ord. Min. p. 3. l. 7. c. 9. Tossignanus in Catal. BB. Ord. & lib. 1. hist. Seraph. Valerianus lib. 2. de SS. fœminis Ord. Min. Cimarellus, & alii apud Jacobil. Corpus septennium post effusum incorruptum elatum est. Genitrix ejus pari sanctitatis exitu inter Moniales, pauperibus opibus distributis, sub nomine Sororis Leonardæ vitam clausit hanc mortalem.

Venerabilis Soror

LUCIA VIRGO FULGINAS

Monialis, & Abbatissa Ordinis
Minorum.

ELOGIUM XL.

*Tu major te semper ipsa videris
Fulginea Civitas*

Lucis

*Lucis cum laude dum ubique triumphas
Digna diffundens tua lumina mundo*

Tuis nitescit

Augusta Perusia clara fulgoribus

Ad splendorem dum habet

FULGINEAM LUCIAM

Qua veluti Lucina de Cælo

Seraphicis Virginum choreis

Tota effunditur.

Notæ.

LUCIAM Fulginii honesto progenitam parente adolescentulam excepit inter Moniales suas S. Lucie Monasterium, ubi cum ad miraculum proficeret virtutibus in omnibus religiosæ observantiæ, delecta est à B. Cœcilia pro reformando cœnobio Clarissarum Montis Lucis Perusiæ, ut in Beata Cœcilia proximè enarravimus, & in eo opere cum præ cæteris honorem zelare Divini Sponsi videretur universo eo Virginum cœtu acclamante novæ reformationi Abbatissa præsedet annis viginti sex. Dedita nocturnis, & diurnis piæ religionis exercitiis, & in omnia misericordiæ opera profusissima, plurimis dignata cœlitus gratiis consecuta est cum Christo die 9. Decembris, anno salutari 1499. quinquagesimo primo incolatus Perusini cœnobii. Hanc titulo Beatæ celebrat Franciscana Ephemeris. Eodem anno ordinante Alexandro VI. duodecim sanctimoniales Fulginatis cœnobii S. Lucie adhuc in eo vitam agente B. Cœcilia traductæ sunt ad informandum Sanctimoniales S. Mariæ de Colle-

Collemata prope, & extra muros Perusinos noviter institutas
opera Franciscæ Longæ Perusinæ Tertiariæ. De his Wadingus
ad ann. 1499. & alii apud Jacobil. tom. 3. fol. 159.

B. FRANCISCUS A BRIXIA

Confessor Ordinis Minorum
apud Fulginium.

ELOGIUM XLI.

*Brixienſis FRANCISCI
Clareſcunt geſta Fulgini
Hic Seraphici Protoparentis
Nomen tenuit inſtitutum & mores.
Adeo pauperum amans ut in annona ſterilitate
Ad conſluentium alimoniam
Eduſium omne ſibi ſuiſque ſubtraheret
Sortitus inde primogenita Cæli
Divinam dum habuit providentiam
Sui ſuorumque ſolicitam
Religioſam ad menſam immiſſis
Piſtoribus ſuperni Patris familias.
Nec minori prodigio
Saluti animarum proſpiciens
Factus ſuimet hoſtis*

Doner

*Donec flagris jejuniis & lacrymis
 Impiorum duritiem emolliret
 Et precibus pretium
 Fecisse pœnitentibus agnosceret .
 Ita confossus telo Divinae charitatis
 Latus ad gaudia cœlorum properavit .*

Notæ.

BEATUS Franciscus Brixie natus, suos natales cœlesti forte innovavit professus institutum Seraphici Francisci, cujus tam bellè præclarè gesta æmulatus est, ut in eo S. Patris imago reflorescere visa fuerit. In Umbriam missus, & fratrum contubernio SS. Annuntiæ Cæsarum præsidere jussus. Paupertatis, puritatisque rigidissimus cultor, & in animarum salute procuranda sollicitus, se quibusque arduis pœnis pro iisdem in holocaustum se Deo offerebat. Hinc ad ipsum confluere conterminæ gentes, sive ad probrorum excussionem in sacramentali pœnitentia, sive ad animi, corporisque languores curandos. Interim in summa frumenti penuria unde non esset ventris esuriem pascere, ad se recurrentes ut nutriat, suis alumnis, cibos quos paraverat alendis, in alienos dispergit, sed adest Deus, & ipse induit curas Francisci, quas ejus famulus implicuerat in pauperes præstita de cœlo annona fratrum mensæ. Talis ac tantus dispensator fidelis Fulginium vocatur, & moderandis sacris Franciscani Ordinis Virginibus cœnobii S. Lucie adhibetur, quarum cum spiritum probaret ad arctiora quæque obsequia Seraphici instituti, & ipsum consulerent Fulgines pro merimoniis æternæ vitæ, supremam diem obiit 26. Augusti, aliis 4. Junii an. 1523. tumulatus in sui Ordinis S. Bartholomæi

A a

mæi

mæi Ecclesia prope , & extra Fulginii muros . De eo Marty-
rol. Francisc. sub tit. Beati . Wadingus tom.5. ad ann.1466.
& tom.8. ad ann.1523. Gonzaga , & alii apud Jacobill. t.2.
SS. Umbriæ .

Dignus Dei Famulus
AUGUSTINUS FULGINAS
Ordinis Minorum .
E L O G I U M XLII.

Audit è Cælo quàm mala sint tempora
FULGINAS AUGUSTINUS
Et in squallore & luctu
Quantas sit luitura pœnas
Urbs Orbis Parens
Quove Pastore
Ineluctabili obsidio
Dispergendus sit Grex
Et Domina Gentium
Barbarico eluctanda furore :
Tot inter adversa
Una salus est
Suffocatis flagitiis
Orbem

Cum

Cum Urbis Pietas è Postliminio redibit

Respiraturum deinceps

Et Divino delectu

E Seraphico sinu prodituram gentem

Uno prodigiosam miraculo ,

Quòd

Sanctissimi Antesignani Francisci

Exemplo

Pro divitiis habitura si:

Nihil omninò habere

Et omnium rerum humanarum

Si urgeret necessitas

Solum Deum rogaret

Qui illi omnia erogaret .

Sic pauper & humilis

Cum pari sobole

FRANCISCUS

Dum mundum egreditur

Cælum dives ingreditur .

Notæ.

EX rerum futurarum præfagiis quisque agnoscat; quis, & qualis fuerit Augustinus iste apud Fulginates natus, & renatus in sinu arctioris observantiæ Seraphici instituti, cognomento illuminatus dictus, quia Divino Spiritu

tu plenus plures in voces Vaticinii erupit, & inde ex eventu subsecuto agnovit Orbis, verum esse, quod antea prædixerat. Homo quippè, & nullis literarum studiis excultus, & inter confratres suos purè laicus, sed de Divinis mysteriis benè edoctus orationis, & meditationum præcipuè de Passione Domini frequentia. Spiritu enim cum aliquando ferretur in Deum in Assisienti Ecclesia S. Mariæ Angelorum, effunderetque preces pro felici, salubrique decursu Pontificatus Adriani VI. brevi discessurum ex hac luce mortali eum Sanctissimum Antistitem, & cujus nominis, & cujus nationis, Clementis videlicet VII. tempore, in Italiam Romanque futuram cruentam grassationem didicit, & manifestavit: tanti mali causam agnovit iniquissima populi peccata, & post eam tempestatem mox secururam tranquillitatem, iratum Deum si Urbs Orbis parens vera deliniret poenitentia, quæ plurimum increbresceret, nova sub eodem Pontifice emergente reformatione Seraphici Instituti: ut eventu comprobatum fuit. Matthæus Bassus cum Divino instinctu ad pristinum decorem instaurare vellet Francisci institutum, habitu, & forma ad literam descripta Religiosæ vitæ Angelo Duce coram Clemente VII. se præsentavit, & Divinæ Voluntatis argumentis permotus Pontifex tandem suo diplomate potestatem fecit, novum hoc sodalitium excitandi, quod Capucinatorum dicitur. Cum recens electus esset Clemens VII. ne videret excidium Israel Dei, obierat diè octava Augusti ingressus in gaudium Domini Dei sui, cujus sub nuncupatione Alluminati Viri Dei præclara mentio est: De his Boverius t. 1. *Annal. Capuc.* an. 1524. n. 40. & 41. Joseph Silos l. 3. *hist. Teat. P. Stephanus Pepe in vita B. Cajetani*, Fr. Matthæus Salodien. in *Chron. Capuc.* t. 1. Bzovius ad an. 1527.

Christiane Virtutis fecunda Virgo
MARTHA FULGINAS
ABBATISSA

Ordinis S. Benedicti.

ELOGIUM XLIII.

Et Fulginium suam MARTHAM habet

Qua circa plurima

Nec turbatur nec increpatur à Domino

Fecunda solitudine intenta

Parare Domino Plebem perfectam

Cujus optima pars est

Qua in Maria commendatur.

Tunc enim maximè operosa

Cum magis otietur

In contemplatricis vita modulis

Æterno sistens Virginum sponso

Virgines suas.

Terrestri namque Paradiso

Lucidiores adium formas

In Umbris posuit.

Ubi

Nullus

*Nullus astus & procul ab omni astu
 Tartarei Aspidis
 Tranquillum haberent delictum
 Donec
 Majus & Melius
 Cum Dei Filio
 Inextricabile conjugium
 Assequantur in cælis:*

Notæ.

MARTHA Fulginii sortita claros natales Virginitatis firmissimum propositum, ut perpetuò servaret, Casinensium Virginum cœnobium Ordinis S. Benedicti ingressa est, ibique magna cum regulari observantia vivens, ejus virtutum sparsa latè fama, plurimos compulit ad eam vocandam, sive pro instauranda Monastica disciplina, sive pro noviter excitandis ad ejus vivendi formam sanctimonialium cœnobiis in Umbriæ finibus. Fabius Vigil Spoletanus Episcopus, qui Martham optimè noverat, cum antea Fulginatium dum Pontifex esset, in Oppido Cefarum suæ Diœcesis ad informandum Monasterium recens extructum sub titulo S. Agnetis Virginis, & Martyris, Martham Fulginatem præstò esse voluit, quæ jam antea eademmet in eodem loco alterum erudierat juxta ejusdem instituti Deo acceptissimum Canonem. S. Agnetis Monasterii regimen suscepit Martha, diuque Abbatisæ onus cum sustinisset, eodem, quo ipsa spiritu erga dilectum Jesum fervens erat, suas Moniales ducens ad æternæ vitæ pascua, servata vitæ innocentia,

centia, & sanctimonie fama apud omnes, obdormivit in Domino anno 1559. de ea Monumenta Monasterii S. Agnetis Cesarum, & Jacobil. t. 3. pag. 322.

Institutio Oratorii

B O N I J E S U

Congregationis S. Philippi Nerii
Per Ven. P. D. Jo. Baptistam
Vitellium nobilem
Fulginatem.

ELOGIUM XLIV.

*Cum allusione ad Fulginii dulcedinem
Ex Sacchari dulciariis, qua ibi efformantur:
Ita ut in vulgi facetiis vocetur: Foligno
delle strade inzuccucrate &c.*

*Dulcia quaris Fulginium?
Dulcia siqua tenes
Non eliciunt anime gaudia.
Saccharo dulci tuo
Pascuntur pecudes eodemque rore cicada.
Corde pascitur Deus*

Eli-

Eliciusque summus
Corde pastus
Ad amplexus & oscula allicit
Qua exuperant mellis pocula.
Si verè dulce quaris
Quare
Qua invasit corda dulcedinem.
O suavis quàm tibi dat lingua sonitus
Dulce nomen super omne nomen

J E S U

JESU hoc nomen unum
Omnem hoc sensum implet
Et mentis vigorem
Dulcescit mirabiliter
Super omne bonum .

Scire si vis
Ineffabile est

Quia
Filius Altissimi
Sine Matre
Virginis filius
Sine Patre
Deus & Homo
Ex utroque parente natus
Æternus & in tempore
Summus & imus

Ema-

Emanuel nobiscum Deus
Mundi Salutare
Magni Consilii Angelus
Rex Pacificus
Sanctus Sanctorum mirabilis
Pastor bonus
Summè bonus
Salus mea Deus
Summi Patris cor
Super mel dulcis & omnia
Spes pœnitentium
Pius petentibus
Bonus quarentibus
Consolator optimus
Lumen Mentium
Sole serenior
Regnum Beatitudinis
Orbis Latitia

A Bethlehem Panis vivificus
Nazaret de luto fœcis flos cœlicus
Jerusalem in Pace imperans
Tribu Juda fortiter & suaviter disponens
Virga Jesse fructum datura nominis
Stirpe David robur sedens à Dextris Dei
Melchisedech Sacerdos & Pontifex in aternũ
Verè Sanctum & Terribile Nomen

Bb

Sola-

*Solatum & Honor Cælestis Patria
 Gemitibus replens Infernum
 Salute Mundum languidum
 Mundi tollens crimina.
 Aperitur tibi Fulginium
 Una in hoc nomine*

J E S U

*Fons omnium dulcedinum.
 Hoc est illud nomen novum
 Quod instillat Manna absconditum
 Et nemo novit nisi qui accipit.
 Apprehende hoc tibi inditum
 A clara Philippi Nerii Schola
 Et edisce à tanto cælite*

Qui

*Nil aliud præter JESUM desiderare scivit
 Cujus delectatus dulcedine
 Pectoris Portas aperuit
 Et JESU Nomen concupivit
 Cordi suo connubiali Fadere jungi
 Et pro dote*

*Septiformis Spiritus flammis
 Minutatim Viscera exuri
 Tantam si vis Fulginium
 Nominis concipere flammam*

JESU BONI

Domi-

*Domicilium ingredi
In cujus Thalamo habes Solem
Quem tot sidera colunt
Quot Philippi irradiat ignis
Et exuperant sacris ignibus imposita
J E S U
Libamina nominis
Dulciora super mel & favum.*

Notæ.

IL L U S T R A V E R A N T fulgoribus suis Fulginium Virilis, ſcæminique ſexus hæroes, & ſimul quàm plures hæroinæ jam uſque ad decimum ſextum Chriſtianæ ſalutis ſeculum, & hanc luminum exuberantiam ne probrum caliginis unquam obnubilaret, ab eo, qui in ſolis tabernaculo poſuit nomen ſuum, inoccidum ſplendorem accipere voluit de Patriæ ſuæ decore ſummè ſolicitus Venerabilis Pater Jo. Baptiſta Vitellius, qui ad ſplendores cœlitum quàm maximè proficiens in aula Congregationis Oratorii S. Philippi Nerii, ipſo Sancto adhuc ſuperſtite, hanc ut clarioribus ſemper multiplicaret ſcētibus, ipſum Sanctum imitatus, Fulginii Oratorium ſubſtruxit ſub invocatione BONI JESU. Hoc in loco quietis portum ſub auſpiciis tanti nominis invenire Concives ſuos invitavit: ibi coram vulgo, & promiſcuis nobilitatis Fulginæ ſacros libros interpretabatur, & abſtruſiora myſteria Chriſtiani Catechiſmi aperiebat, peccatores ad pœnitentiam amplecti, & peccata velut monſtra proſcindere ſolicitus, noctu diuque intentus, ſacramentorum uſum

B b 2

omni-

omnibus instillare, & ad religiosæ vitæ rationem quam plures trahere ; ex his celeberrima est Paula à S. Ursula , cui ædificandi Virginum collegium author fuit , ut infra enunciabimus , in pastoralis curæ onere sustinendo sui temporis Fulginatibus Episcopis indefesso in opere præstò fuit, & adeo pius, & eruditus extitit , quàm ipsi sacrorum Antistites sperarent ; Vidisses Fulginium ejus studio more Sanctorum triumphos reportare de Sathan , vitiisque omnibus : excessit , vir iste , verè Sacerdos Dei sanctus , Porphirio Feliciano apud Fulginates Pontificatum gerente . Qui (verba sunt nostri Ughelli in Fulginatium ferte n. 59.) propria primùm auctoritate uberem illam segetem exemplorum , quam bonus ille produxit , idoneis testibus scripto conclusit, cui Sacra Rituum Congregatio visa est subscripsisse , ita ut postea eandem illam optimi viri vitæ discussionem Urbanus VIII. Pontifex , iterùm sub fide dignis testibus Feliciano efformandam mandaverit; quò rectius Beatitudinis præmia eidem Vitellio à S. Sede decernerentur .

Ejus, qui Deus, & homo est JESU nomen clogiolo (et si audacter nimis) venerati sumus ; quod equidem solius filij de Virgine Matre ad salutem gentium progeniti proprium est , & Salvatorem significat , non hominum judicio , sed Divino consilio simul, & præcepto impositum est . Et si que alia divinitus imponenda sunt demonstrata, ad hoc unum JESU nomen referuntur , cum omnia indicent salutem, quam ipse daturus erat Angelis, & hominibus : ait enim Mellissius Bernardus : *Qui erexit hominem lapsum , dedit Angelo ne laboretur .* serm. 22. in cant.

Rev. Dei Servus

P A T E R

JO. BAPTISTA JACOBILLUS

Nobilis Fulginas , Sacerdos Ora-
torii S. Philippi Nerii .

E L O G I U M X L V .

*Si vis Virtutum fulgores
Largius mirari & imitari simul
Intuere*

JO. BAPTISTAM JACOBILLUM FULGINATEM:

*Admirandorum series hunc probat
Innocentia Custodem
Morum Magistrum*

Literarum studiis Romanis Clarum

Qua minitarentur funera vitiis

Quæve charitatis ardore

Terricolas ad Æthera tollerent

Hac voluit esse charismata sua.

Hinc pietatis avidus

Blandientem mundum spernere

Ferocientem premere .

Pro

*Pro Vita militia Pro Mortis tropheo
Sustulit.*

*Sacris initiatus
Arctissimam vivendi normam
Qua Sacerdotem decet
Amplexatus
Ad Evangelii messem astuans
Divini Verbi Præq̃ eximius
Et egregius Scriptor
Calamo & voce
Longè latèque Regiones emensus
Turbam peccatorum prosternit
Et innumeros populos
Sathana solutos à vinculis
Evangelica libertate recreat.
In egentes profusis opibus
Dignitatibus & deliciis neglectis
Pro fratribus anathema
Fieri cupiens
Inter Patres Oratorii
Orator cælestis
Æternam Triumphæ Gloriam
Adeptus est.*

Note

Notæ.

EFULGINII patritia gente Jacobilla natus est Jo. Baptista anno 1600. Parentes habuit Angelum conubiali toro adstrictum Camillæ Ghisleriæ nobili Romanæ, cui deinceps de Franchinis cognomentum venit ex hereditario asse Julii Franchini ejus propinqui, Ducis olim Pontificiæ cohortis equitum levis armaturæ Pontificante Gregorio XIII. Peractis studiis in Romano Societatis Jesu Atheneo, ad sacros Ordines gradum fecit, magisterio promotus optimi, eruditque Sacerdotis P. Pauli Mottæ Mediolanensis, & Evangelicæ prædicationi addictus, unaque cum eo ad animarum salutem ad simul convivendum plures Sacerdotes collegit sub invocatione Sancti Joseph in Ecclesia S. Laurentii in Damaso anno 1625., qui deinceps transiere ad sacram ædem S. Pantaleonis regionis Montium, qui usque nunc vigent ad omnem pietatem benè instructi tanti germinis dignissimi traduces, & ubi munimentum sibi Virtutum construit amicissimus noster D. Antonius Panicara laudatissima quaque ex parte digna Sacerdotis viri exæstuans, plurimis ominandis feliciter piis operibus adhibitus à Summis Pontificibus Innocentio XII., & Clemente XI. Zelo flagrans Jacobillus iste Ecclesiasticæ disciplinæ quâ voce, quâ scriptis cœlesti doctrina plenus omnium animas informare in viam salutis indefessè insudavit in Urbe, & extra, plures peragrando regiones. Pontifici Urbano VIII. Purpuratis Ecclesiæ Senatoribus, & Episcopis plurimis acceptissimus, pia quadam æmulatione quisque ad se tantum virum trahere contendebat, hinc Sanctimonialium cœnobiis adhibitus, & sacrorum Antistitum plurimo gregi, si quid horridum erat in hortulis Dominicæ plantationis, ad præclaros hæroicæ virtutis fructus excitans, amœnum faciebat: ea exarsit misericordia in pauperes, ut suos annuos mille anteorum redditus in ipsos

in ipsos disperderet . Probra , improba animarum detrimen-
ta , à perditissimo quolibet excutere satagens , Deum depre-
cabatur , ut in semet converteret justissimas suæ indignatio-
nis iras; ut evenit, gravissimis sæpius tentatus morbis, gestiens
ita peccatorum purgationem facere . Denique cum multum
profecisset in populo Dei, Camerini Patribus adscriptus Ora-
torii S. Philippi Nerii , dum gravissimè angeretur adver-
sa valetudine, horum corona stipatus ad gaudia transit Ange-
lorum in floreni adhuc ætate quadraginta sex annorum die
12. Martii salutis anno 1646. Corpus devoto confluenti po-
pulo expositum primò , deinde contumulatum fuit in ipsa
Congregationis Oratorii sacra Æde , cui in lapide cænota-
phium exculpfit ejus familiaris Sacerdos è Societate Jesu .
Vitam descripsit eruditus vir D. Theodorus de Benedictis
Bevanienfis Protonot. Apost. , & Prior Insignis Collegiæ
S. Laurentii Ispelli , quam in suo opere de SS. Umbriæ to. 3:
transcripsit ejus gentilis D. Ludovicus Jacobillus , quem
etiam & sidera per ævum coronent Fulginæ Patriæ .

Digna Dei Ancilla

S O R O R

PAULA A S. URSULA

Virgo Fulginas .

ELOGIUM XLVI

Nec una

Germanicarum Urbium maxima

Colonia Agrippina

Ursulanum Heroidum genus

Jactet

Jactet

*Faustis Ursula sub auspiciis.
Perpetuas Heroidum Colonias
Sidereis inglomerandas adibus*

Fulginas Heroïna

PAULA excitavit

Ut serio jactare quiverit

Militare sœmineum agmen

Nullo cruento pralio

Floribus ominosum virtutum

Hosti indicere

Et vera in fortitudine

Palmam arripere.

Terrestre cœlum esto Fulginiũ

Cui par est cum cœlo

Lucidas in terris instruere

Luminum acies

Qua magè micant

In Umbris

Qualibet stella rapido fixa Polo:

Notæ.

PAULA Bruffi, cui deinceps à susceptæ vitæ religiosæ tyrocinio de S. Ursula cognomentum venit, piis apud Fulginates exorta parentibus anno 1571. his decennis orbata, Virginum pervigilem Patronam sibi adoptavit in Ma-

Cc

trem,

trem, ejusque Divinissimo filio suam vovit virginitatem, quam perbellè excoluit magisterio docta Venerabilis Patris Joannis Baptistæ Vitellii, qui auctor fuerat Fulgineis Oratorii ad normam S. Philippi Nerii sub invocatione Boni JESU. Charitatis officium in instruendis præcipuè virginibus in viam salutis æternæ sanctissimè cum exerceret Vitellius, plurimæ tanto præceptori se adjungere puellæ. Horum ingenti cum animarum fructu quæ fiebant, & summo opere in edocendo eximia claritate rudimenta Christianæ professionis, cum Romam perlata esset fama, Cæsarem Cardinalem Baronium permovit ad manus adjutrices tanto operi porrigendas, & simul nihil magis ambitum, quò sanctius haberetur etiam à loci Episcopo Antonio Bizzonio Cive Romano, cujus auctoritate, & ope Baronii instituta est in Ecclesia S. Sebastiani Congregatio Virginum S. Ursulæ die 29. Junii Apostolorum nomine fausta anni 1600. juxta institutum B. Angelæ Brixienfis jam olim pro sua Diœcesi approbatum, & receptum à S. Carolo Borromæo, nonnullis aliis additis constitutionibus pro commodiore opportunitate Fulginatis loci; quæ deinde editæ, & approbatæ sunt ab Episcopo Porphirio Feliciano anno 1626. Huc plurimæ adventarunt illicò Fulginationum clariores scæminæ, quæ certatim mores expolire, omnes mundi affectus reprobare, & ad jussa æterni conditoris sese ipsas componere, unico tantum obedientiæ jugo erga proprium Episcopum se subiicientes, ex his nonnullæ in eo aperto cœnobiolo, cæteræ in suis paternis ædibus commorabantur, omnibus præerat ipsa Paula, quæ ab ætatis anno duodecimo ad usque septuagesimum sextum quotidie Eucharistico pabulo refecta, in sui corporis maceratione, & omnium virtutum profectu sanctitatis opinionem assecuta decessit die 20. Julii anno 1647. triduo corpus insepultum devotè accurrenti populo expositum fuit, humi traditum in Ursulano Oratorio. Vitam descripsit, & Romanis Typis mandavit Doctor Michael Angelus Fulginas Protonot. Apost. & Oratorii Prefbyter

byter Venerabilis hujus à sacris Confessionibus . De ea Her-
rera in Alphab. August. parte 2. Jacobil. &c. Eorum , quæ
præclarè gessit , extat processus auctoritate ordinaria compi-
latus anno 1651.

*Fulginio plauditur. eximia erga Deum ,
& Cælites pietate fulgentissimo .*

ELOGIUM XLVII.

*Nigrum hostile agmen
Ex orco erumpens
Ob nubilare Cælum
Et Lucida tenebris obtegere Numina
Mox ruit ad poenas
Luminum classe
Ceu Fulminum turbine
Erumpente è Fulginio .
Sunt hac
Qua per te surgunt
Castra Dei
Templa superba Divis
Septaque sacra
Tua Religionis monumenta certa :
Tanto coruscante fulgore
Crescit tibi semper honos*

FULGINIUM
Consona dans nomini
Digna facta Deo.

Notæ.

VERIS impletur, fecundaturque virtutibus gens illa, quæ benè sentit de Deo, rectoque in Deum cultu ad summum bonum pergit, eique adhærere omnibus animæ suæ viribus studet. Et profectò siquando nos avertit ab hac veri Dei veneratione vanus Idololatricus cultus arte Dæmonis devictos, & nostra culpa à recto ejus tramite deviantes, si lumine ejus excitati revertimus ad justitiæ iter summum illud Numen recognoscentes, & ita cognitum, quæ decet veneratione excolentes, talem esse. Dei erga nos ordinem experiemur, quòd cum nos, & hæc nostra gubernat, & dirigit, benè etiam providet, & decernit ex abyssò profundissima, & imperscrutabili sapientiæ per ea media, quæ justo suo judicio disponit, nos trahendo ad se, si trahentē sequimur, ut ipsomet, veluti summo nostro bono, ad quem tanquam ad condecens nostrum finem pergimus in æternum perfruamur. Et hæc est Religio nostra ex intelligentia S. Doctoris Augustini lib. 10. de Civit. Dei cap. 4. Ut quem amiseramus negligentes, religentes nostrum habeamus in vera fidei confessione, & cultu, exhibitione operum; cum verus Dei cultus internus, & externus simul accenseatur: *Unde simul, & Religio dicta perhibetur.*

Fulginates ante Christi salutarem confessionem, & si non haberent veram pietatem, quæ in præfata Dei cognitione, & cultu consistit, cum fervore charitatis: tamen in plurimis, quæ speciem virtutis præferebant, commendabiles, videlicet a summo

summo studio, & observantia civilis justitiæ, ab humana erga omnes fide, a moderatione animi in prosperis, & constantia in adversis, quæ quidem Romanis Ethnicis accomodat Divus August. lib. 2. de Civit. Dei c. 2. & ibi latissimè commentatur Coquæus, & in eo sensu satis audiendus Cicero allegatus ab Ughel. loc. cit. dum Fulginates valdè Religiosos fuisse affirmat.

Itaque obviam, & facilè ad veram pietatem cum se fecisset Fulginium, citissimè in fulginatum animos Evangelicæ Fidei Deus optimus Maximus lumen immisit, Apostoli Pauli Magisterio, & prædicatione intercedente: factumque est, quod Fulginea Civitas mente, & opere Magno Christianæ Religionis Imperio statim se subdidit, non impar Romæ in confessione fidei, pro eadem falsos Deos patrios, quos à deceptis majoribus acceperant, rejiciendo; in Deum verum Christum Dominum preces, grates, & laudes refundendo, sacras ædes, aras pro temporum ratione in ejusdem honorem erigendo: adeo ut in primoribus latissimæ quondam Umbriæ Civitatibus Fulginia refulserit coelitem fulgore, & fulgentissima semper, & hodieum perduret, nullis unquam hæresum maculis deturpata, nulla errorum caligine obnubilata: Clarissima semper, sive mediteris sanctissimos ejus Antistites in sacrorum Ritibus, & ducendis ad æternæ salutis pascua ovibus, sive Cives in observando ea Christianæ disciplinæ documenta, quæ acceperunt à primis fidei præconibus, fideique observantissimis cultoribus, qui nec dubitarunt dæsevientibus tyrannis sanguine suo Christi fidem irrigare, vel reddita Ecclesiæ pace compositis moribus, veluti floribus, eandem exornare, quaquaversum Cœlitibus consecrando sacella, eximii decoris extruendo templa, sacra septa, sive pro Virginum custodia, sive pro Religiosorum cœtu ad divinum opus diù noctūque præclariùs perurgendum, statuendo plures ibidem domus pro peregrinis hospitandis, infirmis, & projectis pueris excipiendis: laicorum verò ad omnem pietatem ibi prostant

prostant Confraternitates : Ex hujus Civitatis gremio tum viri, tum foeminae prodierunt , qui sanctimonia vitæ mirificè illustrarunt Ecclesiam, Ecclesiarum Pontifices , & Ordinum supremi Præsules , & Cœnobia , quæ capita novorum Ordinum , seu congregationum extitere, seu labantis observantiæ Regularis, ad eam, quæ a principio vigeat instaurandam: ut de his in decursu peracti hujus opuscoli indicavimus . Cæterum tanto pietatis studio erga Deum semper arserunt Fulginate, ut jure, optimèque pronunciari possit, quòd Fulgor Fulginii undequaque coruscans sit in splendoribus Sanctorum, sive qui in Cœlis æterna Dei luce perfruuntur , sive qui in terris usque ad diem Domini exercentur in operibus sanctis.

ALMO SACRORUM PRINCIPI
 Illustrissimo, & Reverendissimo Domino D. Julio Troilo Fulginatum Episcopo jejuno stilo, humilique elogio ad operis coronidem accedit Julius Lucentius Romanus Cisterciensis Ordinis Abbas, &c.

ELOGIUM XLVIII.

FULGINIO qui condis sacra jura JULI
Decet hoc opus tuo superbire nomine.
Micat & in aethere JULIUM sidus
Et fulget inter astra sicut inter ignes
Luna

Luna minores.

Multiplex Pontificum sibi poscit

Decus Fulginium

Æmulus tu veterum rutilas fulgore JULI.

Quis neget

Fulmineam Christi Plebem

Stellanti manu inferi tua Polo?

Nec tenebrosum timet orci furorem.

TROILUS adest fortior illo

In Danaos qui Priami Regna

Sorte sua consistere fecit.

TROILE tu noster

Solida Virtute Petri in Petra

Commissam tibi Gentem firmas in ævum

Et faustiori sidere

Latus attollis clariora ad Lumina Coeli.

F I N I S.

Omne bonum de super descendens

A PATRE LUMINUM, CUI SOLI

HONOR, ET GLORIA.

Ad Elogiorum Notas

I N D E X.

A

- A** *BEATUM Saxovivensis Monasterii successio.* pag. 76.
77.
Alani tergemini Viri Ord. Cisterciensis. 124. 125.
B. Alanus Saxovivensis qualis fuerit, cum Cisterciensi confunditur. 125. 126.
Albanus Cardinalis. Vide Jo. Franciscus.
B. Albertus à Comitibus Gualteriis Abbas Saxovivi. 86. 87.
Alexander Vinciolus Ord. Min. Episcopus Nucerinus pestem depulit. 104.
Alviana familia Tudertina. 86.
B. Angela Tertiaria Ord. Minorum Magistra Theologorum dicta. 120. 121.
B. Angelina Comitum de Monte Marte, & Marcianni proles in Connubio Virgo. 167. *Tertiaria sacco induitur.* *ibid.*
Formicarii criminis accusatur igne probat suam innocentiam. *ibid.* *Tertiarum Ordinem in claustris instituit, & alibi sub ejus magisterio propagatur.* *ibid.*
B. Angelina à Spoleto Sanctimonialis Fulginas. 177.
Anna Virgo Fulginas Monasterium S. Mariae de Populo extruit Dominicani Ritus. 140. *Florent in eo plurimæ Virgines.* 141.

D d

Anto-

Index.

- Antonius Panicara Sacerdos eximia virtutis memoratur.* 199.
B. Antonius Tertiarius Ord. Min. Infirmarius ferventissime
charitatis apud Fulginates. 157.
Apostolorum divisio per Orbem. 13.
Apostolus Paulus. Vide Paulus.
De Aptis familia ferax Virorum illustrium. 86. 154. 155.
B. Arnaldus Ord. Min. austerioris vita Vir. 120.
Augustinus Fulginas Ord. Min. illuminatus dictus mira præ-
dicat. 188.

B

- D** *E Barzis familia.* 42
S. Baruntii, seu Bubulei acta. 29..
Benedictus Cerii Ord. Eremit. Aug. dira passus sancte decedit
Fulginii. 164.
Apud Bidinium Fratres Minoritæ Martyres. 112.
Berardus de Trinciis Episcopus Fulginii. 104.
S. Bonfilius Auximanus Monachus, & Abbas, inde Episcopus
Fulginii. 90. 91. Ejus autoritate erigitur Saxovivi Cæ-
nobium. 93. Expeditionem excitat in Terram Sanctam,
& cum Cruce-signatis abit. 91. Mortuus reputatur, & ma-
net incognitus in locis Terra Sanctæ. ibid. Romam venit, &
detegitur, & ultrò cedit Cathedræ Pontificiæ, & redit ad
claustra, moritur in singularis jugis, & a S. Silvestro Ab-
bate Silvestrinorum Authore excolitur. 92.

C

- C** *Isfercensium Virginum Cænobium divinitus Fulginii eri-*
gitur. 145. Privilegiis munitur. ibid. Aliud pro viris
S. Mariæ in Campis excitatur. 146.
Cæcilia

Index.

- Cæcilia Perusina rejeclis seculi nuptiis Fulginii Monachalem vitam suscipit Ord. Min. 180. Expeditione sibi facta à Nicolao V. Perusinas Moniales Montis Lucis ad rigidiorém observantiam inducit. ibid. Abbatissa onus, dum sustinet in Luciano Cænobio Clarissarum arctiorem regulam excitat. ibid. Urbinum adit ad idem institutum propagandum. ibid.*
- S. Constantius Episcopus Perusianus apud Fulginium Martyr decedit. 40. mirabilis ejus Corporis Perusum delatio. ibid.*
- S. Crispoltus Umbris Evangelium prædicat. 28. Fulginatibus præest, Nucerinis, & Veſtoniensibus. ibid. Prestò est variis Umbriæ populis. 29. Nomine Deiparæ, & Apostoli Petri Cathedralém excitat. ibid. Martyrio coronatur Veſtoniensium Patronus. ibid. Teutillam sororem habuit. ibid. Ejus acta confusa examinantur. 30.*

D

- D E Deo bone sentire. 204.*
- Diomedea Insula Adriatici Maris incolatu S. Joannis Anachoreta consecrantur. 45.*
- Diomedea aves vulgò Artene earum pinguedo salutaris. 46.*
- S. Dominici Fulginatis natales, & progressus. 69. Factus Monachus patriam deserit, & Sabinensem solitudinem petit. ibid. Casinum adit, & in Sabinam redit. 70. Miraculis claret, & plura extruit Monasteria. ibid. Sorano præest ubi sanctè moritur, Sora præcipuus Tutelaris. 71. quantus fuerit inter Monachos. 72. in Patronum ascitus apud Fulginates. 139.*

E

- E Cleſſa extabant primis fidei temporibus. 4.*
- E Elisea nobilis Fulginea familia. 86. 131. Ex ea prodire illu-*

Index.

- illustres Viri. ibid.* In his Joannes Eliseus Minorita dictus
de Alvernia vir opinione Sanctitatis celebris. 130.
Elmia Fulginea familia. 105.
B. Eustochio Messanese Sanctimoniali dulci fœdere per literas
associatur B. Cœcilia Fulginas. 181.

F

- S** Felicianus Episcopus, & præcipuus Tutelaris Fulginii
qualis fuerit. 51. Solatur. SS. Abdon, & Sennen. dum
ad Martyrium trahuntur. 52. Ejus Apostolica delegatio
amplissima. *ibid.* Palladis Templum Fulginii evertit, &
Præcurfori Christi Cathedralē sacrat. *ibid.* In carcere enu-
tritur à S. Messalina. 53. Ejus Reliquiæ Metas ad Mosel-
lam cum aliis Sanctorum deferuntur. *ibid.* Corpus in Cathe-
drali reconditur, quæ ab eo denominatur. *ibid.* Elegantissi-
mæ structuræ mole exornatur à Dionysio de Rosciolis, & hæ-
reditariis opibus augetur à Salvio Patritio Fulgin. 53-54.
Fontis Avellane Congregationis exordia, & progressus. 102.
103.
Forum Flaminii Civitas Umbria. 21.
S. Franciscus Assisensis Fulginium venit, & devotè excipitur
ab Ermanno de Ermannis, & ad sui instituti professores ex-
cipiendos sepimentum extruit. 108. 109. plures sua tessera
Fulginates signavit, quos Cælum inter suos beatos admi-
sit. 109.
B. Franciscus Brixienſis Seraphici instituti rigidissimos custos.
185. S. Lucia Monialibus moderandis adhibetur. *ibid.*
Fulginates Cruce signati pro Christo in occisione gladii occum-
bunt. 92.
Fulginatum commendatur religio. 204. 205. item à nobilitate
literis, armorum usu, & antiquitate. *ibid.* 26.
Fulginium describitur, & ejus tum civiles, tum sacræ prero-
gative

Index .

gativæ indicantur. 17. usque ad 27. fidem hausit ab ipsis
Apostolorum temporibus. 8. Abundat sacris ædificiis 205.
ferax illustrium personarum. 206. sapius devastatum hono-
rificentius instauratur. 21. Crevit ruinis Fori flaminii. 22.
Deficit ad Fridericum 11. Imp. ibid. Perusinos Vindices
experitur: tuetur à S. Feliciano. ibid.

G

Gentium Apostolus Paulus. 12.
Gentium mores, qui commendabiles. 26.

H

Hermanus de Ermannis à S. Francisco inter suos excipi-
tur, & sanctè decedit. 109. ejus Familia celebris. ibid.
B. Hieronymus de Aptis Ord. Præd. 104. excitat primavi
instituti observantiam: ibid. Cænobium SS. Joannis, & Pau-
li Venetiarum moderandum suscipit: ibid. Demortuo Dux,
& Senatus jussa persolvunt. ibid.
Honorius Abbas de Eliseis commendatur. 134.
Hungaria, Bosnia, Bulgaria, aliæque Provinciæ Fidei Cat-
holicæ subiiciuntur à Fratribus minoritis. 111. 112.

I

Beatæ Jacobus, & Philippus Minoritæ in odium fidei tru-
cidantur. 143. Eorum Corporum mirabilis delatio. ibid.
JESU nomen quam dulce. 191. Sub ejus invocatione Orato-
rium erigitur S. Philippi Neri. 194.
Illuminati Sancti quatuor quales. 40. 41.
S. Joan.

Index.

- S. Joannes Fulginas Anachoreta, & Martyr. *quantæ Virtutis.*
44. usque ad 47.
- Jo. Baptista Jacobillus Sacerdos Oratorii S. Philippi Nerii .
199. Sacerdotum Collegium Romæ instituit sub invocatione
S. Josephi in Ecclesia S. Laurentii in Damaso, & transfertur
 in adem S. Pantaleonis Regionis montium . *ibid.*
- Jo. Baptista Vittellius Fundator Oratorii S. Philippi Nerii sub
 invocatione Boni Jesu. 202. Ad omnem pietatem puellarum
 frequentia condecoratur . *ibid.* In eo rudimenta fidei aptis-
 sime edocentur . *ibid.* Cæsar Cardinalis Baronius tantum
 opus fovet . *ibid.* Erigitur Virginum Congregatio S. Ur-
sula. *ibid.*
- Jo. Franciscus Albanus Brevium secretorum à secretis enuncia-
 tus Cardinalis in commendam accipit Abbatiam Casemarii
 Ord. Cisterciensis, & personaliter visitat, ejus redditus, ma-
 gis quàm in proprios suæ dignitatis, in Pauperum, & Eccle-
 siarum usus dispergit . 71. Ad Summum Pontificatum sub
 nomine Clementis XI. invitatus trahitur, ejus cura in repa-
 rando Casemarii prægrandi templo, & eo S. Dominici Ab-
 batis Sorani . 72.
- B. Joannes Trincius Episcopus Nucerinus an fuerit Monachus.
104.
- Jo. Vitellescus ditiones Ecclesia extinctis tyrannis recuperat .
96.
- Isidorus Clarius celebratissimus Monachus, & Abbas Casinen-
 sis, inde Episcopus Fulginas . 106.
- Julius Troilus modernus Episcopus Fulginas commendatur .
206. 207.

L

- B**eatus Leonardus Fulginas S. Francisco adiiicitur, & Pri-
 verni Sancte decumbit . 110.
- S. Levianus qualis fuerit . 40. Corpus S. Constantii Perusium
 defert .

.Index.

- desert. *ibid.* Impiis in sacrum Corpus deservientibus obsec-
catis lumen restituit, & in fide illuminat. *ibid.*
S. Lodolphus è Pamphiliorum Comitum progenie Fontis Avel-
lane Anachoretarum Dux. 102. Creatur Episcopus Eugu-
binus. *ibid.* Ad Monachalem vitam redit, & successores
excipit ex suis Monachis. 103.
B. Lucia novæ reformationis Clarissarum Abbatissa. 183.
S. Lucie Moniales Fulgines ætioris observantiæ. 181. Ea-
rum institutum approbat Sixtus IV. & eas invist, & dita
indulgentiis. *ibid.*
Lucianum Fulgini Virginum cænobium amplexatur primum
Seraphicum institutum, & per Italiam propagat. 163.

M

- B**eata Margarita excipitur à B. Angelina. 169. summis
flore virtutibus. *ibid.* Ab ea nuncupatum Fulgini Mon-
asterium delle Margaritole. *ibid.* Monialibus præficitur,
& Ministra generalis deligitur ex indulto Apostolico. 190.
S. Mariæ Dei Genitricis titulo prima Cathedralis Fulgini. 4.
Martana olim sedes. Episcopalis. 34.
Martha Fulginas Abbatissa ad informandum Monasterium
Oppidi Cesarum vocatur, Verbo, & exemplo omnibus profi-
cua. 190.
B. Martinus Minorita, & ejus effatum de his, qui occupan-
tur in officiis charitatis erga proximum. 110.
B. Matthæus Fulginas ex Ord. Min. 111.
Maynardus primus Saxovivensis Abbas sanctitate, & doctri-
na celebris. 83. 84.
Metropolitica Dignitas pretenfa ab Umbris, & Picenis reii-
citur. 32. 33.
De Monaldis, seu Monaldeschis familia. 86.

Nea-

Index.

N

N Eapolitanum Regnum factionibus discissum humana simul, & Divina perturbat. 162.
S. Nicolao Myrensi Teucra ex Diomedei insulis sacra. 46.

O

O Rdo Cisterciensis primus in Occidente in honorem Deiparae Virginis institutus. 146.
Ordo Seraphicus tum in viris, tum in feminis Fulginatibus mirabiliter instauratur. 70. 93. 150. 151. 167. 173. 180.

P

P Amphibia gens è Germania in Italiam deducta. 103. Eugubii inter praestantiores connumeratur familias. ibid. Ex ea ponit S. Lodolphus Author Monasterii, & Congregationis Fontis Avellanae. ibid. Clarus Eugubina insula: hunc pro suo Divo, nobili constructo sacello, Pamphili venerantur. ibid. Interrupta serie viros protulere insignes, ex his Innocentius X. Pontifex Maximus. 103.
B. Pasqualina seculi luxum suppeditat. 122.
Paula à S. Ursula qualis fuerit. 202. 203.
B. Paula Virgo Franciscanum rigidioris observantiae institutum amplectitur, & Aquilam in Vestinis desert. 173. A fornicario demone vexatur sancte obit. ibid.
S. Paulus Apostolus Fulginates instruit in fide, & certa genti facultatem tribuit ab ischiadum morbis curandi. 8. ejus Apostolatus qualis, & prerogativae praeteris Apostolis. ibid.

Index.

- ibid. usque ad 15. Paulus cur dexteram habet, & Petrus lavam.* 14.
- B. *Paulus Trincius Ursinus qualis fuerit.* 148. 149. *mirabilis Author reformationis S. Francisci de Observantia, vulgò Calepodiatorum.* 150. 151. 152.
- BB. *Philippus, & Jacobus Minoritæ Vitam profundunt pro fide Catholica.* 143. *mirabilis horum corporum Fulginium delatio. ibidem.*
- S. *Petrus è Cresciorum genere qualis, & quantus fuerit.* 137. *primus post Felicianum Fulginii Patronus.* 138. *Congregationis Presbyterorum Fulginii cum S. Dominico Abbate Protector.* 139.
- S. *Petrus Damiani Monachus Fontis Avellane.* 103. 104.
- Petrus de Hermannis S. Francisci Cœnobiolum ex truit.*
- B. *Placidus Fulginas hospitum alloquio ad religiosam vitam incenditur.* 160. *Lauretana Virginis cultor eximius. ibid. Ambrosianum institutum amplectitur. ibid. eo auctore plura extruuntur Monasteria, & in Recinetense moritur. ibid. Recinetenses suum esse Civem contendunt. ibid.*

Q

Q *Uinque Sanctimonialis Angeli monitu Fulginium veniunt, & Lucianum Monasterium excitant.* 162. *Quæ, & quales fuerint.* 163.

R

S *Raynaldus de Trinciis. 96. Virginitatem vovet, & Monachum induit. 97. Nucerrina Ecclesia præficitur, & Cœnobiū construit. ibid. nunquam sedit in Pontificia Cathedra. ibid. ejus mira gesta erga pauperes. ibid. denudata brachia in*
Ee
sacris

Index:

<i>sacris solemnitis Angeli operiunt . ibid. Cælestis igneus globus super ejus caput . ibid. sedens ad mensam Sacerdotem præfert Principi : Friderico Imp. resistit : ejus obitus , & præcipuus Nuceria Patronus .</i>	<i>98. unus ex septem Episcopis , qui divinitus datam indulgentiam portiuncula promulgarunt .</i>	<i>99.</i>
<i>Romana Urbis per Barbonicum exercitum excidium prædicitur .</i>		<i>188.</i>
<i>Romani Itali omnes .</i>		<i>20.</i>
<i>Romanorum cum Fulginatibus Societas .</i>	<i>19. 20</i>	<i>21.</i>
<i>Romanorum laus ex D. Augustino , & sacris Bibliis .</i>		<i>26.</i>

S

<i>Saxoniense Cænobium quale .</i>	<i>75. ejus exordia, progressus, donationes, & Abbatum successio .</i>	<i>76. 77. 78. 86. 87.</i>
<i>B. Scholastica Virgo Fulginas .</i>		<i>175.</i>
<i>Servorum B. Mariæ Ordo Fulginium introductus .</i>	<i>118. ex eodem B. Juliana . ibidem .</i>	
<i>Sidus in meridie obortum tres puellas Fulginium ducit .</i>	<i>115. harum eximia sanctitas . ibid. Cænobium extruicur . ibid.</i>	

T

<i>T</i>	<i>Remitis S. Mariæ una ex Diomedis insulis .</i>	<i>46. auripondus in his invenitur Deipara indicante . ibid. in honorem ejusdem absumitur à S. Joanne Fulginate Anachoreta, & Martyre . ibid. inhabitatur à Monachis , & Casini Abbati subiicitur .</i>	<i>47. his amotis cedit Cisterciensibus . ibid. excipit modò Canonicos Reg. Later. & regium ibi militare præsidium . ibidem .</i>
----------	---	---	---

Teutilla

Index.

- Teutilla S. Chrispolti Soror martyrio cum aliis mulieribus coronatur.* 29.
Trincia familiae Origo, & ingens potestas. 96. ex eadem recensentur praeclari Viri. 105. 106.

V

- V*irginis titulo, quae digna sint. 162.
Vincentius, & Florentius Laodicea Romam veniunt. 65. Apostolica Legatione perlustrant Umbriam, Etruriam, & Sabbinam. ibid. in palestra Monachali versantur. 66. eadem sacras Vincentius propè Fulginium SS. Triadi, & eligitur Fulginas Episcopus. ibid. Florentius S. Benedicti institutum amplectitur. ibid. Sacra Aedes à Vincentio erecta magnificentius extruitur sub invocatione S. Silvestri, & in rigidioris observantiae Monachorum domicilium transit. ibid.

X

- X*enodochium S. Spiritus apud Fulginates celebre. 158.

F I N I S .

